

Projekt hodnocení a financování investičního záměru vybrané obce

Bc. Adriana Škrabolová

Diplomová práce
2016

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Adriana Škrabolová**
Osobní číslo: **M14337**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Projekt hodnocení a financování investičního záměru vybrané obce**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě literární rešerše popište základní charakteristiky rozpočtového hospodaření vybrané obce a uveďte možnosti financování obcí.

II. Praktická část

- Analyzujte hospodaření vybrané obce v letech 2012–2014.
- Charakterizujte investiční záměr, vyhodnoťte varianty řešení a analyzujte možnosti jeho financování.
- Na základě provedených analýz zvolte vhodnou variantu realizace investičního záměru a jejího financování a zhodnoťte dopad na hospodaření vybrané obce.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

GRUBER, Jonathan. Public finance and public policy. 3rd ed. New York: Worth Publishers, c2011, 860 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejný sektor – řízení a financování. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER. Public finance. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **15. února 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **18. dubna 2016**

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Miloš Král, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na nalezení vhodného způsobu financování investičního záměru obce Vysoké Pole, jehož předmětem je vyřešení problému přiměřeného vyčištění odpadních vod. Pro řádné navržení možností řešení této záležitosti, jsou prvně charakterizovány jednotlivé varianty, které by již zmiňovaný problém vyřešily. Dále na základě finanční analýzy obce a analýzy možných zdrojů získání finančních prostředků jsou znázorněny možné způsoby financování tohoto projektu. V neposlední řadě jsou také nastíněné dopady této realizace.

Klíčová slova: obec, rozpočet, finanční výkazy, finanční analýza, investiční záměr, financování, dotace, úvěry

ABSTRACT

The diploma thesis is focused on finding an appropriate way how to finance the investment plan of the municipality Vysoke Pole whose matter is to solve a problem of an adequate sewage treatment. Firstly, various options that could solve this problem are portrayed. Then, proposals how to fund this project are suggested according to a financial analysis of the municipality and a potential sources analysis for obtaining funds. Finally, impacts of this realization are portrayed, too.

Keywords: municipality, budget, financial statements, financial analysis, investment project, funding, grants, loans

Ráda bych touto cestou poděkovala všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na vypracování této diplomové práce, ať už se jednalo o odbornou pomoc, poskytnuté materiály, nebo různé rady a připomínky.

Život je jako jízda na kole. Chcete-li si udržet rovnováhu, musíte být stále v pohybu.

Albert Einstein

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	12
I TEORETICKÁ ČÁST.....	13
1 OBEC.....	14
1.1 CHARAKTERISTIKA OBCE	14
1.2 LEGISLATIVNÍ A EKONOMICKÉ PŘEDPOKLADY OBCE	15
1.3 PŮSOBNOST OBCE.....	15
1.3.1 Samostatná působnost	15
1.3.2 Přenesená působnost	16
1.4 ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ OBCEMI.....	17
2 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE.....	19
2.1 ZÁSADY FINANČNÍHO ŘÍZENÍ A HOSPODAŘENÍ.....	19
2.2 ROZPOČET OBCE.....	20
2.2.1 Příjmy rozpočtu	21
2.2.2 Výdaje rozpočtu	21
2.2.3 Rozpočet jako finanční plán.....	23
2.2.4 Rozpočtový výhled.....	23
2.3 ROZPOČTOVÝ PROCES	24
2.4 METODY SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTU	25
2.5 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA ČR	26
2.6 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE	26
2.6.1 Zdroje dat pro finanční analýzu	28
2.6.2 Metody a ukazatele finanční analýzy	29
2.6.2.1 Horizontální analýza a vertikální analýza.....	29
2.6.2.2 Strukturovaný soubor ukazatelů finanční analýzy.....	29
3 ZDROJE FINANCOVÁNÍ OBCÍ.....	34
3.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY	34
3.2 TRANSFERY A DOTACE	35
3.3 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY.....	39
3.4 ÚVĚRY A PŮJČKY.....	40
3.5 OSTATNÍ PŘÍJMY	41
II PRAKTICKÁ ČÁST	42
4 CHARAKTERISTIKA OBCE VYSOKÉ POLE.....	43
4.1 ŽIVOT V OBCI	43
4.2 OBYVATELSTVO OBCE.....	45
4.3 SLUŽBY A PRŮMYSL V OBCI.....	46
4.4 FINANCOVÁNÍ V OBCI.....	47
5 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE	48
5.1 ANALÝZA ROZPOČTU	48
5.1.1 Analýza příjmů.....	49
5.1.1.1 Daňové příjmy	50

5.1.1.2	Nedaňové příjmy.....	51
5.1.1.3	Přijaté transfery.....	52
5.1.1.4	Kapitálové příjmy.....	53
5.1.2	Analýza výdajů.....	54
5.1.2.1	Běžné výdaje.....	54
5.1.2.2	Kapitálové výdaje.....	56
5.1.3	Běžný a kapitálový rozpočet.....	57
5.1.4	Plnění rozpočtu.....	59
5.2	ANALÝZA ROZVAHY.....	59
5.2.1	Vertikální a horizontální analýza aktiv a pasiv.....	60
5.3	ANALÝZA VÝKAZŮ ZISKŮ A ZTRÁTY.....	66
5.3.1	Vertikální a horizontální analýza nákladů a výnosů.....	67
5.3.2	Analýza výsledku hospodaření.....	71
5.4	POMĚROVÉ UKAZATELE.....	73
5.4.1	Ukazatel autarkie.....	73
5.4.2	Ukazatel rentability.....	73
5.4.3	Ukazatel nákladové rentability.....	74
5.4.4	Ukazatel aktivity.....	74
5.4.5	Ukazatele financování.....	77
5.4.6	Ukazatel dluhové služby.....	78
5.4.7	Ukazatele likvidity.....	79
5.4.8	Ukazatel investičního rozvoje.....	81
5.5	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ.....	81
6	PROJEKT FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU.....	86
6.1	CHARAKTERISTIKA INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU A ANALÝZA VARIANT ŘEŠENÍ.....	86
6.1.1	Analýza současné situace v obci.....	88
6.1.2	Decentralizovaná čistička odpadních vod.....	89
6.1.3	Centralizovaná čistička odpadních vod.....	90
6.2	HODNOCENÍ VARIANT ŘEŠENÍ.....	91
6.3	SWOT ANALÝZA INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU.....	93
6.4	PŘEPOKLÁDANÉ VÝDAJE INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU.....	94
6.5	ČASOVÝ HARMONOGRAM.....	95
7	ANALÝZA MOŽNOSTÍ FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU.....	97
7.1	VLASTNÍ ZDROJE OBCE.....	97
7.2	TRANSFERY A DOTACE.....	98
7.2.1	Operační program životní prostředí (OPŽP).....	99
7.2.1.1	Podmínky a charakteristika programu.....	100
7.2.2	Státní fond životního prostředí.....	101
7.2.3	Dotace Ministerstva zemědělství.....	102
7.2.3.1	Podmínky a charakteristika.....	102
7.2.4	Krajské dotace.....	103
7.2.4.1	Podmínky a charakteristika.....	104
7.3	ÚVĚRY A PŮJČKY.....	105
8	NÁVRH NA FINANCOVÁNÍ A MODELOVÁNÍ DOPADU INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU NA HOSPODAŘENÍ OBCE.....	106

8.1	DOTACE Z OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ + DOFINANCOVÁNÍ	106
8.1.1	Dopad na obec	109
8.2	DOTACE Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ + DOFINANCOVÁNÍ.....	110
8.2.1	Dopad na obec	111
8.3	DOPAD NA OBEC V PŘÍPADĚ ŘEŠENÍ PROSTŘEDNICTVÍM BANKOVNÍHO ÚVĚRU ...	112
8.4	VYHODNOCENÍ FINANCOVÁNÍ	113
	ZÁVĚR	116
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	119
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	124
	SEZNAM OBRÁZKŮ	125
	SEZNAM TABULEK.....	126
	SEZNAM PŘÍLOH.....	128

ÚVOD

Diplomová práce je zaměřená na financování investičního záměru obce, jelikož obce jsou založeny za účelem všestranného rozvoje svého území, ale ne s cílem dosahování zisku, tudíž nejsou soběstačné, nemají dostatek vlastních peněžních prostředků pro realizaci svých investičních záměrů a zásadním problémem tedy je, jak tyto investice uskutečnit. I přes nedostatek vlastních zdrojů lze v dnešní době pozorovat významný rozvoj obcí, hlavním důvodem tohoto vývoje jsou nabízené možnosti pro čerpání dotací, které pomáhají obcím jejich projekty z velké části financovat. Tato práce se tedy zabývá tímto problémem a je rozdělena na dvě části a to na teoretickou a praktickou.

Teoretická část se prvně zabývá charakteristickými rysy obce, kde je poukázáno na skutečnost, že obce jsou základním stupněm územní samosprávy a jsou vymezeny zákonem, který určuje jejich pravomoci, působnost, autonomii a odpovědnost. Zákony dále také vymezují rozsah samostatné a přenesené působnosti, ale na druhou stranu také umožňují obci k plnění svých úkolů využít zřizované organizace a tudíž tak nemusí zajišťovat všechny potřebné veřejné statky samostatně. Další část je zaměřena na hospodaření obce, jehož hlavní součástí je rozpočet obce, a proto je mu věnována velká pozornost. Konkrétně se jedná o rozdělení rozpočtu na příjmovou a výdajovou stránku a také je zde upozorněno na to, že je dobré oddělit běžné hospodaření od hospodaření investičního. Toto rozdělení je vhodné pro zjištění, na co jsou využívány daňové a nedaňové příjmy, v jaké výši jsou využívány dotace a zda jsou běžné výdaje hrazeny běžnými příjmy. Dále jsou zde také vysvětleny pojmy jako rozpočtový výhled, rozpočtový proces, rozpočtová soustava ČR a v neposlední řadě také jsou nastíněny možné metody sestavování rozpočtu. Aby bylo možné posoudit hospodaření je potřeba provést finanční analýzu obce, které se věnuje další část práce. Tuto analýzu je vhodné využít také při hodnocení realizace různých investičních záměrů, jelikož hlavním cílem finanční analýzy je zhodnocení současné finanční situace organizace. V rámci této analýzy jsou popsány jednotlivé metody provedení a také jsou vysvětleny poměrové ukazatele, které jsou upraveny o specifické rysy vhodné pro municipální sféru, jelikož se liší od ukazatelů využívaných v podnikové sféře. Na základě skutečnosti, že obec je limitována určitými příjmy, je této problematice věnována následující kapitola, kde jsou tyto příjmy rozděleny na jednotlivé skupiny a jsou charakterizovány.

Praktická část této práce vychází především z výše uvedených teoretických poznatků, které jsou převedeny na obec Vysoké Pole. Úvodem této části je tedy představena analyzovaná

obec, kde je zobrazen život v obci, složení obyvatelstva a například i financování v obci. Následující kapitola je věnována provedení finanční analýzy hospodaření obce. V této analýze je prvně rozebrán rozpočet obce z pohledu složení příjmů a výdajů, dále je také zaměřena pozornost na rozdělení rozpočtu na běžnou a kapitálovou část. Poté jsou podrobně zanalyzovány další výkazy obce, mezi které patří rozvaha a výkaz zisků a ztráty. U těchto výkazů je provedena jak vertikální tak i horizontální analýza, která vypovídá o podílech jednotlivých složek na celku i meziročních změnách. V poslední fázi analýzy jsou vypočítány vybrané poměrové ukazatele, mezi které patří například ukazatel autarkie, financování, likvidity, aktivity, investičního rozvoje, atd. Tyto ukazatele nám zprostředkují potřebné informace k odhalení současné finanční situace obce Vysoké Pole. Další částí této práce je charakterizován investiční záměr obce, který by měl vyřešit problém s čištěním odpadních vod. Následně jsou srovnány možnosti řešení tohoto problému, které jsou poté vyhodnoceny. Jelikož hlavním problémem obecních investic je především nedostatek finančních prostředků, tak v následující části jsou podrobně analyzovány jednotlivé eventuality pro financování této investice. Protože nejlepší formou úhrady výdajů na investice jsou dotace, je tato část směřována tímto směrem, ale nejsou opomenuty vlastní prostředky ani bankovní úvěry. Na základě odhadovaných výdajů na realizaci tohoto projektu jsou pak navrženy vhodné možnosti financování spolu s nastíněním možných dopadů projektu při využití konkrétních možností.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce bude navrhnout nejvýhodnější variantu financování investičního projektu pro obec Vysoké Pole vzhledem k analyzovaným možnostem, které jsou v současné době k dispozici. Jelikož obec má ve svých budoucích plánech realizaci tohoto projektu, potřebuje k tomu znát nezbytné informace.

Pro dostatečné naplnění hlavního cíle práce je potřeba také zanalyzovat současný stav hospodaření obce a řádně charakterizovat její současný problém s čištěním odpadních vod, který je předmětem této práce. Pro zjištění situace ohledně hospodaření obce bude provedena analýza finančního výkazu o rozpočtu obce, vertikální a horizontální analýza rozvahy a výkazů zisků a ztráty obce. Taktéž budou vypočítány vybrané poměrové ukazatele, které vycházejí z obecních interních materiálů.

Zhodnocení současného problému obce, bude provedeno na základě rozhovorů se starostou obce, zaměstnanci, ale také získáváním informací prostřednictvím průzkumu informativních webových stránek. Jelikož pro řešení investičního záměru nemusí být východiskem pouze jedno řešení, budou rozebrány jednotlivé varianty na základě zkušeností sousední obce a možností analyzované obce pro realizaci tohoto projektu. Následně budou tyto varianty srovnány a po výběru vhodného řešení bude provedena SWOT analýza investičního záměru.

Jelikož neexistují konkrétní předpokládané výdaje na projekt, odhadované výdaje budou nastíněny na základě studie proveditelnosti vybudování čističky odpadních vod pro podobnou lokalitu, kde je již tento systém vystavěn. Tyto data budou poměrně upravena, jelikož analyzovaná obec má větší počet obyvatel i hustotu zástavby. Tyto údaje budou zkonzultovány se společností Saturn Holešov s. r. o.

Analýza možností financování bude provedena především na základě průzkumů dotačních titulů jednotlivých poskytovatelů, jelikož dotační tituly nehradí většinou 100% výši všech výdajů, je tedy potřeba zbylou část dofinancovat, tudíž bude uvažováno o bankovním úvěru i vlastních zdrojích. K informacím o bankovním úvěru bude využito analýzy současného stavu na bankovním trhu se zaměřením se na Českou spořitelnu.

Závěrečné návrhy budou předloženy na základě zhodnocení jednotlivých variant financování a jejich výsledných dopadů na budoucí hospodaření obce. Dopady budou vyobrazeny na základě ukazatele dluhové služby a věřitelského rizika.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBEC

1.1 Charakteristika obce

Zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek a je vymezeno hranicí území (§ 1). Dále tento zákon charakterizuje obec jako veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek. Mezi důležité aspekty také patří, že obec v právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících a také, že pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. (§ 2) Tento veřejnoprávní celek je samostatně spravován zastupitelstvem obce a dalšími orgány jako jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce (§ 5). Provažníková (2009, s. 27) uvádí, že základním stupněm územní samosprávy je obec, která je ze zákona vybavena určitými kompetencemi, pravomocemi a odpovědností.

Jelikož tato práce je zaměřena na všestranný rozvoj obce je nutné si tento pojem vysvětlit. Všestranný rozvoj lze chápat jako souhrn sociálních procesů, jejichž prostřednictvím lze dosáhnout vyšší kvality života v určité lokalitě. V první řadě je nutné identifikovat jaký má obec rozvojový potenciál a jak je schopna jej využít. (Bernard, 2011, s. 17-18, 83) Kadeřábková a Peková (2012, s. 43-47) dodávají, že péče o všestranný rozvoj zahrnuje základní služby jako infrastrukturu, bytové výstavby, péče o krajinu, sociální podporu, rozvoj přátelských sociálních sítí a v neposlední řadě také kulturní, sociální a sportovní volnočasové nabídky. S rozvojem kromě vytváření a budování nových prostor souvisí také pojem brownfields, který znamená opětovné využití již jednou urbanizovaného území.

Územní samospráva tedy reprezentuje společenství občanů, jejich zájmy a preference. Rozhodování je zaleženo na veřejné volbě, která může být realizována buď přímou volbou, kdy občané přímo rozhodují o zásadních otázkách, nebo nepřímou volbou prostřednictvím volených zástupců. (Provažníková, 2009, s. 16)

Dle údajů z Eurostatu k roku 2015 vyplývá, že v České republice se nachází 6 253 obcí a v rámci EU existuje přibližně 118 696 obcí. (Local Administrative Units, 2016) Český statistický úřad v rámci Zlínského kraje eviduje 307 obcí (Správní obvody, 2015).

1.2 Legislativní a ekonomické předpoklady obce

Legislativa prostřednictvím zákonů určuje vznik a postavení jednotlivých stupňů územní samosprávy. Dále vymezuje jejich pravomoci, působnost, autonomii a odpovědnost a také upravuje vnitřní členění a vymezuje rozsah samostatné a přenesené působnosti. V neposlední řadě také určuje vzájemné vztahy mezi jednotlivými stupni územní samosprávy navzájem a vztahy státu a územní samosprávy. (Provazníková, 2009, s. 16)

Z hlediska územní samosprávy existují v České republice dva druhy územních samosprávných celků:

- obce – základní územní samosprávné celky,
- kraje – vyšší územní samosprávné celky.

přičemž platí, že obec je vždy součástí kraje a vyšší územní samosprávný celek lze vytvořit nebo zrušit pouze ústavním zákonem. Obce a kraje jsou samostatně spravovány zastupitelstvem. (Otrusínová, Kubičková, 2011, s. 5)

1.3 Působnost obce

Podle zákona o obcích (Zákon č. 128/2000 Sb., § 7) mohou obce spravovat své záležitosti samostatně, tzn. samostatná působnost, kde rozsah této působnosti může být omezen jen zákonem. Státní orgány a orgány krajů mohou do této působnosti zasahovat jen způsobem, který neodporuje tomuto zákonu. Další možností je, pokud zákon zmocní obec k vydávání nařízení obce podle zákona a v jeho mezích, přenesená působnost.

Provazníková (2009, s. 38) nazývá tento model jako smíšený model veřejné správy a říká, že jak na úrovni obcí, tak na úrovni krajů je státní správa i územní samospráva vykonávána v rámci jedné územně administrativní jednotky. Obce i kraje vykonávají státní správu v rámci přenesené působnosti.

1.3.1 Samostatná působnost

Obec plní samostatnou působnost v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat, jelikož má zákonem upravené pravomoci. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 134)

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Obec v této působnosti, ve svém územním obvodu, dále pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Především se jedná o potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, informací, výchovy a vzdělávání,

celkového kulturního rozvoje a ochrany pořádku. Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí zákonem při vydávání obecně závazných vyhlášek a v ostatních záležitostech jinými právními předpisy na základě zákona. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 36)

Provazníková (2009, s. 30) uvádí, že do samostatné působnosti obce ze zákona patří:

- hospodaření obce,
- rozpočet a závěrečný účet obce,
- peněžní fondy obce,
- osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu,
- vydávání obecně závazných vyhlášek,
- organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu,
- program rozvoje územního obvodu obce,
- ukládání pokut,
- spolupráce s jinými obcemi atd.

Na základě zvláštních zákonů mohou patřit do této působnosti například i místní poplatky, zřizování jednotky dobrovolných hasičů, předškolních zařízení, základních škol, zdravotnických zařízení apod. (Provazníková, 2009, s. 30)

1.3.2 Přenesená působnost

Přenesenou působnost vykonávají obce ve věcech, které stanoví zvláštní zákony. V základním rozsahu je tato působnost vykonávána orgány obce, kde území obce je bráno jako správní obvod. Výkonné orgány obce jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a krajským úřadem. V rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem, nebo v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností taktéž vykonávána tímto úřadem. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 61; Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 134)

Při výkonu této působnosti se orgány obce řídí při vydávání nařízení obce dle zákonů a jiných právních předpisů, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů, opatřeními příslušných orgánů veřejné správy. Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na vykonávání této působnosti. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 61 - § 62)

Provazníková (2015, s. 30-31) uvádí, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou oprávněny:

- rozhodovat o poskytování peněžité a věcné dávky nebo půjčky,

- zajišťovat volby do Parlamentu ČR, do zastupitelstev krajů, obcí a do Evropského parlamentu,
- jsou vodoprávním úřadem, povodňovým orgánem nebo orgánem ochrany přírody a zemědělského půdního fondu atd.

U obce s rozšířenou působností se jedná o:

- evidenci obyvatel a vedení registrů obyvatel,
- vydávání občanských průkazů, cestovních dokladů a řidičských průkazů,
- dávky a sociální služby atd. (Provazníková, 2015, s. 30-31)

Dle údajů Českého statistického úřadu je z 307 obcí Zlínského kraje 13 obcí s rozšířenou působností a 25 obcí s pověřeným obecním úřadem (Správní členění kraje, 2015).

Podle rozsahu přenesené působnosti zákon obce rozděluje do kategorií – obec, obce s matričním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností, které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 20)

1.4 Organizace zřizované obcemi

Jelikož prvořadou úlohou obce je zabezpečit pro své občany celou řadu veřejných statků a služeb, mohou obce k plnění svých úkolů zřizovat další organizace. Přehled těchto zřizovaných organizací nabízí tabulka č. 1. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 6)

Gruber (2011, s. 182) ve své knize charakterizuje čistý veřejný statek dvěma vlastnostmi a to nerivalitností a nevylučitelností. Nerivalitnost autor vysvětluje, že spotřeba jednotlivcem nemá žádný dopad na dalšího spotřebitele a nevylučitelnost popisuje tím, že nelze vyloučit nikoho ze spotřeby daného statku. Dále poukazuje také na existenci smíšeného veřejného statku, který do jisté míry splňuje tyto dvě podmínky, ale ne zcela. Některé statky mohou být rivalitní, ale ne vylučitelné a naopak.

Obec	Kraj
Organizační složky	Organizační složky
Příspěvkové organizace	Příspěvkové organizace
Obchodní společnosti (a.s., s.r.o.)	Obchodní společnosti (a.s., s.r.o.)
Obecně prospěšná společnost	Obecně prospěšná společnost
Školské právnické osoby podle školského zákona	Školské právnické osoby podle školského zákona
Veřejné výzkumné instituce	Veřejné výzkumné instituce
Veřejná ústavní zdravotnická zařízení (Nadace, nadační fond)	Veřejná ústavní zdravotnická zařízení (Nadace, nadační fond)
(Družstvo)	(Družstvo)
Svazek obcí	
Zájmové sdružení právnických osob (obec s jinými subjekty)	Zájmové sdružení právnických osob (kraj s jinými subjekty)
Mezinárodní sdružení místních orgánů nebo právnická osoba na základě smlouvy o spolupráci	Mezinárodní sdružení se zahraničními partnery (územními samosprávnými celky)

Obrázek 1 – Zřizované organizace územně samosprávných celků (ÚSC)

(Zdroj: Otrusinová a Kubíčková, 2012, s. 6)

Neziskové organizace může zakládat i s jinými subjekty, například s jinými obcemi za účelem společného zabezpečení statků. Také může zakládat i obecní podniky a veřejné statky může zajišťovat i ve spolupráci se soukromoprávními neziskovými organizacemi, nebo i soukromými firmami. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 138) Podle Otrusinové a Kubíčkové (2012, s. 6) se obce mohou stát společníkem obchodních nebo obecně prospěšných společností a podílet se tak na jejich činnosti svým majetkem.

2 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE

Otrusinová a Kubičková (2011, s. 10) uvádí, že v oblasti vynakládání veřejných prostředků lze rozlišovat pojmy finanční hospodaření a finanční řízení. Tyto pojmy se v praxi prolínají, ale nejsou zcela totožné. Finanční hospodaření autorky vysvětlují jako převážně bezchybné dodržování právních předpisů a metodických pokynů. Zejména se jedná o obecně platné právní předpisy, předpisy upravující hospodaření konkrétních organizací, daňové zákony, majetkové právní předpisy a další. Finanční řízení lze chápat jako ekonomický pojem, který je zaměřen především na efektivnost fungování dané organizace a využívání celého systému nástrojů (manažerské účetnictví, finanční analýzu, plánování, kontrolní systémy, controllingové metody, majetkové a finanční struktury apod.) Dále také poukazuje na to, že jsou kladeny zvýšené nároky na úroveň finančního řízení těchto organizací, a i když tyto organizace nejsou založeny za účelem dosahování zisku, ale za cílem vyrovnaného hospodaření, musí se stejně snažit o efektivní řízení své činnosti. To ovšem neznamená, že tyto organizaci nemohou provozovat ziskovou činnost. Účetní jednotka tedy může provozovat činnost hlavní, která naplňuje účel založení a také tzv. doplňkovou činnost. Zisk z této vedlejší činnosti pak může být použit pro rozvoj a podporu hlavní činnosti.

2.1 Zásady finančního řízení a hospodaření

Podle Otrusinové a Kubičkové (2011, s. 8) hlavní zásady finančního řízení a hospodaření v nevýdělečné sféře jsou založeny na principu tzv. 3E:

- Economy (hospodárnost) – ve smyslu co nejnížšího vynaložení prostředků při dodržení odpovídající kvality.
- Effectiveness (účelnost) – účelnost dosahování cílů, dosažení potřebných výstupů, vztah mezi cíli a výstupy založený na principu dělání správných věcí.
- Efficiency (efektivita) – účinnost, efektivnost vyjadřující míru dosahovaných výsledků. Jde o kritérium hodnocení vztahu vstupů a výstupů.

Tyto výše uvedené principy jsou někdy definovány jako výkonnost organizace. V případě organizací veřejného sektoru je potřeba se zamyslet i nad dalšími méně podstatnými faktory, které ovlivňují řízení těchto organizací. Zde je možné „3E“ rozšířit na „6E“ o Equity (spravedlnost), Environment (prostředí) a Ethics (etika). (Otrusinové a Kubičkové, 2011, s. 8)

2.2 Rozpočet obce

Ustanovení zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů a stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. (§ 1) Finanční hospodaření územně samosprávných celků (ÚSC) a svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem. (§ 2) Dále tento zákon definuje rozpočet ÚSC a svazku obcí jako finanční plán, jímž se řídí financování činností.

Otrusinová a Kubíčková (2011, s. 13) ve své knize uvádí další charakteristiky rozpočtu, například že rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním a že při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný, případně může být schválen jako přebytkový, nebo jako schodkový. Schodkový rozpočet jen v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů.

Provazníková (2009, s. 57) označuje rozpočty ÚSC jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec získá na základě přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak i příjmy vytvořené vlastní činností a ty se dále rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků.

ÚSC a svazek obcí může zřizovat peněžní fondy. Zdrojem peněžních fondů mohou být zejména přebytky hospodaření z minulých let, příjmy běžného roku, které nejsou určeny k využití v běžném roce, nebo převody prostředků z rozpočtu během roku do účelových peněžních fondů. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 5)

Obsahem rozpočtů obcí a krajů jsou příjmy a výdaje, které mají vztah k činnosti samosprávy i k výkonu státní správy v rámci přenesené působnosti, dále obsahují také finanční vztahy k veřejnému sektoru a vztahy k rozpočtové soustavě. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 187). Zákon č. 250/2000 Sb. doplňuje, že součástí rozpočtů jsou i ostatní peněžní operace včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není uvedeno, že probíhají mimo rozpočet. Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se cizích prostředků a sdružených prostředků (§ 6).

2.2.1 Příjmy rozpočtu

Příjmy rozpočtu tvoří především:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, které organizace zřídila nebo založila,
- výnosy z místních poplatků,
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 187)

2.2.2 Výdaje rozpočtu

Výdaje rozpočtu tvoří zejména:

- úhrady závazků vyplývajících pro obec z plnění povinností uložených zákonem,
- výdaje na vlastní činnost obce,
- výdaje spojené s výkonem státní správy,
- úhrady závazků vyplývajících ze smluvních vztahů v jejím hospodaření,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti,
- jiné výdaje. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 187)

Od roku 1997 v souvislosti se změnou rozpočtové skladby se příjmy a výdaje územního rozpočtu rozdělují na běžnou a kapitálovou část rozpočtu. Běžná část rozpočtu je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž většina se pravidelně každoročně opakuje, je tedy součástí rozpočtového roku a dá se plánovat. Běžné příjmy by měly financovat neinvestiční (provozní) potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Kapitálová část rozpočtu je bilance kapitálových příjmů, které jsou určeny na financování investičních potřeb, vztahující se často k období několika let, tedy období delšího než je jeden rozpočtový rok, a které jsou z pohledu dané investice zpravidla jednorázové a neopakovatelné. Běžná část rozpočtu by měla být sestavována jako vyrovnaná resp. přebytková. Dlouhodobě plánovaná schodková běžná část rozpočtu je nežádoucí, a je proto nutné analyzovat příčiny schodko-

vosti. Příčinou může být například nezodpovědné a špatné hospodaření. Kapitálová část rozpočtu může být vyrovnaná, přebytková i deficitní. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 216-220)

Oddělení běžného hospodaření od hospodaření investičního umožňuje přehledně analyzovat, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy, umožňuje také analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou výši dluhové služby. Při rozdělování výdajů mezi běžný a kapitálový rozpočet existují určité „šedé“ oblasti. Příkladem mohou být stroje a zařízení střednědobé životnosti, které lze zařadit do obou rozpočtů, nebo také dluhová služba, jelikož úroky z dluhu jsou vždy součástí běžného rozpočtu, ale splátky jistiny lze evidovat jak v rámci běžného tak i kapitálového rozpočtu. (Provazníková 2009, s. 67)

Příjmy:	Výdaje:
daňové:	– všeobecné veřejné služby (veř. správa ...)
– svěřené daně	– veřejný pořádek (policie, hasiči apod.)
– sdílené daně	– vzdělání
– místní (a regionální) daně	– péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.)
– správní poplatky ¹ (daně)	– bydlení
nedaňové:	– komunální služby
– uživatelské poplatky za služby ²	– na podnikání
– příjmy z pronájmu majetku	– ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.)
– příjmy od vlastních nezisk. organizací ³	– placené úroky
– zisk z podnikání	– běžné dotace jiným rozpočtům ⁴
– ostatní	
přijaté transfery:	
– běžné (neinvestiční) dotace ze státního rozpočtu	
– běžné (neinvestiční) dotace ze státních fondů	
– od územních rozpočtů ⁴	
– ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, za sankce apod.)	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Obrázek 2 – Schéma běžné části rozpočtu

(Zdroj: Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 218)

Příjmy:	Výdaje:
- z prodeje majetku	- na investice
- kapitálové (investiční) přijaté dotace z rozpočtové soustavy	- kapitálové dotace jiným rozpočtům ¹
- příjmy z investičních úvěrů a půjček apod.	- na nákup obligací, akcií
- příjmy z emise vlastních obligací	- poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
- dary na investice	- splátky dříve přijatých půjček
- přebytek běžné části rozpočtu	- na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Obrázek 3 – Schéma kapitálové části rozpočtu

(Zdroj: Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 219)

2.2.3 Rozpočet jako finanční plán

Roční územní rozpočet na rozpočtové období je základním finančním plánem, podle kterého obec nebo region hospodaří. Během rozpočtového období může dojít k rozdílnému vývoji skutečného plnění rozpočtu od plánovaného a to příčinou různých faktorů. Proto jsou možné i úpravy rozpočtu během rozpočtového období. V ČR schvaluje rozpočet obce a kraje i jeho změny zastupitelstvo. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 221)

Peková, Pilný a Jetmar (2012, s. 222) poukazují na spor ekonomů při plánování příjmů a výdajů územních rozpočtů o tom, kde začít. Zda tedy začít plánováním rozpočtových výdajů, které jsou z velké části podloženy zákonnými úpravami a k tomu bilancovat rozpočtové příjmy. Nebo plánováním rozpočtových příjmů, které lze považovat striktně za rozpočtové omezení a podle toho omezení plánovat objem rozpočtových výdajů.

2.2.4 Rozpočtový výhled

Od roku 2001 je obcím i krajům ukládána povinnost, prostřednictvím zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, sestavovat kromě ročního rozpočtu i rozpočtový výhled.

Dle výše zmíněného zákona je rozpočtový výhled definován jako pomocný nástroj územního samosprávného celku a svazku obcí sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména

o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. (§ 3)

Podle Provazníkové (2009, s. 73) každý územní samosprávný celek jej sestavuje alespoň ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky, celkové závazky. Zákon dává možnost zvolit si míru podrobnosti členění tohoto rozpočtového výhledu, zejména pro větší obce nebo města. Zpracování rozpočtového výhledu přináší obci:

- výrazné zkvalitnění řízení hospodaření,
- odvrácení hrozby možného přeúvěrování a tedy stabilní finanční situaci,
- rychlou orientaci ve finančních možnostech,
- usnadnění projednávání úvěrů s peněžními ústavami a s fondy o dotace.

2.3 Rozpočtový proces

Dle zákona č. 250/2000 Sb. územní samosprávný celek vypracovává svůj roční rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria.

V České republice se rozpočet jako základ finančního hospodaření obce sestavuje na jeden kalendářní rok, ale celý rozpočtový proces zahrnuje zpravidla dobu 1,5 až 2 roky. (Provazníková, 2009, s. 70)

Rozpočtový proces představuje činnost orgánů, a to jak volených, tak výkonných, spojenou se sestavováním návrhu územního rozpočtu, následným schválením a realizací během rozpočtového období. Důležitá je také průběžná a následná kontrola jeho plnění, sestavení a schválení závěrečné bilance hospodaření. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 212)

Práce spojené se sestavením návrhu rozpočtu je nejsložitější etapa rozpočtového procesu. Při sestavování návrhu rozpočtu se používají různé postupy, které jsou rozebrány v další kapitole. Na základě zkušenosti s vývojem příjmů a výdajů v minulých letech a běžném roce se provede odhad plnění příjmů a výdajů v závěrečné části roku. Při sestavování rozpočtu na další rok se bere v úvahu vliv předpokládané inflace, vliv případné změny rozpočtového určení daní a vliv uvažovaných změn v potřebách. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012, s. 216-2017). Podle Provazníkové (2009, s. 70) se doporučuje určit pro jednotlivé obory závazné limity na provozní výdaje, čímž se zkrátí fáze rozpočtového procesu a získá se větší prostor pro projednávání.

Rozpočet obce projednává a schvaluje zastupitelstvo. Schválený rozpočet obce obsahuje také plánované dotace ze státního rozpočtu. Schválení rozpočtu může být i dlouhodobou záležitostí, pokud se nepodaří schválit návrh rozpočtu do začátku rozpočtového období, pak se hospodaří podle rozpočtového provizoria. Za plnění rozpočtu je odpovědný výkonný orgán obce nebo kraje, který také průběžně kontroluje plnění rozpočtu a toto plnění kontroluje i zastupitelstvo. Po skončení rozpočtového období výkonné orgány sestavují přehled o skutečném plnění rozpočtu v uplynulém rozpočtovém období tzv. závěrečný účet a jeho zdůvodnění předkládají ke schválení volenému orgánu. Výsledkem průběžné i následné kontroly by měla být kvalitní zpráva, která dokumentuje nejenom vývoj příjmů a výdajů, ale také i příčiny neplnění příjmů a výdajů. V rozpočtovém hospodaření musí finanční management dodržovat rozpočtové zásady. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 217-220)

2.4 Metody sestavování rozpočtu

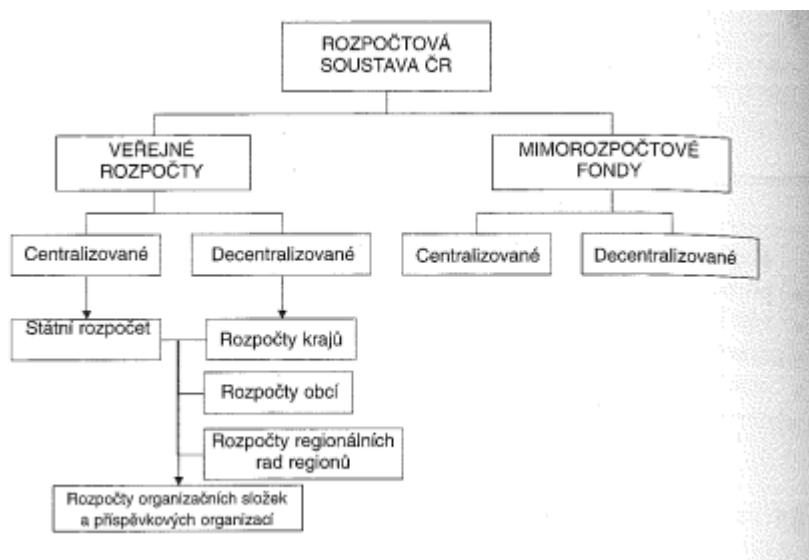
Existence rozpočtového omezení a rostoucí tlak na zvyšování efektivnosti ze strany veřejnosti a ústředních vlád tvoří požadavek na zefektivnění technik a postupů při sestavování rozpočtů. K dispozici je řada různých způsobů jako například přírůstkový způsob, fixně limitovaný rozpočet, přístup nulové základny, performance budgeting, metoda programového rozpočtování a komunitní či genderové rozpočtování. (Provazníková, 2015, s. 53)

Pro objasnění této problematiky jsou přiblíženy některé metody. Tradičním způsobem sestavování rozpočtu je tzv. přírůstkový způsob, který znamená, že základem tohoto přístupu je odhad stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí minulý rozpočet. Určitou nevýhodou tohoto přístupu je, že bere v úvahu historické náklady na službu a nezabývá se oprávněností dané služby. Jiným běžně užívaným přístupem je fixně stanovený limitovaný rozpočet. Rozpočet pro následující rok je co do objemu fixní a zpravidla je navýšen o určitý přírůstek pro očekávanou inflaci. Tento způsob na úrovni obcí a krajů lze využít v případě, že zajišťují poskytování veřejných statků a služeb prostřednictvím jiných organizací. Přístup performance budgeting vyžaduje od představitelů obce či kraje porovnávat zda využití veřejných zdrojů bylo efektivní a hospodárné a také bylo-li dosaženo žádoucích účinků a cílů. Podle metody programového rozpočtování je rozpočet sestaven ve struktuře, která uspořádá navrhované výdaje podle jejich výsledků, anebo podle míry, kterou přispívají k dosažení celkového záměru. Programová struktura sleduje především hledisko účelnosti. (Binek a Galvasová, 2011, s. 57; Provazníková, 2015, s. 53-57)

2.5 Rozpočtová soustava ČR

Hamerníková a Maaytová (2010, s. 165) ve své knize uvádí, že rozpočtová soustava, která tvoří nedílnou součást finančního systému, je závislá na politickém a územním uspořádání státu, také na velikosti veřejného sektoru a tradicích dané země. Autorky definují rozpočtovou soustavu jako soustavu veřejných rozpočtů a institucí, které zabezpečují tvorbu, přerozdělování, užití a kontrolu toků jednotlivých okruhů finančních prostředků v rámci této soustavy.

V České republice je tato soustava tvořena rozpočty centrální vlády, mezi které patří státní rozpočet a rozpočty místními, mezi které se řadí rozpočty krajů.

Obrázek 4 – Rozpočtová soustava ČR

(Zdroj: Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 166)

Podstata a význam veřejného rozpočtu je v jeho funkcích – alokační, stabilizační a redistribuční. Funkci stabilizační a redistribuční plní především státní rozpočet a funkci alokační, která je nejstarší funkcí, ostatní veřejné rozpočty. Mezi další funkce se řadí funkce kontrolní, řídicí a informační. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 203; Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 166)

2.6 Finanční analýza obce

Finanční analýza je specifickou složkou finančního řízení, která v řízení podnikatelských subjektů poskytuje důležité a nezastupitelné informace o jednotlivých stránkách finanční situace. Není upravována žádnými obecně závaznými právními předpisy nebo standardy,

kvůli tomu dochází k různé terminologii, různým přístupům a pojetím finanční analýzy a to vede k různým formulacím cílů. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 85)

Kadeřábková a Peková (2012, s. 270-271) uvádí, že analýza je důležitým krokem k přijetí opatření na zvýšení efektivnosti hospodaření, vyšší hospodárnosti a zvýšení účelnosti využívání majetku. Hlavním cílem finanční analýzy je tedy identifikovat finanční situaci podniku. Nejde jen o posouzení hospodaření v minulém období, ale také odhalením pozitivních a negativních faktorů, které hospodaření ovlivnily. Skryté počínající problémy je potřeba odhalit včas, tak aby nedocházelo k opětovným chybám i v budoucnu a naopak pozitivní faktory v budoucnu efektivně využít a opřít se o ně.

Tyto cíle lze plnit jak u podnikatelských subjektů, tak i v oblasti municipální sféry. Je však nutné zohlednit specifika, která jsou v procesech municipálních jednotek zapojena, tedy hlavním aspektem je způsob financování. Některé metody aplikované v podnikatelském sektoru lze však aplikovat víceméně i na data této oblasti. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 85)

Finanční analýza neslouží pouze voleným a výkonným orgánům územní samosprávy pro rozhodování, ale také je důležitým předpokladem účinné kontroly. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 272)

Otrusínová a Kubíčková (2011, s. 86) mezi specifika posuzování finanční situace subjektu ve veřejném sektoru řadí:

- Rentabilitu – hlavním hlediskem je, že zisk není cílovou kriteriální veličinou. Lze tedy u subjektů rozpočtově hospodařících rentabilitu hodnotit na základě úspory rozpočtových výdajů.
- Schopnost uhrazovat splatné závazky – zde je potřeba zohlednit specifika hospodaření a to konkrétně, že pravidelné příjmy ze státního či krajského rozpočtu nestaví do popředí ani tak dostatek likvidních prostředků jako časové rozložení jejich toků. Likvidita a její řízení tedy spočívá více ve správném časovém sladění potřeby a tvorby peněžních prostředků než velikosti objemu.
- Finanční nezávislost vlastníka (struktura zdrojů) – při hodnocení této stránky ve většině subjektů veřejné sféry lze využívat řadu kritérií i měřítek používaných v podnikatelské sféře. Například v současném posunu svěřených prostředků do pozice „kapitálu“, je možné je využít ke sledování poměru k cizím zdrojům.

Kadeřábková a Peková, (2012, s. 270) vymezují mezi hlavní oblasti finanční analýzy v municipální sféře běžné hospodaření, investiční činnost a její financování a hospodaření s majetkem.

Finanční analýza se podrobněji zaměřuje na:

- analýzu hospodaření v běžné části rozpočtu - a to podle jednotlivých příjmů a výdajů, včetně analýzy obligatorních výdajů,
- analýzu druhů příjmů a výdajů – zejména s ohledem na ovlivnitelnost rozhodnutím municipální jednotky,
- analýzu salda běžného rozpočtu – především z hlediska faktorů, zda jej ovlivňují opakovaně či nahodile,
- analýzu dosahovaných úspor – jejich reálnost, příčiny, ovlivnitelnost a vztah k dosahované účinnosti v plnění úkolů,
- analýzu investičních výdajů a příjmů - jejich struktura a ovlivnitelnost,
- analýzu nákladů na údržbu a správu majetku - zejména jejich struktura a efektivnost, ale také zajišťování a udržování,
- analýzu vytváření a využívání rezerv
- analýzu dluhů – především jejich struktury z věcného a časového hlediska i nákladovosti, způsob umořování dluhů,
- analýzu majetku – zejména způsob a intenzita jeho využívání, opodstatněnosti jejich výše,
- analýzu celkových provozních nákladů – zvláště z hlediska jejich věcné a účelové struktury a jejího vývoje, ale i opodstatněnosti.

(Kadeřábková a Peková, 2012, s. 270; Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 87)

2.6.1 Zdroje dat pro finanční analýzu

Finanční analýza vyhodnocuje údaje zachycené v účetních výkazech, které má každý subjekt územní samosprávy za povinnost sestavovat. Územní samospráva má za povinnost sestavovat rozvahu a výsledovku. Významné je sledování a analýza vývoje cash flow. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 272)

Podle Provozníkové (2015, s. 70-72) je rozvaha jedním z nejvýznamnějších výkazů, který zachycuje, z jakých položek se celkový majetek skládá a jak byly konkrétní formy majetku pořízeny. Dalším významným informačním zdrojem je výkaz zisků a ztráty, který nám

zobrazuje druhové členění nákladů a výnosů. Přehled o peněžních tocích nám zpodrobnuje položky peněžních prostředků a ekvivalentů obsažených v rozvaze a podává bližší informace o peněžních tocích v průběhu období.

2.6.2 Metody a ukazatele finanční analýzy

Pro hodnocení hospodaření využívá finanční analýza celou řadu ukazatelů – stavové ukazatele, tokové ukazatele, rozdílové ukazatele, poměrové ukazatele. Poměrové ukazatele umožňují srovnání v čase i srovnání prostorové, tzn. například ve srovnání s jinými obcemi. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 272)

2.6.2.1 Horizontální analýza a vertikální analýza

Horizontální analýza se zabývá porovnáním změn jednotlivých položek výkazů v časové posloupnosti. Základem pro výpočet je absolutní výše změn a její procentní vyjádření k výchozímu roku. Změny mohou být vyjádřeny absolutně, v procentech nebo prostřednictvím tzv. indexů - porovnání absolutní hodnoty údajů z jednotlivých období - výsledek = index. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 92-95)

Naopak vertikální analýza spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako procentního podílu ke zvolené základně, která je považována za 100 %. Pro rozbor rozvahy je obvykle používána jako základna výše celkových aktiv a pasiv, a pro výkaz zisků a ztráty celková výše nákladů a výnosů. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 68)

Horizontální i vertikální analýzu lze uplatnit i pro účely kontroly plnění rozpočtu. Tyto dvě analýzy umožňují identifikovat nejvýraznější změny položek a velikost této změny. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 93)

2.6.2.2 Strukturovaný soubor ukazatelů finanční analýzy

Poměrové ukazatele jsou základním nástrojem finanční analýzy. Jedná se o jednu z nejoblíbenějších metod analýzy účetních výkazů, protože umožňují získat rychlou představu o finanční situaci analyzované organizace. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 84)

Jak už bylo uvedeno výše, veřejný sektor má určitá specifika a kvůli nim je potřeba vybrat pouze vhodné ukazatele pro finanční analýzu obce. Finanční analýza je také podkladem pro volené a výkonné orgány územní samosprávy při jejich rozhodování do budoucna a rovněž slouží i jako nástroj účinné kontroly. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 110-111)

- **Ukazatel autarkie**

Typický ukazatel pro municipální sféru, který vyjadřuje míru, v níž je municipální firma soběstačná z hlediska pokrytí nákladů hlavní činnosti z dosažených výnosů. Výsledná doporučená hodnota by měla dosahovat hodnoty vyšší než 1, tehdy jsou výnosy větší než náklady. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 112)

$$\text{Autotarkie} = \frac{\text{Výnosy z hlavní činnosti}}{\text{Náklad na hlavní činnost}}$$

- **Ukazatele rentability**

Tyto ukazatele vyjadřují výkonnost subjektu, účinnost používaných prostředků a prováděné činnosti ve vztahu k tvorbě zisku. Poměří tedy zisk jako zobrazení požadovaného výstupu s jinými veličinami, aby tak bylo možno posoudit míru, ve které přinesly zhodnocení. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 97-97, 113)

Obecným vyjádřením výpočtu:

$$\text{Rentabilita (výkonnost)} = \frac{\text{Výstup (výsledek)}}{\text{Vstupy (vynaložené prostředky)}}$$

Tento ukazatel představuje jeden z nejdiskutovanějších problémů, jelikož neziskové organizace nejsou založeny za účelem dosahování zisku v hlavní činnosti, nýbrž se záměrem vyrovnaného hospodaření. Proto je vhodné tento ukazatel aplikovat spíše na doplňkovou činnost, jelikož jejím cílem je maximalizace zisku. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 113)

- **Ukazatel nákladové rentability**

Ukazatel nákladové rentability poměří tzv. užitný efekt se vstupy. V tomto případě se jedná o náklady, které byly na jeho produkci vynaloženy. Může být použit i u doplňkové činnosti, která je prováděna na ziskovém principu. Vyšší hodnota ukazatele je odrazem účinnějšího využití vynaložených prostředků a nevypovídá o objemu nákladů. (Otrusinová a Kubíčková, 2011, s. 113)

$$\text{Rentabilita nákladů} = \frac{\text{Hospodářský výsledek}}{\text{Náklady na činnost}}$$

- **Ukazatele aktivity**

Ukazatele aktivity vypovídají o relativní intenzitě využití jednotlivých forem majetku. Většinou se při výpočtu používá údaj o dosažených tržbách jako zobrazení konečné přeměny nepeněžní formy do peněžní, jenže ve veřejném sektoru to může být nepřesné. Hodnocení výsledných údajů o obratovosti položek je založena na obecně přijímaných charakteristi-

kách efektivního hospodaření, tj. co nejvíce využívat disponibilní prostředky. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 106, 114-115)

1. Obrat kapitálu

Ukazatel vypovídá o tom, jak velká část celkových zdrojů se obrátí v ročních výnosech. Převrácená hodnota pak vypovídá, za jaké období by bylo možné z výnosů obnovit celkový objem využívaných prostředků. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 114)

$$\text{Obrat kapitálu} = \frac{\text{Výnosy (celkem, hlavní činnost)}}{\text{Pasiva (vlastní kapitál a cizí zdroje)}}$$

2. Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech

Informuje o tom, jak velká část stálých aktiv se obrátí v ročních výnosech. Výsledná hodnota vyjadřuje počet let, za který by se stávající objem stálých aktiv obrátil v objemu výnosů. Nižší hodnoty vypovídají o vyšší intenzitě využívaných stálých aktiv při tvorbě výkonů. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 114)

$$\text{Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech} = \frac{\text{Stálá aktiva}}{\text{Výnosy (celkem, z hlavní činnosti)}}$$

3. Poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků

Ukazatel by měl dosahovat hodnot nižších než jedna, jelikož z hlediska hospodaření s finančními prostředky a financování by měla být doba obratu pohledávek nižší než doba obratu závazků. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 114)

$$\text{Poměr doby obratu kr. pohledávek a závazků} = \frac{\text{Pohledávky} * 360}{\frac{\text{Výnosy}}{\text{Závazky}} \cdot \text{Provozní náklady}}$$

Mezi další ukazatele může patřit doba obratu pohledávek, závazků a zásob.

- **Ukazatel likvidity**

Knápková, Pavelková a Šteker (213, s. 91) uvádí, že ukazatele likvidity v podstatě určují to, s čím je možno platit s tím co je nutno zaplatit

Podle rozsahu prostředků, které jsou uvažovány za schopné uhrazovat závazky, se rozlišují tři stupně likvidity. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 101)

1. Běžná likvidita

Tento ukazatel udává, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé cizí zdroje. Oběžná aktiva tedy představují všechny položky oběžných aktiv a krátkodobé závazky splatné do jednoho roku. V odborné literatuře se uvádí, že doporučená hodnota by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 102; Knápková, Pavelková a Šteker, 213, s. 91)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva celkem}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

2. Pohotová likvidita

Při výpočtu tohoto ukazatele se vylučují zásoby, tedy nejméně likvidní položka. Doporučená hodnota je stanovována od 1,0 – 1,5. Nedostatkem tohoto ukazatele je struktura závazků z hlediska splatnosti a stavový charakter údaje o finančním majetku a krátkodobých pohledávkách. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 102)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Oběžný majetek} + \text{Ostatní aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

3. Okamžitá likvidita

Tento ukazatel poměruje celý objem krátkodobého finančního majetku, tj. nejlíkvnějších aktiv a krátkodobých závazků. Doporučená hodnota ukazatele je stanovena v rozmezí od 0,2 – 0,5, u municipálních firem bývá tato hodnota zpravidla na konci roku vyšší. Standardní hodnotou tohoto ukazatele je hodnota pohybující se kolem 1. Důležité je zhodnotit právě časový okamžik příjmů peněžních prostředků a vymezit, co se vlastně počítá mezi prostředky využitelné k úhradě. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 102)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

• Ukazatele financování

1. Ukazatel věřitelského rizika

Vyjadřuje podíl cizích zdrojů na celkových zdrojích. (Otrusinová a Kubičková, 2011, s. 115)

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková pasiva (aktiva)}}$$

2. Ukazatel finanční samostatnosti

Znázorňuje jaký je podíl vlastních zdrojů na celkovém objemu zdrojů. (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 115)

$$\text{Ukazatel finanční samostatnosti} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková pasiva (aktiva)}}$$

3. Míra zadlužení vlastního kapitálu

Tento ukazatel vyjadřuje, kolikrát převyšuje celkový objem zdrojů objem vlastního kapitálu. Čím vyšší hodnoty tento ukazatel nabývá, tím vyšší účinek má využití cizích zdrojů. (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 115)

$$\text{Míra zadlužení vlastního kapitálu} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

4. Míra oddlužování

Vyjadřuje podíl cizích zdrojů, které by bylo možné uhradit z vytvořeného cash flow za jeden rok. Cash flow lze odhadnout jako hospodářský výsledek + odpisy + přírůstek rezerv. (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 115)

$$\text{Míra oddlužování} = \frac{\text{Cash Flow}}{\text{Cizí kapitál}}$$

- **Ukazatel investičního rozvoje/útlumu**

Tento ukazatel charakterizuje stav a hospodaření s dlouhodobým majetkem a zaměřuje se na míru opotřebení dlouhodobého majetku a podíl odpisů na financování investičních aktivit. (Otrusínová a Kubičková, 2011, s. 116)

$$\text{Koeficient opotřebení dlouhodobého majetku} = \frac{\text{Oprávkky}}{\text{Dlouhodobá aktiva}}$$

$$\text{Míra investičního rozvoje} = \frac{\text{Investice celkem}}{\text{Odpisy}}$$

3 ZDROJE FINANCOVÁNÍ OBCÍ

Příjmy obecního rozpočtu jsou to základní, co obec limituje. Na rozdíl od podnikatelských subjektů jsou jejich příjmy dané zákonem. Pro obce je to určitou výhodou a to především v pozici při jednání s bankami. (Veberová, 2008, s. 125)

Provazníková (2009, s. 79) pojmenovává čtyři skupiny zdrojů příjmů rozpočtů: daňové příjmy, transfery a dotace, nedaňové příjmy a úvěry a půjčky. Toto rozdělení dále tvoří kategorie tzv. nenávratné příjmy, které jsou nejdůležitějším zdrojem financování a jsou složeny z prvních tří výše jmenovaných, a návratné příjmy mezi které patří zejména úvěry a půjčky.

3.1 Daňové příjmy

Veberová (2008, s. 125) uvádí, že daňové příjmy představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů obcí v ČR a do značné míry ovlivňují jejich finanční stabilitu. Hamerníková, Maaytová a kolektiv (2010, s. 108, 124) potvrzují, že daňové příjmy jsou nejvýznamnějším veřejným příjmem, který tvoří až 90 % příjmů veřejných rozpočtů. V rozpočtech obcí a krajů je tento podíl výrazně nižší. Dále charakterizují daně, jako povinnou, zákonem stanovenou, nenávratnou, neekvivalentní a většinou neúčelovou platbu.

Předmětem rozdělování daňového určení jsou výnosy důchodových daní jednotlivců i korporací a nepřímých spotřebních daní, které se dělí na základě celostátně platného zákona. (Provazníková, 2015, s. 75)

Dle Provazníkové (2015, s. 76-81) daňové příjmy obcí či regionů mohou mít formu lokálních daní, sdílených daní, svěřených daní nebo daní vybíraných vedle ústředních daní. U lokálních daní obec samostatně rozhoduje o daňové základně, sazbách a osvobození od daně. Často je obec zodpovědná i za výběr a správu těchto daní. Lokální daně by měly být v souladu se záměry celkové politiky státu. Redukovanější formou lokálních daní z hlediska pravomocí obcí představují tzv. svěřené daně, u kterých je výběr a správa obyčejně prováděna lokálně. Daňový základ a sazby obce mohou ovlivňovat jen v malé míře nebo vůbec. Typickým příkladem této daně jsou daně z nemovitosti a část daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti. V případě sdílených daní stát i územní samosprávy sdílejí stejnou daňovou základnu, konstrukce daně je stanovena celostátně na základě příslušných daňových zákonů a obce ji nemají možnost ovlivnit. Na základě zákona je tedy stanovený podíl samospráv na celostátně vybíraných daních. Nejčastějšími dru-

hy daní jsou důchodové daně, daně majetkové, které jsou nejstarším typem daní, dále pak daně nepřímé a daně obecní či regionální, vedle těchto typů daní mohou obce vybírat vlastní místní poplatky.

3.2 Transfery a dotace

Transfery a dotace jsou dalším příjmem jednotlivých úrovní veřejné správy. Jelikož stát si ponechává většinou daně s velkou daňovou základnou a velkým výnosem zatímco územním samosprávám přenechává nedostatečné daňové příjmy, které nevytváří dostatečné zdroje pro pokrytí výdajů, je potřeba pro zajištění finanční rovnováhy těchto územních rozpočtů, poskytovat další finanční prostředky. Transfery slouží k zabezpečování běžných výdajů a fungují na principu rovnosti výstupů a rovnosti vstupů. Jejich výše je rozdělována na základě různých kritérií, (počet obyvatel, rozloha obce, průměrná výška budov, délka silniční sítě, zadluženost obce), které nejsou jednotné. (Provazníková, 2009, s. 89-90)

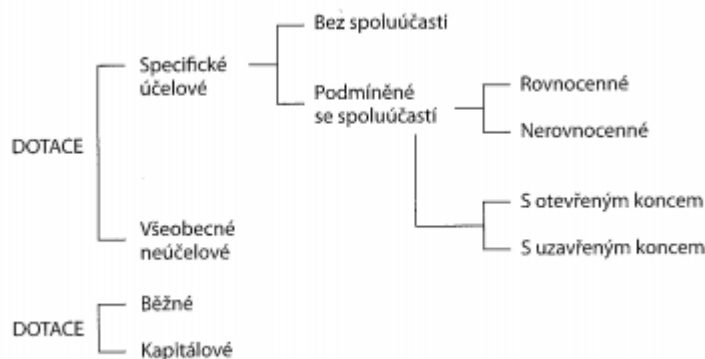
Rosen a Gayer (2012, s. 527-528) uvádějí, že celostátní dotace jsou velmi důležitým zdrojem příjmů jak státu, tak i menších území. Autoři rozlišují dva základní typy dotací:

- účelové dotace,
- neúčelové dotace.

S tímto rozdělením souhlasí i Provazníková (2015, s. 86) a dodává, že oba typy dotací mohou být použity na financování jak běžných tak kapitálových výdajů. Účelové dotace jsou poskytovány na předem stanovený účel a neúčelové dotace obdrží obec na základě určitých kritérií a jejich užití je zcela v jejich kompetenci. Účelové dotace se dále dělí podle toho, zda se vyžaduje od obce či kraje spoluúčast na financování daných výdajů či nikoliv, tedy na podmíněné dotace a bez spoluúčasti. Dotace se spoluúčastí nutí územní samosprávu k větší zodpovědnosti za výdajové programy, naproti tomu ale zvýhodňují lokality, které jsou bohatší a nemají velké problémy se shromažďováním zdrojů. V případě dotace, která má formu určitého procentního podílu na celkové vynaložené částce, jde o dotace se spoluúčastí. V tomto smyslu rozlišujeme dotace na:

- rovnocennou podmíněnou účelovou dotací – pevně stanovený rovnocenný podíl na financování služby mezi obcí a státem,
- nerovnocennou podmíněnou účelovou dotací – částka je stanovena fixně bez ohledu na to, kolik vlastních zdrojů obec použije.

U výše zmíněných rozdělení se někdy lze setkat i s označením takových dotací jako s otevřeným koncem, kdy výška dotace závisí pouze na činnosti obce a u druhého způsobu, který se využívá ve většině zemí je s uzavřeným koncem, to znamená, že se stanoví určitý strop výšky dotace.

Obrázek 5 – Členění dotací

(Zdroj: Provazníková, 2015, s. 87)

Dalším kritériem rozdělení dotací je způsob, jaký je obce získávají. Pokud mají obce na dotaci automaticky nárok a dostávají je pravidelně, aniž by o ně museli žádat, jedná se o nárokovou dotaci. V případě, že obec musí o dotaci žádat a tím splnit určitá kritéria, hovoříme o dotaci nenárokovou. (Provazníková, 2009, s. 147)

Veberová (2008, s. 128) uvádí, že obcím jsou poskytovány dotace v rámci těchto kapitol:

- dotace v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí,
- ostatní dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa,
- dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu,
- dotace ze státních účelových fondů,
- dotace v rámci finanční pomoci z EU,
- další dotace.

Stabilním a předvídatelným příjmem obcí a krajů na daný rozpočtový rok jsou dotace v rámci souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k obcím. Dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa, kterou spravuje Ministerstvo financí, jsou rozpočtovány zejména na příjmy a výdaje, které nelze sledovat podle odvětvového určení (běžné dotace na činnosti vykonávané s rozšířenou působností v oblasti sociálních služeb). Dále jsou obcím poskytovány nenárokové dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev. V roce 2014 bylo nejvíce poskytnuto transferů a půjček z Ministerstva životního prostředí. V neposlední řadě

se jedná o dotace z Evropské unie vyplacené ze strukturálních a Kohezního fondu prostřednictvím Národního fondu. Tyto dotace mohou mít charakter jak kapitálových tak běžných dotací a zpravidla jsou přísně účelové. (Provazníková, 2015, s. 135-136)

Evropská unie vydává značné množství finančních prostředků na cílevědomé zlepšování struktury v těch sférách a regionech, které potřebují pomoc. Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k podpoře celkového harmonického vývoje a k posilování své hospodářské a sociální soudržnosti. Zaměřuje se na snižování nerovnoměrností mezi různými regiony. (Wokoun, 2006, s. 11)

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. (Informace o fondech, 2012)

Ne každá investiční činnost obce přinese skutečné zhodnocení území. Proto je třeba, aby investici do územního rozvoje předcházela velmi pečlivá analýza existujících a budoucích tržních potenciálů a podmínek trhu v místě zamýšlené investice a pro zamýšlené využití. (Maier a Čtyroký, 2000, s. 59)

Tento systém dotací se ovšem neobejde bez kritiky. Starostové kritizují například náročnou administrativní přípravu projektů a neprůhlednost rozdělování dotací. (Bernard, 2011, s. 82-83) V rámci kritik by současný program 2014-2020 měl být na administrativu méně náročný.

V současné době jsou pro podporu opatření regionální a strukturální politiky používány tzv. strukturální fondy (SF):

- Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF
- Evropský sociální fond – ESF
- Fond soudržnosti – FS
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova – EAFRD
- Evropský námořní a rybářský fond – EMFF. (Informace o fondech, 2012)

Záměrem Evropské unie je, aby tyto fondy maximálním možným způsobem přispěly k naplňování strategie EU 2020, která je nazvaná Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Jedná se o dlouhodobou vizi rozvoje Evropské unie. (Programové období 2014-2020, 2012)

Právě probíhá třetí sedmiletý cyklus programového období 2014–2020. Pro Českou republiku byly vyčleněny prostředky ve výši téměř 24 miliard eur. Provazníková (2015, s. 145) uvádí tři vzájemně se posilující priority:

- inteligentní růst spočívající v rozvoji ekonomiky založené na znalostech a inovacích,
- udržitelný růst spočívající v podpoře konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky méně náročné na zdroje,
- růst podporující začlenění zahrnující podporu ekonomiky s vysokou zaměstnaností, která se bude vyznačovat sociální a územní soudržností.

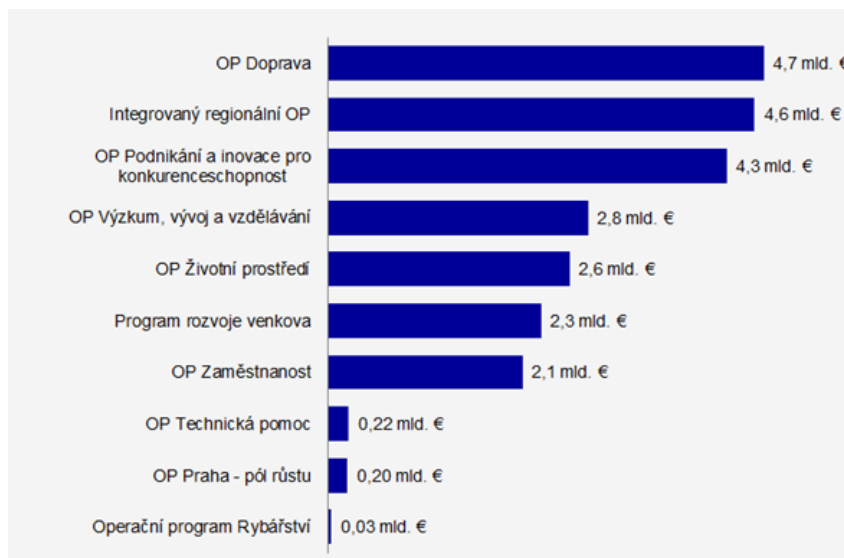
Na toto období jsou stanoveny dva základní cíle:

- Investice pro růst a konkurenceschopnost a
- Evropská územní spolupráce (Programové období 2014-2020, 2014)

Mezi jedenáct tematických prioritních oblastí patří například ochrana životního prostředí a využívání přírodního bohatství, podpora malých a středních podniků, investice do výzkumu, vývoje a inovací, modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava, zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla, apod. (Programové období 2014-2020, 2014)

Fondem doplňkovým, který nepatří mezi strukturální fondy, je Kohezní fond. Tento fond poskytuje velké finanční prostředky na projekty v oblastech životního prostředí a dopravy. Kritériem pro čerpání z fondu je úroveň HDP na jednoho obyvatele a míra pomoci z fondu činí maximálně 85 % nákladů projektu. Z toho fondu je možné financovat přímo jednotlivé projekty. Tím je usnadněno hodnocení přínosů projektů spolufinancovaných z Fondu soudržnosti z hlediska trvale udržitelného rozvoje. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2005, 2005, s. 17; Provazníková, 2015, s. 147)

Dále Provazníková (2015, s. 148-149) uvádí, že pro lepší využití fondů ve prospěch strategie EU 2020 zpracoval každý stát dohodu o partnerství, která analyzuje socioekonomickou situaci, tzn. zdejší disparity, rozvojové potřeby a potenciál. Druhou úroveň programových dokumentů tvoří operační programy, které obsahují věcné zaměření pro danou oblast. V současné době je 10 hlavních programů, z čehož je zřejmé, že oproti předchozímu období došlo ke snížení. Mezi tyto programy patří například program pro dopravu, zaměstnanost, životní prostředí, výzkum, vývoj a vzdělání, apod. Každý operační program má přesná pravidla čerpání dotací.

Obrázek 6 – Alokace zdrojů pro programové období 2014-2020

(Zdroj: Programy pro programové období 2014-2020)

Finanční pomoc ze strukturálních fondů je ve většině případů vyplacena až po skončení projektu. Žadatel musí mít zajištěno financování celého projektu, ať už z vlastních či cizích zdrojů. Mezi další požadavky patří popis projektu, očekávané výsledky projektu, rozpočet, dále se také uvádí informace o jiných projektech realizovaných z prostředků EU. (Wokoun, 2006, s. 120-121)

3.3 Nedaňové příjmy

Dalšími příjmy, které územní samospráva může ovlivnit více, jsou nedaňové příjmy. Patří sem příjmy obcí a regionů z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní správní činnosti, pokuty, případně příjmy z mimorozpočtových fondů, sdružování finančních prostředků ze sbírek a darů. I když obce hospodaří na neziskovém principu, mohou pobírat zisky z municipálních a regionálních podniků, podíly na zisku podniků s majetkovým vkladem, příjmy z pronájmu majetku nebo příjmy z obchodování s cennými papíry. Například při obchodování s cennými papíry obec nese určité podnikatelské riziko a musí myslet na to, že prvořadou povinností je pro ni zabezpečování veřejných statků a vytváření odpovídajícího fyzického a sociálního prostředí. Příjmy ze správních poplatků se týkají většinou správních úkonů, které vykonává obec v přenesené působnosti. (Provazníková, 2009, s. 94-96)

3.4 Úvěry a půjčky

Územní samosprávy při financování svých potřeb využívají kromě výše popsaných druhů příjmů i návratné příjmy. Těmito návratnými prostředky financuje územní samospráva zejména dlouhodobé investice. Půjčky jsou považovány za přirozený způsob financování kapitálových výdajů, protože investice mohou generovat příjmy z prodeje služeb, které jsou dostatečné nejenom na pokrytí provozních nákladů, ale i na financování splátek půjčky. (Provazníková, 2009, s. 101)

Provazníková (2015, s. 170) definuje tři základní zdroje návratných příjmů:

- úvěry od komerčních bank nebo institucí,
- emise komunálních obligací nebo akcií,
- návratné půjčky a finanční výpomoci od jiných subjektů.

Obce si mohou půjčit peněžní prostředky na všech finančních trzích. Mohou si půjčovat jak v české tak zahraniční měně. Zpravidla se jedná o podporu kapitálových investic. K získání krátkodobých finančních prostředků lze využít směnku i na úrovni územní samosprávy, která umožňuje uhradit finanční závazky s určitým časovým odstupem a je v platebním styku směnitelná za hotovost. Při rozhodnutí o půjčce by obce měly vycházet z odhadu únosné výše dluhové služby, jelikož všechny návratné prostředky jsou spojeny s úrokovým zatížením a odráží podmínky na peněžním trhu. Pro obce a kraje jsou důležité podmínky úvěru a půjček, např. doba splatnosti úvěru, podmínky splácení dluhové služby a způsob stanovení úrokové sazby. Specifickým příkladem může být i čerpání překlenovacího úvěru, který obec využívají k překlenutí časového nesouladu mezi skutečným plněním příjmů a potřebou financovat běžné výdaje. Úrok je většinou splácen z běžného rozpočtu a vlastní splátka dluhu z kapitálového rozpočtu. Územní samosprávný celek se pak rozhoduje, zda je lepší fixní nebo variabilní úroková sazba, na toto rozhodnutí mají vliv podmínky na kapitálovém trhu a předpoklad budoucího vývoje. Důležité také je, že za přijatý úvěr se většinou musí obce zaručit, většinou připadá v úvahu majetek nebo budoucí rozpočtové příjmy, případně i třetí osoba. Jednou z možností financování investic je i financování komunálním leasingem, na který je poměrně vysoká finanční náročnost, ale jde o rychlé získání investic. Dalším způsobem financování investičních potřeb je emise komunálních obligací. Emise jsou oproti úvěrům spojeny s podstatnými poplatky, které jsou relativně vyšší při malém objemu emise. V České republice je typická emise obligací spíše u větších měst. (Provazníková, 2015, s. 102, 170)

Veberová (2008, s. 136) dodává, že při vyjednávání o úvěrové smlouvě je třeba vždy zvážit, jaký bude dopad placených úroků a splátek úvěru na budoucí hospodaření dané obce, tedy je potřeba udělat rozpočtový výhled.

V řadě zemí se zadlužení územních samospráv v posledních desetiletích zvyšovalo, a proto ve většině zemí existují pravidla opatrnosti, která mají zabránit jejich předlužení. Hlavními opatřeními jsou např. nutnost předchozího povolení od ústřední vlády, omezení horní hranice zadluženosti, omezení horní hranice roční splátky dluhu, omezení horní hranice částky pro nové půjčky a další pravidla. (Provazníková, 2015, s. 96-97)

3.5 Ostatní příjmy

Mezi ostatní příjmy územních rozpočtů můžeme zařadit: kapitálové příjmy, dary, výnosy veřejných sbírek, příjmy ze sdružování finančních prostředků obcí, převedené příjmy z mimorozpočtových fondů a další nahodilé příjmy. (Provazníková, 2009, s. 98, 182)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA OBCE VYSOKÉ POLE

Status obce: obec

Obec s rozšířenou působností: Valašské Klobouky

Kraj: Zlínský

Obec Vysoké Pole se nachází na úpatí Vizovických vrchů, pod nejvyšším vrcholem Vizovických hor Klášťovem a ve vzdálenosti 5,5 km severozápadně od Valašských Klobouk. Obec je poprvé vzpomínána v r. 1261, v zakládací listině vizovického kláštera Rosa Mariae (Historie, [2012]). V současné době obývá tuto obec okolo 834 obyvatel a katastr obce měří 1 210,41 ha. Nadmořská výška obce je 423 m. n. m. Tato obec je součástí sdružení obcí mikroregionu Jižní Valašsko, mikroregionu Ploština a MAS Ploština o. s. (O naší obci, [2012])

Obecní symboly

Autor návrhu znaku a praporu obce vycházel při jejich tvorbě především z popisovaných historických událostí. Trojvrší v návrhu obecního znaku tak symbolizuje hornatý ráz okolní krajiny s nejvyšším vrcholem Vizovických vrchů. Dále můžeme na těchto symbolech vidět červenou růži se zlatým semeníkem a zelenými kališními listy, dva zlaté obilné klasy a bílou lilii. (Obecní symboly, [2012])

Obrázek 7 – Obecní symboly obce Vysoké Pole

(Zdroj: Obecní symboly, [2012])

4.1 Život v obci

Obec Vysoké Pole dokáže skloubit život místních občanů s množstvím rozvojových projektů. V posledních letech se naprosto změnil střed obce, kde se vybudovaly nové zastávky, parkovací místa a výsadba zeleně. Také se v obci zaměřili na rozvoj sportovního cen-

tra, především se jedná o fotbalové hřiště, jeho zázemí a sportovní multifunkční hřiště. Ve středu obce se nachází také informační dvůr v netradičním architektonickém stylu, který je replikou nedalekého hradiště Klášťova. V obci funguje řada spolků: myslivecké sdružení, fotbalový oddíl, oddíl stolního tenisu, klub českých turistů Vysoké Pole-Klášťov, kynologický klub, sdružení včelařů nebo sbor dobrovolných hasičů. Právě tyto spolky často pořádají různé kulturní a sportovní akce. (Obec Vysoké Pole, 2014)

Obec se také chlubí při pořádání akcí fungujícím ekologickým střediskem EnviCentrem, jehož cílem je vzbudit zájem o ochranu přírody a krajiny prostřednictvím výukových programů, odborných exkurzí, přednášek a kurzů řemesel či zpracování zemědělských produktů. EnviCentrum, které je zřízeno jako příspěvková organizace obce, vzniklo v roce 2010 a je umístěno na okraji obce. Součástí areálu je stylové stavení s vybavenými výukovými místnostmi i ubytovací částí. Dále je součástí areálu stodola s připravovanou minivýstavou zemědělského nářadí a techniky, která se využívá jako venkovní učebna, a stáje s hospodářskými zvířaty (ovce, koně, drůbež). (Envicentrum Pro krajinu, [2012])

Lze zde nalézt i několik památek jako poutní kaple Panny Marie v Bojatínech, Hradiště Klášťov a soubor památek lidového stavitelství. Mezi tento soubor památek patří například roubené stodoly, dřevník, patrové sklepy a suširny ovoce, které se dodnes v obci dochovaly. Poutní kaple Bojatín je stavba, která pochází z druhé poloviny 19. století a je dokladem historismem ovlivněného lidového stavitelství. Součástí tohoto areálu je malá vodní kaple s pramenem léčivé vody. K tomuto poutnímu místu vede křížová cesta. Hradiště Klášťov, která se nachází 754 m. n. m., zde vzniklo již v době bronzové. V raném středověku tato lokalita hrála významnou sakrální roli v rámci staroslovanského osídlení jižního Valašska. Od roku 2009 zde existuje naučný okruh. V obci se nachází také řada drobných sakrálních staveb, mezi které patří 6 různých sakrálních křížů. Nedaleko je Národní kulturní památník Ploština. (Mikroregion Ploština, 2014)

Vysoké Pole také připravuje plochy pro nové stavby a vybudovala několik bytů pro sociálně slabé. Také je obec výborným bodem pro turistiku v tomto regionu a je součástí také projektu „Okruhu šesti dědin“ a projektu „Putujeme po sakrální cestě“. Okruh šesti dědin lze zvládnout na kole, pěší chůzí i na koňském hřbetu. Tento okruh propojuje šest vesnic (Vlachovice, Drnovice, Vysoké Pole, Újezd, Vlachova Lhota a Pozdřechov) a je určen pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu. Na této naučené stezce se turisté dozvědí historické informace o různých místech, které leží na tomto okruhu. V obci lze nalézt také úvaziště pro koně a dokonce i půjčovnu kol, hůlek a turistických navigací. Projekt „Putujeme po

sakrální cestě“ byl především projektem pro zachování několika sakrálních staveb. Vysoké Pole je součástí Jižního Valašska a nutno podotknout, že EnviCentrum i oba zmíněné projekty jsou produkty Jižního Valašska. Jižní Valašsko je složeno z obcí, které se nachází na tomto území a které jsou dále členěny do pěti skupin (Luhačovské Zálesí, Vizovicko a Slušovicko, Ploština, Hornolidečsko, další obce). Tyto obce se spojily se snahou bojovat s tím, že způsob života v minulých desetiletích už dávno vyprchal a s ním i povědomí o hodnotách míst v tomto území i povědomí o šetrném hospodářství. (Mikroregion Ploština, 2014; Jižní Valašsko, 2014; Obec Vysoké Pole, [2012])

Možná i pro toto všechno obec získala řadu ocenění a patří mezi nejdynamičtější obce Zlínského kraje. Nejvyšším ocenění je Vesnice roku ve Zlínském kraji 2013 a v rámci celorepublikové soutěže skončila na čtvrtém místě. Dále také obci byla udělena 2007 oranžová stuha, 2008 zelená stuha a 2012 bílá stuha. Obec je také známa tím, že maximálně využívá prostředků z dotačních titulů státního rozpočtu a strukturálních fondů EU. (Obec Vysoké Pole, 2014)

Tabulka 1 – Ocenění obce

(Zdroj: Obec Vysoké Pole, 2014. Vlastní zpracování)

Rok	Ocenění	
	druh (stuha)	důvod
2013	Zlatá	Skloubení života místních obyvatel s množstvím rozvojových projektů
2012	Bílá	Za činnost mládeže
2008	Zelená	Za péči o zeleň a životní prostředí
2007	Oranžová	Za spolupráci obce se zemědělci
2005	Ocenění	Za přístup ke zvyšování zaměstnanosti

Za zmínku stojí, že i již zmiňované EnviCentrum za svou krátkou dobu existence, získalo již nějaké ocenění. První cena je za přínos k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji a v roce 2013 udělila Centrála cestovního ruchu cenu „Hit sezóny“. (Obec Vysoké Pole, 2014)

4.2 Obyvatelstvo obce

V obci se nachází celkově 834 obyvatel a největší počet obyvatel je ve věku od 15-64 let. V podrobnějším rozvrstvení věkového rozmezí po čtyřech letech od 0 do 85 +, lze vidět, že

nejvíce mužů je ve věku 25-29 let a žen v rozmezí 35-37 let. Naopak nejméně je mužů i žen ve věku od 80-84 let. Od roku 2006 má počet obyvatel rostoucí tendenci, kterou potvrzuje i rozvoj obce a spokojenost občanů. Malý pokles nastal pouze v roce 2014, tento údaj dokládají i zjištěná data o větší úmrtnosti a o tom, že se více lidí odstěhovala, než přistěhovalo. Dle podrobnějších údajů z ČSÚ je v obci 427 mužů s průměrným věkem 36,8 a 407 žen s průměrným věkem 38,5. Tyto údaje moc nepotvrzují průměrný věk u mužů a žen v rámci okresu Zlín, kde u mužů je 40,6 let a u žen 44 let, z toho vyplývá, že v obci je nejvíce obyvatel pod průměrnou úrovní okresu Zlín. Do budoucna se předpokládá pomalý nárůst obyvatel. (Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin v obcích Zlínského kraje k 31. 12. 2014, 2015)

Tabulka 2 – Složení obyvatel obce

(Zdroj: Český statistický úřad, 2015. Vlastní zpracování)

Složení obyvatel		Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel		834	427	407
Ve věku:	0-14	138	71	67
	15-64	602	321	281
	65 a více	94	35	59
Průměrný věk		37,7	36,8	38,5

4.3 Služby a průmysl v obci

V obci je registrováno 22 samostatně hospodařících rolníků, z nichž v současné době pracuje aktivně cca 12. Nezemědělské podnikání je v obci zastoupeno 63 živnostníky. Jsou zde tři stolárny, výroba obuvi, kovovýroba, plnírna, dva autodopravci, čerpací stanice, pneuservis, stavební firma, dva obchody se smíšeným zbožím, dvě restaurace. Dále se v obci udržují tradiční řemesla např. košíkářství, tkaní kobereců apod., které neslouží k obživě, ale jako koníček. (Služby v obci, [2012])

V obci se také nachází jedno zdravotní středisko, základní a mateřská škola, knihovna, restaurace, kulturní dům a sportovní areál. Základní a Mateřská škola Vysoké Pole hospodaří jako příspěvková organizace, kde zřizovatel je Vysoké Pole. Tato organizace funguje jako neúplná základní škola se třemi třídami a třemi ročníky 1 stupně ZŠ, průměrná naplněnost je 44 žáků a celková kapacita školy je 65 žáků. Základní škola spolupracuje v rámci prvního stupně se sousední Základní školou Drnovice, kde jsou dva ročníky 1. stupně ZŠ. Možností pro studování 2. stupně ZŠ je pro žáky víc, nejbližší je sousední obec Újezd nebo ZŠ Valašské Klobouky, případně ZŠ Slavičín. (Služby v obci, [2012])

Přímé podnikání obec neprovozuje, ale je zřizovatelem a 100% vlastníkem firmy Vysoké služby s.r.o., která zajišťuje pro občany veškeré služby např. svoz a tříděné odpadu, stavební činnost, údržbu zeleně a veřejných prostranství, lesnictví, atd. (Služby v obci, [2012])

4.4 Financování v obci

Obec Vysoké Pole hospodaří s prostředky poskytnutými v rámci přerozdělení daní, z transferů a také vytvořené svou vlastní činností. Jenže obec nedokáže být soběstačná a v případě nějakých investic nebo profinancování dotací využívá i bankovní úvěry. Během sledovaných let bylo čerpáno pouze z tuzemské oblasti a obec využila jak krátkodobé, tak i dlouhodobé přijaté půjčené prostředky. V úhrnu sledovaných let jednoznačně převyšovaly dlouhodobé půjčené prostředky.

Obec má účty v České spořitelně, Komerční bance a České národní bance. Poslední velký úvěr byl poskytnut Českou spořitelnou ve výši 15 mil. Kč, účelem bylo částečně překlenutí období před příjmem dotací z několika dotačních titulů a částečně na pokrytí investic. Roční splátka je 1 587 982 Kč, úroková sazba je 1,05 % p. a. a první splátka úvěru proběhla v roce 2016 a poslední splátka je naplánována na rok 2025, tedy doba úvěru je 10 let.

Tabulka 3 – Rozpočet úvěru obce (Vlastní zpracování)

Rok	PS jistiny	Úrok	Splátka	Úmor	KS jistiny
1	15 000 000	157 500	1 587 982	1 430 482	13 569 518
2	13 569 518	142 480	1 587 982	1 445 502	12 124 016
3	12 124 016	127 302	1 587 982	1 460 680	10 663 336
4	10 663 336	111 965	1 587 982	1 476 017	9 187 319
5	9 187 319	96 467	1 587 982	1 491 515	7 695 804
6	7 695 804	80 806	1 587 982	1 507 176	6 188 628
7	6 188 628	64 981	1 587 982	1 523 001	4 665 627
8	4 665 627	48 989	1 587 982	1 538 993	3 126 634
9	3 126 634	32 830	1 587 982	1 555 152	1 571 481
10	1 571 481	16 501	1 587 982	1 571 481	0
Celkem		879 820	15 879 820	15 000 000	

5 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE

Dalším důležitým krokem, který je potřeba pro lepší posouzení realizace projektu, je provedení analýzy hospodaření obce. V rámci této analýzy je rozebrán rozpočet, aktiva a pasiva, náklady a výnosy a v neposlední řadě jsou vypočítány poměrové ukazatele. Všechny tyto analýzy jsou směřovány na období 2011-2014.

5.1 Analýza rozpočtu

Obec hospodaří na základě rozpočtu schváleného zastupitelstvem a během období probíhá její rozpočtové opatření kvůli přijatým dotacím a přesunům mezi položkami rozpočtu.

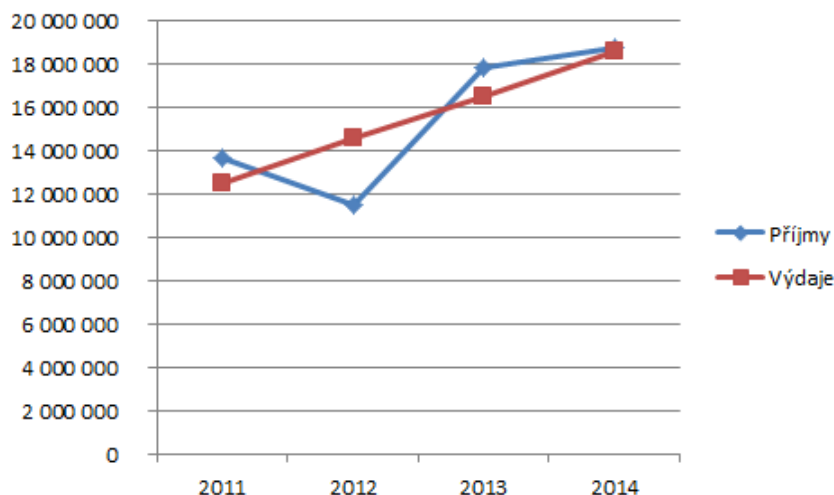
Analýza rozpočtu je zaměřena pouze na hospodaření obce a neanalyzuje zřizované příspěvkové organizace, které jsou na obec napojeny příspěvkem. Takže analýza rozpočtu bere v úvahu pouze výdaje, které obec těmto organizacím vydala, a případné příjmy, které od nich získala. Dále je obec 100 % vlastníkem společnosti s ručením omezeným, která funguje samostatně a hospodaření této společnosti není taktéž analyzováno.

Tabulka 4 – Rozpočet obce dle druhového členění v letech 2011-2014

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole)

	2011	2012	2013	2014
Rozpočtované příjmy	13 648 942	11 542 421	17 834 247	18 775 348
Daňové příjmy	5 473 450	5 955 776	7 611 173	8 393 259
Nedaňové příjmy	2 089 760	2 230 598	1 482 302	2 495 251
Kapitálové příjmy	131 282	71 082	36 825	287 550
Přijaté transfery	5 954 450	3 284 965	8 703 947	7 599 288
Rozpočtované výdaje	12 533 293	14 623 733	16 509 577	18 584 892
Běžné výdaje	9 272 151	10 290 271	9 998 054	11 077 786
Kapitálové výdaje	3 261 142	4 333 462	6 511 523	7 507 106
Saldo rozpočtu	1 115 649	-3 081 312	1 324 670	190 456

Z tabulky je patrné, že ve sledovaných letech došlo k trvalému růstu u výdajů, přičemž položka celkových výdajů se od roku 2011 k roku 2014 zvýšila o 48 % a to především kvůli nárůstu kapitálových výdajů. Na straně příjmů můžeme sledovat taktéž růstovou tendenci s rozdílem poklesu v roce 2012, který zapříčinil hlavně pokles přijatých transferů. V porovnání s výdaji u příjmů došlo v rozmezí sledovaného období k nárůstu o 38 %. Zvyšování položky příjmů bylo zapříčiněno růstem daňových příjmů a přijatých transferů.

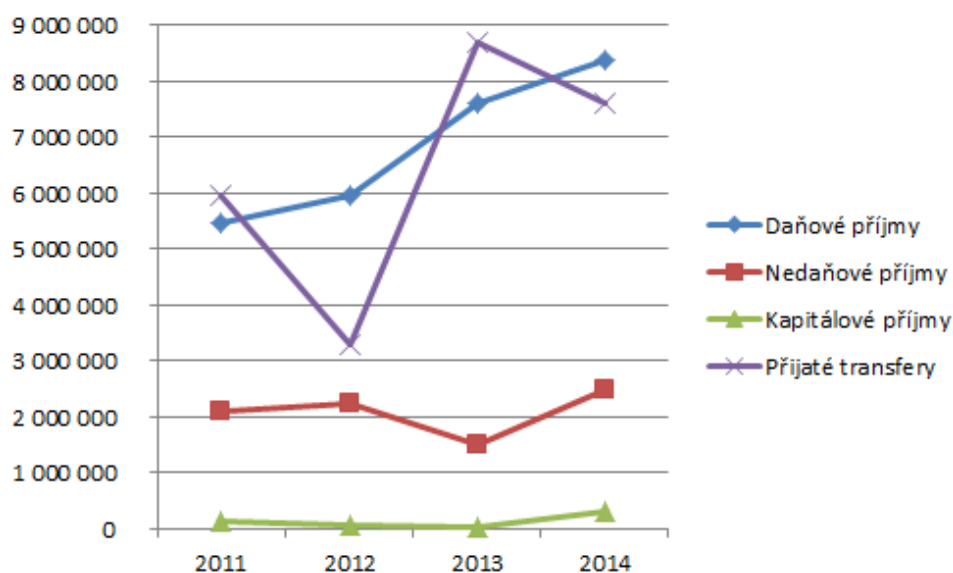

Obrázek 8 – Vývoj příjmů a výdajů ve sledovaném období

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Pozitivně lze hodnotit růstový trend, který byl zaznamenán jak u příjmů tak i výdajů. Ve sledovaných letech možno pozorovat, že příjmy v roce 2011, 2013 a 2014 rostly rychleji než výdaje, pouze v roce 2012 rostly pomaleji a tudíž v tomto roce byl zaznamenán schodkový rozpočet. Tyto výsledky nám signalizují snahu o tvorbu vyrovnaného, případně přebytkového rozpočtu.

5.1.1 Analýza příjmů

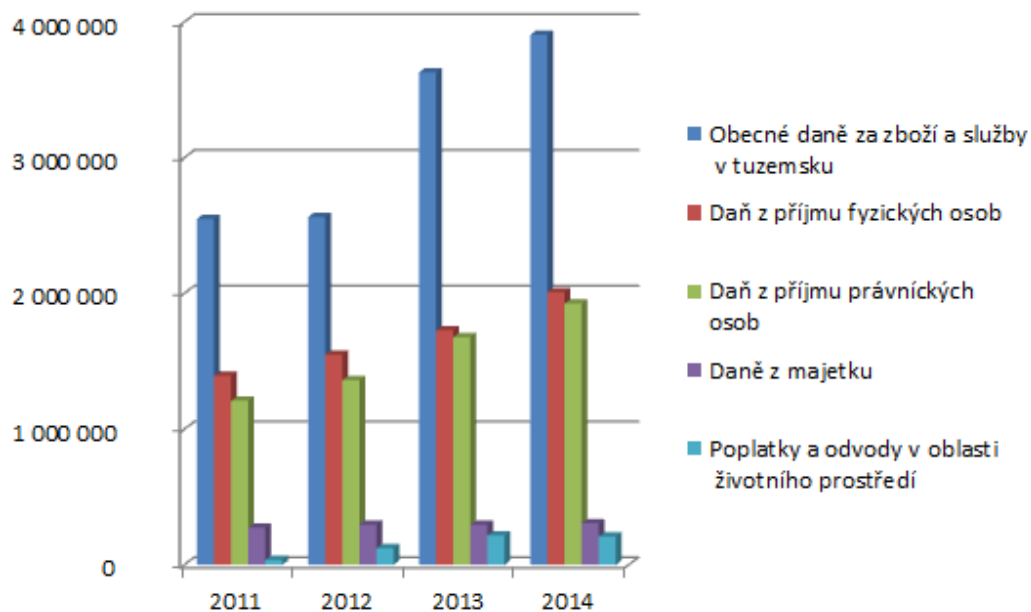

Obrázek 9 – Analyzované příjmy ve sledovaném období

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že největší podíl na příjmech mají daňové příjmy, u kterých byla zaznamenána ve sledovaném období růstová tendence. Tento růst lze hodnotit velmi pozitivně, jelikož se jedná o dobře odhadované příjmy, se kterými může obec do budoucna počítat a které mohou významně přispět k budoucí činnosti obce. V roce 2011 a 2013 výši daňových příjmů překonaly přijaté transfery. Tento druh příjmů je pro obec velmi důležitý, ale těžko se přesně odhaduje jejich výše i přes to, že tvoří v jednotlivých letech až 50% podíl na celkových příjmech, výjimkou je pouze rok 2012, kde přijaté transfery tvořily pouze necelých 30 % všech příjmů. Tyto informace nám potvrzují teoretické poznatky o tom, že největší podíl na celkových příjmech obce mají daňové příjmy a přijaté transfery. Nedaňové příjmy vykazují průměrně podobné hodnoty a v posledním sledovaném roce došlo k významnějšímu nárůstu tohoto druhu příjmů. Nejmenší podíl na celkových příjmech mají kapitálové příjmy, jejichž výše se pohybuje v řádech desetitisíců až stotisíců.

5.1.1.1 Daňové příjmy

Obrázek 10 – Skladba daňových příjmů

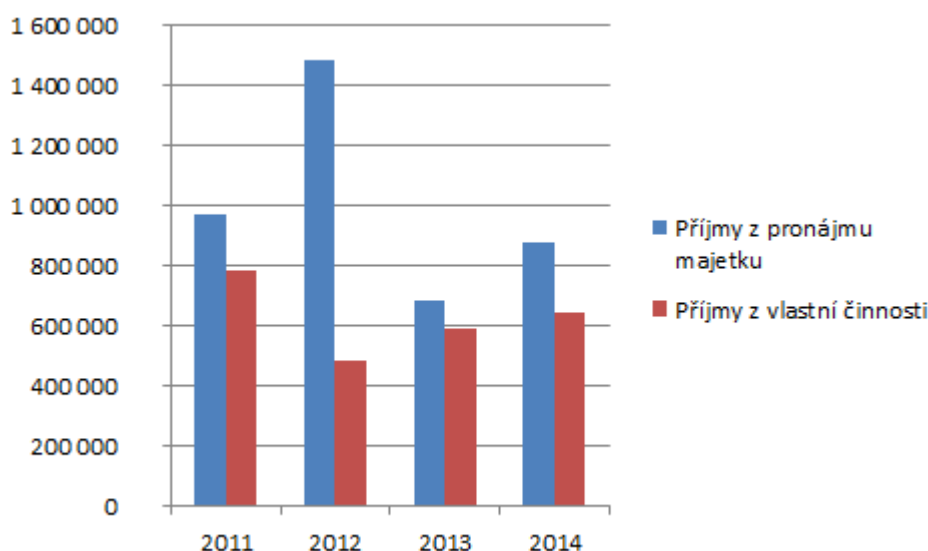
(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Daňové příjmy jsou rozřazeny do osmi základních skupin. Z grafu, který se skládá z prvních 5 složek celkových daňových příjmů, je patrné, že největší položku těchto příjmů v každém roce tvoří daně za zboží a služby v tuzemsku, tzn. daň z přidané hodnoty. Tato daň tvoří v každém roce necelých 50 % všech příjmů obce, z toho vyplývá, že je pro obec

velmi důležitým příjmem a jeho snížení by mohlo mít zásadní dopad na obci. Daně z příjmů fyzických osob jsou každoročně o něco vyšší než daně z příjmu právnických osob. Ale lze konstatovat, že součet těchto dvou daní tvoří téměř další polovinu veškerých daňových příjmů. Daně z majetku jsou téměř neměnné a netvoří podstatnou část příjmů, ale je to druh příjmů, s kterým obec může počítat. Poplatky týkající se životního prostředí jsou především na provozování, shromažďování a odstraňování komunálního odpadu. Vývoj těchto poplatků v prvních třech letech roste a v posledním roce mírně klesá. Mezi další daňové příjmy patří ostatní odvody z vybraných činností a služeb, mezi které patří odvody z výherních hracích přístrojů a loterií, dále lze uvést správní poplatky za určité úřední úkony.

5.1.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy byly rozděleny také do 8 skupin, největší položkou tohoto druhu příjmů jsou pro toto sledované období příjmy z pronájmu majetku, které zahrnují pozemky a nemovitosti. Druhou největší hodnotu mají příjmy z vlastní činnosti, do těchto příjmů lze zařadit příjmy z poskytování služeb a výrobků. Tyto příjmy byly nejvyšší v roce 2011, mezi tyto příjmy každoročně patří prodej dřeva, svoz komunálního odpadu, pronájem ostatních nemovitostí, zájmová činnost v kultuře a příjmy z provozování EnviCentra.

Obrázek 11 – Vývoj příjmů z pronájmu a z vlastní činnosti

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Dalším možným příjmem jsou splátky půjčených prostředků od obyvatelstva, podnikatelských subjektů, veřejných rozpočtů a prospěšných spolků, jedná se spíše o nahodilé pří-

jmy. Celkový vývoj nedaňových příjmů má kolísavou tendenci. Ostatní nedaňové příjmy se týkají přijatých neinvestičních darů a nekapitálových příspěvků a náhrad.

5.1.1.3 Přijaté transfery

Z tabulky níže lze vyčíst, odkud a na co jsou poskytnuty přijaté transfery obce.

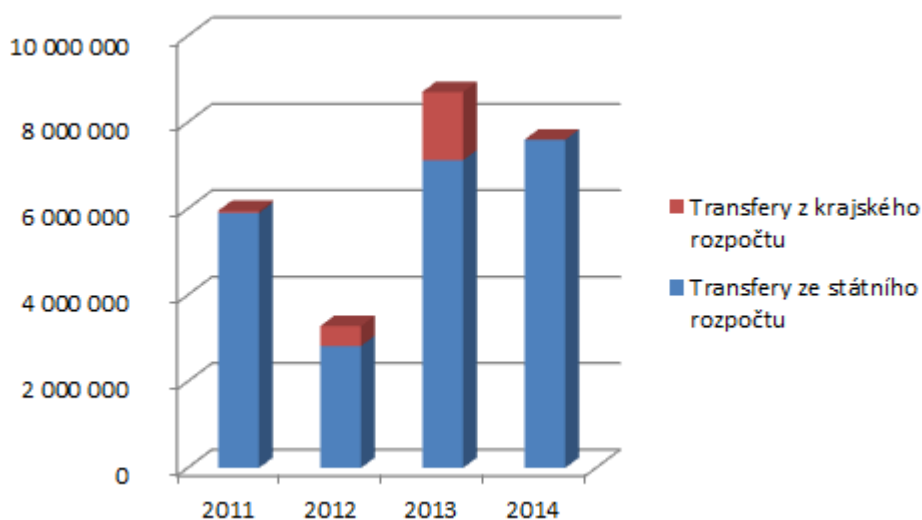
Tabulka 5 – Skladba přijatých transferů obce

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	2 496 750	2 428 204	5 665 528	4 099 074
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	0	450 000	1 482 000	0
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	3 405 640	397 000	1 458 283	3 497 820
Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	52 060	9 761	98 136	2 394
Celkem	5 954 450	3 284 965	8 703 947	7 599 288

Přijaté transfery tvoří druhou největší položku na straně příjmů a jsou velmi důležité pro obec především z hlediska získávání potřebných finančních prostředků pro svůj rozvoj. Nejvíce transferů obec přijala v roce 2013, na čemž se podílely především transfery ze státního rozpočtu, odkud obec obdržela neinvestiční transfery na aktivní politiku zaměstnanosti a další transfery, dále byla také významná dotace v rámci Ministerstva životního prostředí na kompostéry. Ve sledovaném období se na celkových přijatých transferech nejvíce podílely neinvestiční přijaté transfery a to z 58 %, zbytek 42 % tvořily investiční transfery. Z toho vyplývá, že v celkovém úhrnu sledovaných let byly neinvestiční transfery vyšší, pouze ojediněle v roce 2011 se více podíly na celku investiční transfery, mezi které patřil podpořený program Kola, kopyta, boty – naučný dvoreček, který je produktem Jižního Valašska a jeho cílem je rozvoj vzdělávací turistiky. V již zmiňovaném roce byla také řada neinvestičních transferů, například na ochranu přírody, úpravu veřejného prostranství, který plynuly ze státního rozpočtu a státních fondů. V roce 2014 byly poskytnuty nejvyšší investiční transfery ze státních rozpočtů, které byly směřovány na snížení imisní zátěže z dopravy, sběrný dvůr nebo také jako v předchozím roce na podporu zaměstnanosti. Dalším typem neinvestičních transferů, které byly zastoupeny v letech 2012, 2013 a 2014, je účelová dotace na volby do Senátu a krajských zastupitelstev, Parlamentu, Evropského parlamentu, apod., jelikož je obec zprostředkovatelem voleb.

Na tuto formu příjmů lze nahlížet i z hlediska odkud byly tyto finanční prostředky poskytnuty. V případě transferů poskytnutých z veřejných rozpočtů ústřední úrovně se má na mysli peníze ze státního rozpočtu a naopak územní úrovně znamenají transfery od krajů. Z níže uvedeného grafu lze vidět, že z 92 % získala obec finanční prostředky ze státního rozpočtu. Celkově nejvíce prostředků se podařilo obci získat v roce 2013 a naopak nejméně v roce 2012. Pokles získaných finančních prostředků v roce 2012 se promítl do celkového rozpočtu a výrazně přispěl k tomu, že výdaje rostly rychleji než příjmy.

Obrázek 12 – Přijaté transfery dle místa poskytnutí

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Z veřejných rozpočtů ústřední úrovně bylo více prostředků poskytnuto na neinvestiční přijaté transfery a obráceně tomu bylo u rozpočtů územní úrovně, které se zaměřily spíše na investiční transfery.

5.1.1.4 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy, které zahrnují hlavně příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí a ostatního hmotného majetku, se jednoznačně nejméně podílejí na celkových příjmech rozpočtu, jelikož netvoří ani 1 % z celkových příjmů.

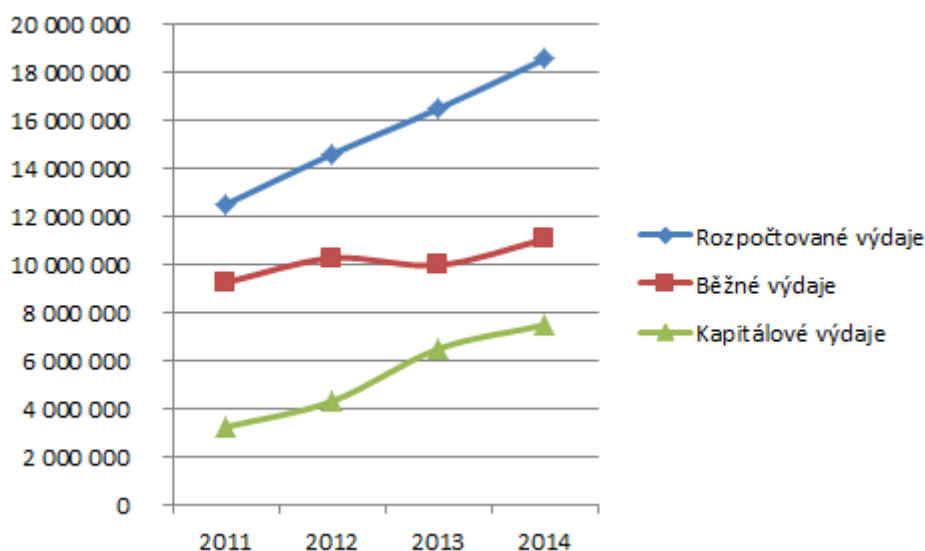
Tabulka 6 – Kapitálové příjmy obce

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	131 280	71 082	36 825	287 550

Ve sledovaném období každoročně došlo k prodeji pozemků, kdy nejvíce se prodalo v roce 2014 v částce 87.550,- Kč a nejméně v roce 2011 ve výši 3.480,- Kč. V roce 2011 se podařilo utržit z prodeje ostatního dlouhodobého majetku 127.800,- Kč a v roce 2014 obec obdržela dar ve výši 200.000,- Kč na pořízení dlouhodobého majetku.

5.1.2 Analýza výdajů

Obrázek 13 – Vývoj výdajů během sledovaného období

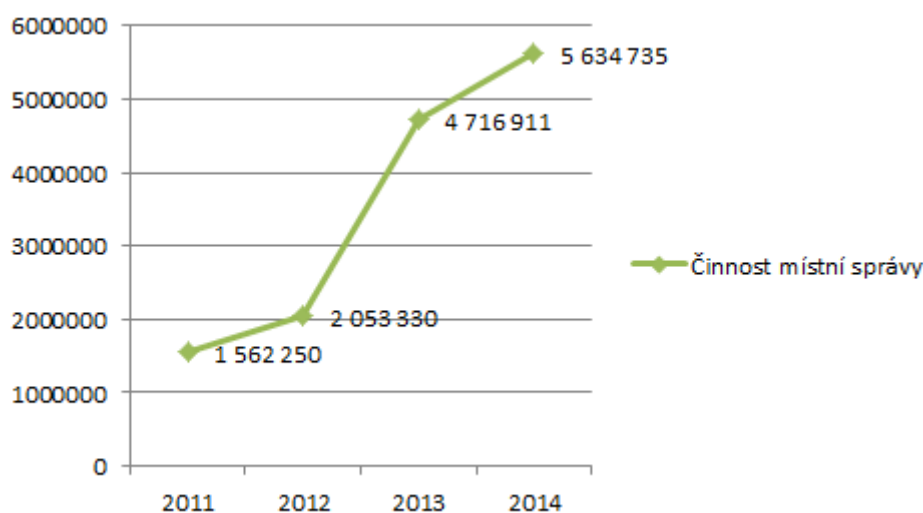
(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Graf nám potvrzuje, že během sledovaného období došlo k růstu výdajových položek obce, přičemž kapitálové výdaje jsou každoročně vyšší. Vývoj rozpočtovaných výdajů téměř kopíruje vývoj kapitálových výdajů, kde 50% navýšení kapitálových výdajů v roce 2013 se nepromítlo do celkových výdajů ve stejné výši, jelikož byl tento vývoj tlumen vlivem poklesu běžných výdajů. Pozitivně lze hodnotit trvalé zvyšování kapitálových výdajů, které zahrnují především investice, jež jsou velmi důležité při udržení určitého rozvoje obce.

5.1.2.1 Běžné výdaje

Mezi běžné výdaje spadají prostředky použité na každodenní provoz obce. Běžné výdaje lze rozdělit do určitých skupin, na které byl výdaj směřován. Při celkovém hodnocení lze říci, že nejvyšší hodnota celkových běžných výdajů byla zjištěna v roce 2014 a že každoročně nejvíce finančních prostředků v rámci běžného provozu je vynaloženo na veřejnou správu. Tato položka především zahrnuje z většiny procent celkovou činnost místní správy, jako například platy zaměstnanců, provoz, opravy a udržování obecního úřadu, nákupy

materiálů a zboží, atd., dále pak volby do zastupitelstev obce nebo kraje, Parlamentu ČR, Evropského parlamentu, nebo prezidenta republiky. Nejvíce finančních prostředků bylo vynaloženo na veřejnou správu v roce 2014, příčinou bylo výrazné zvýšení prostředků na činnost místní správy a také volby do zastupitelstva obce a naopak nejméně bylo vydáno v roce 2011. Celkový vývoj výdajů na činnost místní správy má výrazně rostoucí tendenci, dokonce od roku 2012 nastal nárůst o 130 %, jehož důvodem bylo především navýšení výdajů na platy zaměstnanců o 360 %, tento nárůst umožnily přijaté dotace na podporu zaměstnanosti a zároveň způsobily zvýšení povinných pojištění na sociální zabezpečení, veřejné zdravotní pojištění a úrazové pojištění. Dále se na tom rapidním nárůstu podílely položky jako pohonné hmoty, plyn, elektrická energie, ale nutno poznamenat, že došlo k mírnému navýšení všech položek tohoto druhu výdajů.

Obrázek 14 – Činnost místní správy

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Další významnou položkou v rámci běžných výdajů jsou výdaje na vzdělávání, kulturu a ochranu životního prostředí. V oblasti vzdělávání se jedná o výdaje na provoz základní a mateřské školy, a jelikož obec zajišťuje jen částečné vzdělání, musí tedy zabezpečit pro své občany navštěvování školy v jiné obci a na to přispívá zřizovateli této školy. Výdaje na kulturu se během sledovaného období každoročně snižovaly, mezi tyto výdaje lze zahrnout zachování a obnovu kulturních památek, kterých se v obci nachází hodně a o které se obec stará a snaží se zachovat jejich podstatu, mimo jiné zde patří i výdaje na činnost knihovny. Vzhledem k tomu, že obec dbá i na životní prostředí, patří mezi výdaje sběr a svoz komunálního odpadu i zneškodňování jiných odpadů a péče o zeleň v obci.

Tabulka 7 – Běžné výdaje obce

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Veřejná správa	2 872 810	4 585 480	4 448 668	6 575 597
Vzdělávání	2 113 390	2 475 050	1 243 814	1 351 966
Kultura	2 053 490	1 090 252	986 021	738 252
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	435 830	997 884	479 798	917 034
Ochrana životního prostředí	1 134 640	595 487	1 952 414	315 830
Průmysl	87 230	210 019	80 526	230 783
Zemědělství a lesy	208 690	116 334	544 739	613 485
Tělovýchova a zájmová činnost	302 820	149 377	175 849	223 385
Bezpečnost	52 450	52 321	71 580	105 364
Sociální věci	-	-	3 000	-
Zdravotnictví	10 800	18 067	11 645	6 090
Celkem	9 272 150	10 290 271	9 998 054	11 077 786

5.1.2.2 Kapitálové výdaje

Tyto výdaje se skládají především z investic do obecního majetku, ze kterého by měl v budoucnu plynout určitý užitek. Ve sledovaném období došlo každoročně k navýšení těchto výdajů. Nejvíce kapitálových výdajů bylo v celkovém úhrnu vynaloženo na veřejnou správu a nejméně na bezpečnost, která se týká například požární ochrany obyvatelstva, jelikož v obci je Sbor dobrovolných hasičů. Druhou nejvíce podporovanou oblastí v rámci investic bylo bydlení, komunální služby a územní rozvoj. Další investice byly směřovány do kultury, ochrany životního prostředí a zemědělství.

Tabulka 8 – Kapitálové výdaje obce

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Veřejná správa	337 000	1 133 590	2 483 309	1 696 338
Vzdělávání	24 000	568 558	71 649	112 495
Kultura	2 330 140	-	76 120	839 248
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	-	2 631 314	934 545	1 777 384
Ochrana životního prostředí	-	-	-	2 872 641
Průmysl	570 000	-	419 000	-
Zemědělství a lesy	-	-	2 156 900	-
Tělovýchova a zájmová činnost	-	-	300 000	-
Bezpečnost	-	-	70 000	209 000
Celkem	3 261 140	4 333 462	6 511 523	7 507 106

5.1.3 Běžný a kapitálový rozpočet

Rozdělení na běžný a kapitálový rozpočet umožňuje obci oddělit běžné hospodaření od hospodaření investičního a díky tomu lze přehledně analyzovat, na co jsou vynakládány daňové i nedaňové příjmy a dále dává možnost analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic. Důležité je tedy při této analýze rozdělení dotací na investiční a neinvestiční.

Tabulka 9 – Běžný a kapitálový rozpočet obce

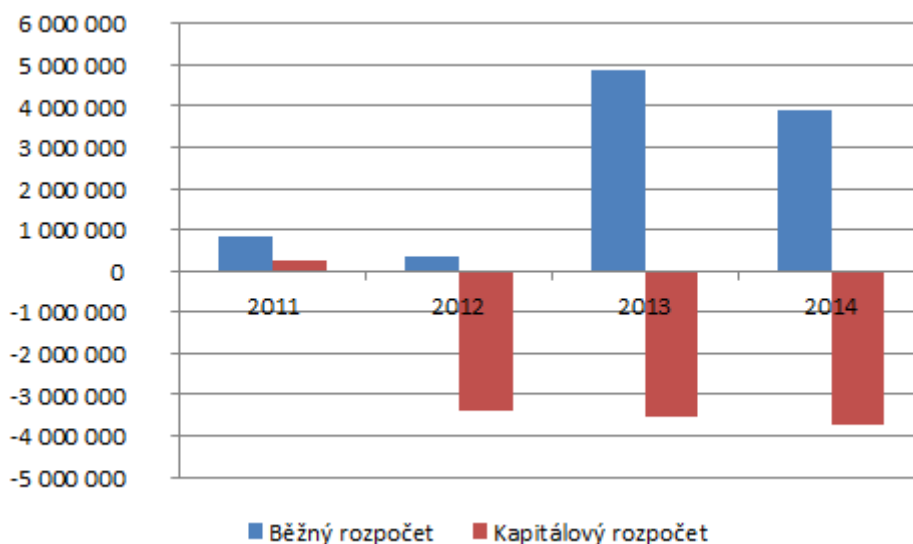
(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Běžný rozpočet				
Běžné příjmy	10 112 023	10 624 339	14 857 139	14 989 978
Daňové příjmy	5 473 453	5 955 776	7 611 173	8 393 259
Nedaňové příjmy	2 089 760	2 230 598	1 482 302	2 495 251
Přijaté neinvestiční dotace	2 548 810	2 437 965	5 763 664	4 101 468
Běžné výdaje	9 272 151	10 290 271	9 998 054	11 077 786
Schodek/přebytek běžného rozpočtu	839 872	334 068	4 859 085	3 912 192
Kapitálový rozpočet				
Kapitálové příjmy	3 536 922	918 082	2 977 108	3 785 370
Kapitálové příjmy	131 282	71 082	36 825	287 550
Přijaté investiční dotace	3 405 640	847 000	2 940 283	3 497 820
Kapitálové výdaje	3 261 142	4 333 462	6 511 523	7 507 106
Schodek/přebytek kapitálového rozpočtu	275 780	-3 415 380	-3 534 415	-3 721 736

Tabulka nám tedy přináší přehled běžného a kapitálového hospodaření obce. Z těchto údajů lze potvrdit to, že bez přijatých neinvestičních dotací by ve sledovaném období obec nebyla schopna pokrýt běžné výdaje pomocí daňových a nedaňových příjmů, a tvoří tak důležitou část rozpočtu obce. Při srovnání běžných příjmů s běžnými výdaji lze pozorovat, že běžné příjmy ve sledovaném období rostly rychleji než běžné výdaje a to mělo značný dopad na přebytek běžného rozpočtu v jednotlivých letech. Tato skutečnost nám potvrzuje teoretické poznatky z teoretické části práce, a to že běžné příjmy by měly financovat především běžné výdaje. Z důvodu nestabilního vývoje běžných výdajů bohužel neměl vývoj přebytků v jednotlivých letech stejnou rostoucí tendenci jako běžné příjmy, ačkoliv v posledních dvou letech dosahoval významného přebytku a to hlavně díky velkému podílu

získaných provozních dotací, naopak nejmenší podíl získaných dotací v roce 2012 se negativně promítl do přebytku v tomto roce a byl tak nejnižší.

Při posuzování kapitálového rozpočtu bylo zjištěno, že kapitálové příjmy, vyjma roku 2011, nebyly schopny i přes získané investiční dotace pokrýt kapitálové výdaje. Nutno podotknout, že v případě nezískání těchto investičních dotací by situace byla ještě vážnější. Jak už bylo řečené, kapitálové výdaje jsou pro obec a její budoucí perspektivu velmi důležité a nelze je snižovat tak, aniž by se to promítlo do příštích období obce. Z tabulky lze vidět, že obec kapitálové výdaje rozhodně neopomíná a naopak jim věnuje velkou pozornost, to potvrzuje i fakt rostoucí tendence tohoto druhu výdajů. Jelikož jsou kapitálové výdaje každoročně v takové výši, že získané kapitálové příjmy nepostačily k jejich pokrytí, došlo ve sledovaných letech převážně k schodku kapitálového rozpočtu. Pouze v roce 2011 se podařilo dosáhnout přebytkového kapitálového rozpočtu, neboť v tomto roce byly kapitálové výdaje nejnížší a zároveň nedošlo ke značnému snížení kapitálových příjmů. Nejvyšší kapitálové výdaje byly vynaloženy v roce 2014 a to se samozřejmě promítlo do celkového rozpočtu, který v tomto roce dosáhl nejvyššího deficitu. Vývoj kapitálového rozpočtu má rostoucí tendenci a kopíruje tak vývoj kapitálových výdajů.

Obrázek 15 – Hospodaření běžného a kapitálového rozpočtu

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Z celkového hodnocení běžného a kapitálového rozpočtu vyplývá, že pouze v roce 2011 došlo u obou rozpočtů k přebytkovému hospodaření. Výsledkem výrazného zvýšení kapitálových výdajů a snížení kapitálových příjmů v roce 2012 byl celkový schodek ve financování rozpočtu. V dalších letech možno pozitivně hodnotit, že přebytky běžného rozpočtu

postačily pokrýt deficitu u kapitálového rozpočtu a to mělo rozhodující vliv na celkový přebytek rozpočtu. Nejvyššího celkového přebytku bylo dosaženo v roce 2013, na čemž se podílely především získané vysoké běžné příjmy tvořené především získanými neinvestičními transfery, které spolu s investičními transfery postačily na pokrytí zvýšených kapitálových výdajů.

5.1.4 Plnění rozpočtu

Jak bylo řečeno v teoretické části, během rozpočtového období může dojít k rozdílnému vývoji skutečného plnění rozpočtu od plánovaného a to příčinou různých faktorů. Proto je umožněno dělat úpravy rozpočtu i během rozpočtového období. V rámci analyzování plnění rozpočtu je porovnáván plán rozpočtu se skutečným plněním.

Tabulka 10 – Plnění rozpočtu v letech 2011-2014

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Rozpočtované příjmy	109,42	185,72	132,85	210,98
Daňové příjmy	101,44	125,10	111,52	138,11
Nedaňové příjmy	94,47	187,13	91,42	251,33
Kapitálové příjmy	2 625,60	1 421,64		1 437,75
Přijaté transfery	122,49	1 278,20	174,86	420,03
Rozpočtované výdaje	119,40	406,33	119,23	236,67
Běžné výdaje	129,66	287,52	139,65	145,71
Kapitálové výdaje	97,46	21 667,31	97,38	3 002,84

Z tabulky je zřejmé, že skutečné plnění rozpočtu se ve většině případů velmi liší od rozpočtu plánovaného. Dá se říct, že především dochází k podhodnocení plánových příjmů i výdajů. Při pohledu na součty jednotlivých druhů příjmů a výdajů je jasné, že ve všech letech sledovaného období došlo k výraznému přeplnění plánů. Toto svědčí o tom, že zastupitelstvo není schopné přesně předpokládat plánované příjmy ani výdaje. Největších rozdílů je především u přijatých transferů, jelikož jejich konečná výše se těžko odhaduje. Nejpresněji je zastupitelstvo schopno plánovat daňové příjmy a běžné výdaje, i když u těchto položek lze zpozorovat také nesrovnalosti. Největší změna schváleného rozpočtu oproti plnění je v roce 2012 u kapitálových výdajů.

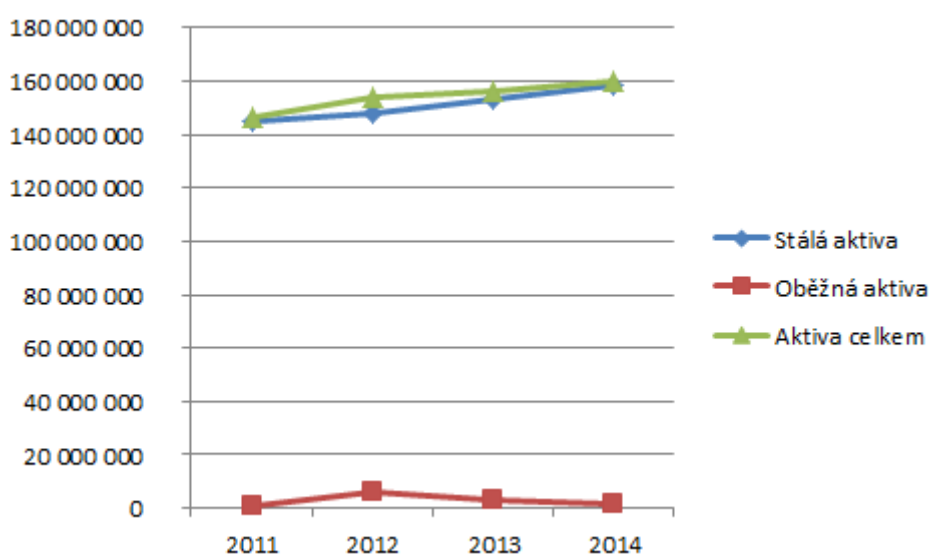
5.2 Analýza rozvahy

Vzhledem k povaze předmětu činnosti obecního úřadu, který neprovádí žádnou výrobní činnost, ani neposkytuje z velké části úplatné služby, je skladba rozvahy velmi odlišná od

podniků, které mají výrobní nebo služby poskytující charakter. V této části je provedena jak vertikální, tak i horizontální analýza rozvahy.

5.2.1 Vertikální a horizontální analýza aktiv a pasiv

Celková aktiva tvoří stálá aktiva a oběžná aktiva. O velikosti aktiv rozhodují především stálá aktiva, jelikož tvoří jeho většinou část. Stálá aktiva se během sledovaných let každoročně zvyšují. Naopak oběžná aktiva se k roku 2012 zvýšila, ale následně v dalších letech klesala. Rostoucí tendence stálých aktiv se promítla do celkových aktiv a téměř kopíruje jejich vývoj, tím je zdůrazněn nízký podíl a vliv oběžných aktiv.

Obrázek 16 – Vývoj aktiv během sledovaného období

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

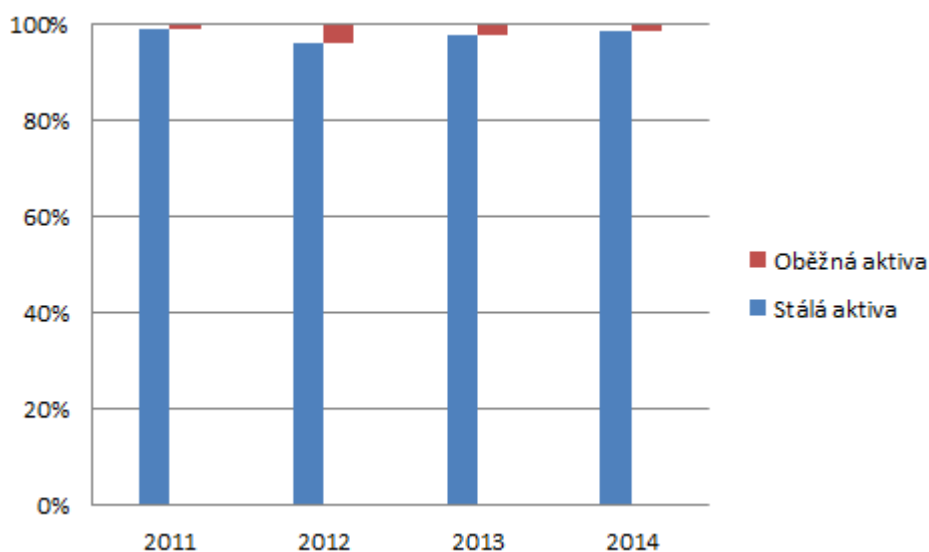
Vertikální analýza aktiv odhaluje, jakým procentem se podílejí jednotlivá aktiva na celkových aktivech. Z tabulky je patrné, že největší část aktiv po celé sledované období je tvořena z většiny % stálými aktivy. Obec nedisponuje téměř žádnými zásobami, jelikož neprovádí žádnou výrobní činnost, také nemá příliš mnoho pohledávek, či krátkodobého finančního majetku a to především kvůli tomu, že je napojena na rozpočet státu a není vytvořena za účel dosahování zisku. Vývoj aktiv během sledovaných let se nějak zásadně nezměnil, lze tedy říci, že skladba aktiv je stálá.

Tabulka 11 – Vertikální analýza aktiv

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Stálá aktiva	99,19	96,16	98,00	98,85
Dl. nehmotný majetek	0,00	0,08	0,21	0,19
Dl. hmotný majetek	93,34	93,15	94,96	95,97
Dl. Finanční majetek	2,87	2,67	2,64	2,57
Dlouhodobé pohledávky	0,00	0,27	0,20	0,12
Oběžná aktiva	0,81	3,84	2,00	1,15
Zásoby	0,01	0,01	0,01	0,01
Krátkodobé pohledávky	0,32	3,67	1,10	0,78
Krátkodobý finanční majetek	0,48	0,16	0,89	0,36
Aktiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00

Na stálých aktivech se během sledovaného období podílí průměrně z 95 % především dlouhodobým hmotným majetkem, který je tvořen průměrně 71 % stavbami, 17,5 % pozemky a 5 % samostatnými movitými věcmi, které se v průběhu tohoto období mírně zvyšovaly. Jelikož má dlouhodobý hmotný majetek na stálá aktiva rozhodující vliv, tak lze pozorovat, že vývoj podílu stálých aktiv se měnil v závislosti na podílu hmotného majetku a téměř nijak to neovlivnily podíly dlouhodobého finančního majetku, nehmotného majetku, ani dlouhodobých pohledávek.

Obrázek 17 – Podíl stálých a oběžných aktiv

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

U oběžných aktiv došlo od roku 2011 k následujícímu roku k velkému nárůstu podílu na celkových aktivech, tento růst byl způsoben hlavně zvýšením podílu pohledávek, který byl zapříčiněn vznikem pohledávek za zaměstnanci a za vybranými ústředními vládními institucemi, následně v dalších letech je podíl nižší. Tento nárůst pohledávek byl způsoben událostí, která se promítla i do dalších ukazatelů, jelikož ve Vysokém Poli došlo k zpronevěře 2,4 mil. Kč v roce 2012. V tomto roce se účetní obce podařilo z bankovního účtu přeposílat obecní peníze na svůj a bratrův účet, dále si nechávala peníze za cestovní příkazy jiných zaměstnanců a také si nechávala peníze za prodej žetonů na odvoz komunálního odpadu. Peníze užívala pro svou vlastní potřebu a při zjištění této události okamžitě vrátila pouze polovinu již zmiňované částky. Zbylou část uhradila až po prodeji domu v roce 2013. Dalším důvodem navýšení pohledávek byla účetní chyba, která je v dalších letech odečtena v opravách minulých období.

Největší podíl na oběžných aktivech mají krátkodobé pohledávky a pouze v roce 2011 měl větší podíl krátkodobý finanční majetek. Každoročně u krátkodobého finančního majetku tvořil většinou část základní běžný účet územních samosprávných celků, zbytek byl uložen na běžném účtu fondů. Oběžná aktiva se vyvíjela ve stejném směru jako pohledávky, to potvrzuje významný vliv tohoto aktiva na oběžná aktiva.

Pro zjištění meziročních změn u jednotlivých aktiv je provedena horizontální analýza aktiv. I přesto že vertikální analýza odhalila téměř stejnou skladbu z důvodu velkého podílu stálých aktiv, tak určité změny nastaly. Horizontální analýza ukazuje, jak se jednotlivé položky aktiv zvyšovaly a snižovaly v jednotlivých letech.

Tabulka 12 – Horizontální analýza aktiv

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

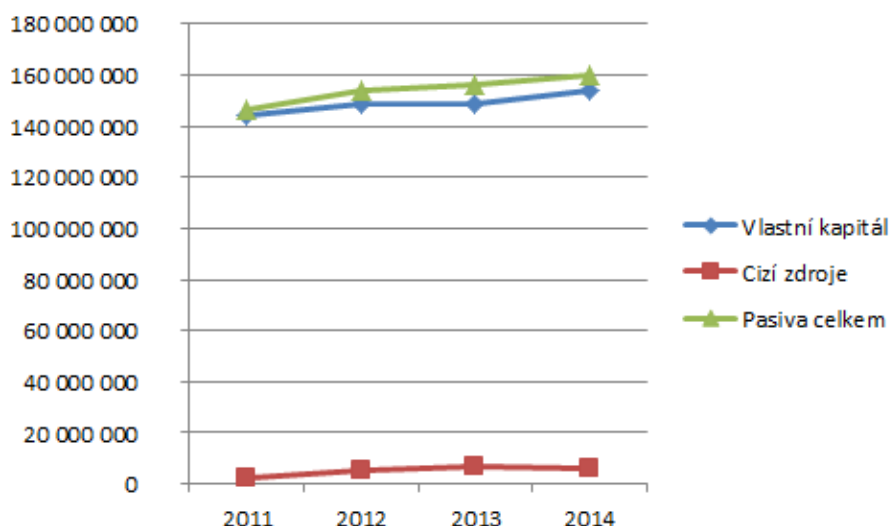
Aktiva	Meziroční změna v %		
	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Stálá aktiva	2,12	3,10	3,58
Dl. nehmotný majetek	0,00	165,22	-7,57
Dl. hmotný majetek	1,84	3,13	3,79
Dl. Finanční majetek	-1,44	0,00	0,00
Dlouhodobé pohledávky		-23,39	-38,52
Oběžná aktiva	401,32	-47,38	-40,75
Zásoby	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohledávky	1 100,26	-69,69	-26,88
Krátkodobý finanční maj.	-65,43	474,68	-58,25
Aktiva celkem	5,34	1,16	2,69

Jak lze vidět, stálá aktiva se během analyzovaných let každoročně zvyšovala, kdy největší nárůst a to o 3,58 % byl zaznamenán mezi roky 2013 a 2014. Na tomto zvyšování se jednoznačně podílel dlouhodobý hmotný majetek, který se také každoročně s rostoucí tendencí navyšoval. Příčinou tohoto zvyšování byl lehký nárůst u pozemků a zároveň nakupování samostatných movitých věcí, které sice v prvním srovnání klesly, ale následně během dalších let rapidně vzrostly a to o více než 30 %. Méně se pak na vývoji stálých aktiv podílely stavby, které v prvních porovnání vzrostly o 3 % a pak následně klesaly, a také dlouhodobý finanční majetek, který byl během tohoto období téměř neměnný. Výrazné navyšování nehmotného majetku bylo zpozorováno během prvních dvou meziročních srovnání, kde docházelo k nákupu drobného nehmotného majetku a poté došlo k mírnému poklesu. Vývoj dlouhodobých pohledávek, jejichž stav k roku 2011 byl nulový, se k roku 2012 zásadně navýšil a následně v letech 2012-2013 klesl o 23,39 % a poté v rozmezí let 2013-2014 znovu poklesl o 38,52 %.

Oběžná aktiva se v rámci sledovaného období vyvíjela velmi nestále, výjimkou byly zásoby, které se ve sledovaném období nijak neměnily. V prvním meziročním srovnání došlo k nárůstu oběžných aktiv o 401,32 %, důvodem bylo především zvýšení krátkodobých pohledávek o 1.100 %. Tento prudký nárůst byl způsoben vznikem nových pohledávek, které se v dalších letech již neobjevily, a tudíž poté krátkodobé pohledávky klesaly o 69,69 % a o 26,88 %. Celkově se dá hodnotit, že tento vývoj krátkodobých pohledávek se promítl do celkového vývoje oběžných aktiv a že celkový pokles mezi roky 2012-2013 byl zpomalen nárůstem o 474,68 % krátkodobého finančního majetku a naopak následný pokles byl podpořen snížením tohoto aktiva.

Všeobecně docházelo každoročně k nárůstu na straně aktiv a to především kvůli stálým aktivům, které byly podpořeny vývojem oběžných aktiv. V prvním srovnání došlo ke zvýšení celkových aktiv o 5,34 % a poté se růst zpomaloval na 1,16 % a pak se opět aktiva mírně zvýšila o 2,69 %.

Celková pasiva se skládají z vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Z grafu lze vyčíst, že největší podíl na celkových pasivech má vlastní kapitál, který má rostoucí tendenci a téměř kopíruje vývoj celkových pasiv. U cizího kapitálu lze pozorovat rostoucí směr do roku 2013, kdy poté nastává období poklesu, které zmírnilo souhrnný růst celkových pasiv.

Obrázek 18 – Vývoj vlastních a cizích zdrojů

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Podíl jednotlivých položek pasiv na celkových pasivech zobrazuje vertikální analýza pasiv. Z tabulky lze posuzovat, že na celkových pasivech má největší podíl vlastní kapitál, který se průměrně ve sledovaném období podílí 96 % na celku a zbytek tvoří cizí zdroje. Tyto údaje se opět velmi liší od skladby pasiv podniků, kde v případě takového rozložení vlastního a cizího kapitálu by se dalo hovořit o ekonomicky nezdravém podnikání, především z důvodu že vlastní kapitál je dražší než cizí kapitál, ale na druhou stranu cizí zdroje zvyšují zadluženost organizace.

Tabulka 13 – Vertikální analýza pasiv

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Vlastní kapitál	98,34	96,43	95,42	96,24
Jmění účetní jednotky	94,33	90,34	89,40	89,91
Fondy účetní jednotky	0,31	0,02	0,04	0,00
Výsledek hospodaření	3,70	6,07	5,97	6,27
Cizí zdroje	1,66	3,57	4,58	3,76
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	0,27	1,64	2,10	1,08
Krátkodobé závazky	1,38	1,93	2,48	2,68
Pasiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00

Vlastní kapitál je každoročně tvořen průměrně z 90 % jměním účetní jednotky, které se dále skládá z transferů na pořízení dlouhodobého majetku, oceňovacích rozdílů a oprav minulých let. Vývoj podílu vlastního kapitálu je v podstatě určován vývojem podílu jmění

účetní jednotky. Jako další se na vlastním kapitálu podílí také výsledek hospodaření, do kterého se řadí výsledek hospodaření běžné období a nerozdělený zisk minulých let. Větší část výsledku hospodaření každoročně tvořil nerozdělený zisk. Podíl celkového výsledku hospodaření se v průběhu sledovaných let každoročně zvyšoval. Jelikož obec během sledovaného období netvořila žádné rezervy, nepromítly se do celkových pasiv. Dále je nutno podotknout, že na cizích zdrojích se více podílejí krátkodobé závazky, které jsou levnější než dlouhodobé závazky. U krátkodobých závazků se každoročně jejich podíl na celkových cizích zdrojích zvyšoval, podobně tomu bylo i u dlouhodobých závazků, kde ale v posledním sledovaném roce nastal mírnější růst. Vývoj podílu cizích zdrojů na celkových pasivech zaznamenal stejné navyšování jako dlouhodobé závazky i přesto že podstatnější vliv měly krátkodobé závazky. Dlouhodobé závazky se skládají z dlouhodobých bankovních úvěrů a návratných finančních výpomocí, během sledovaného období se jejich podíl střídavě měnil v jednotlivých letech. Krátkodobé závazky byly opakovaně tvořeny z větší části jinými krátkodobými půjčkami. Mezi další významné položky krátkodobých závazků, které se podílely na celkových cizích zdrojích, patřily krátkodobé úvěry, závazky k zaměstnancům a dohadné účty pasivní. Celková skladba pasiv se během sledovaného období nijak zásadně nezměnila.

Horizontální analýza byla provedena za účelem zjištění meziročních pohybů jednotlivých položek rozvahy na straně pasiv. I na straně pasiv došlo, ve srovnání se změnami na straně aktiv, k nestálým změnám.

Tabulka 14 – Horizontální analýza pasiv

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Pasiva	Meziroční změna v %		
	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Vlastní kapitál	3,29	0,10	3,58
Jmění účetní jednotky	0,89	0,11	3,28
Fondy účetní jednotky	-92,41	101,80	36,17
Výsledek hospodaření	72,52	-0,52	7,94
Cizí zdroje	126,60	30,03	-15,79
Rezervy	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé závazky	528,21	29,60	-47,29
Krátkodobé závazky	46,78	30,39	10,85
Pasiva celkem	5,34	1,16	2,69

V rámci meziročních srovnání lze pozorovat každoroční zvyšování vlastního kapitálu, jehož podstatnou část tvoří jmění účetní jednotky, které mělo stejnou vývojovou tendenci

a každý rok rostlo. Nutno podotknout, že v prvním srovnání došlo k daleko nižšímu nárůstu jmění účetní jednotky ve srovnání s nárůstem vlastního kapitálu, přestože tato položka významně ovlivňuje jeho vývoj. Toto zvýšení bylo jednoznačně podpořeno nárůstem výsledku hospodaření o 72,52 %, a i přesto že z tabulky vyplývá snížení fondů účetní jednotky o 92,41 %, jedná se o nízké částky, které se do celkového vývoje téměř nepromítly. V dalších letech došlo u výsledku hospodaření k mírnému poklesu a následně v posledním roce srovnání byl zaznamenán téměř 8% nárůst. Každoročně měl větší vliv na změny celkového výsledku hospodaření nerozdělený zisk minulých let, který první dvě meziroční srovnání rapidně vzrostl a poté mírně klesl. Z těchto výsledků je zřejmé, že i přes skutečnost velkého podílu nerozděleného zisku na výsledku hospodaření nedošlo ke stejnému vývoji. Tento fakt byl způsoben hlavně 101,23 % poklesem výsledku hospodaření za běžné období v letech 2012-2013, příčinou byl záporný výsledek hospodaření v roce 2013. A i přes mírný pokles nerozděleného zisku v posledním roce srovnání došlo k celkovému nárůstu výsledku hospodaření, jelikož běžný výsledek hospodaření vzrostl o 1.626,68 %.

Prvním meziročním srovnáním u cizích zdrojů bylo zjištěno zvýšení o 126,6 %, v dalším pozorování o 30,03 %, tyto skutečnosti byly způsobeny zvýšením dlouhodobých i krátkodobých závazků. V posledním roce analyzování nastalo snížení celkových cizích zdrojů o 15,79 %, tento vývoj i přes větší podíl krátkodobých závazků a jejich růst v rozmezí těchto let, byl ovlivněn především poklesem dlouhodobých závazků o 47,29 %. U dlouhodobých závazků se na celkovém nárůstu v prvním srovnání podílelo jak zvýšení dlouhodobých bankovních úvěrů, tak i přijatých návratných finančních výpomocí. V porovnání let 2012-2013 byl zaznamenán nárůst dlouhodobých bankovních úvěrů o 91,38 %, ale přijaté návratné finanční výpomoci mírně klesaly. Při posledním srovnání pokles u obou těchto položek potvrzuje celkové snížení dlouhodobých závazků. Každoroční zvyšování krátkodobých závazků bylo způsobeno střídavě nárůstem krátkodobých úvěrů a jiných půjček, závazků za zaměstnanci, dodavateli a pasivními dohadnými účty.

Jelikož se celková pasiva rovnají celkovým aktivům, bylo zaznamenáno identické každoroční navýšení.

5.3 Analýza výkazů zisků a ztráty

Analýza výkazů zisků a ztráty zhodnocuje skladbu nákladů, výnosů a dosaženého výsledku hospodaření. I když obce nejsou založeny za účelem dosahování zisku, mohou vykazovat zisk jak z její hlavní tak i hospodářské činnosti.

Následně je provedena vertikální a horizontální analýza nákladů a výnosů. Vzhledem k tomu, že obec provozovala hospodářskou činnost pouze v roce 2012 a nejednalo se o žádné závratné částky, dále bude posuzována pouze hlavní činnost za období 2011-2014.

5.3.1 Vertikální a horizontální analýza nákladů a výnosů

Vzhledem k tomu, že se obec musí starat o svůj majetek, občany, rozvoj svého území, své zaměstnance, musí plnit různé zákonné nařízení a předpisy znamená to pro ni vznik určitých druhů nákladů.

Pro zjištění jaké náklady se nejvíce podílejí na celkových nákladech, je provedena vertikální analýza. Tabulka zobrazuje hlavní členění nákladů obce a také ty položky, které se nejvíce podílejí na celkových nákladech. Vykonáním této analýzy bylo zjištěno, že nejvíce se na celkových nákladech každoročně podílejí náklady z činnosti a to průměrně ve výši 90 %. Dále obec zaznamenává náklady na transfery a finanční náklady.

Tabulka 15 – Vertikální analýza nákladů

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Náklad	2011	2012	2013	2014
Náklady z činnosti	86,45	87,70	93,80	95,75
Spotřeba materiálu	13,64	3,40	5,01	9,28
Spotřeba energie	9,97	10,35	8,87	7,30
Mzdové náklady	18,16	20,03	24,63	30,32
Ostatní služby	34,90	18,19	10,83	13,80
Zákonné sociální pojištění	5,31	5,75	7,93	9,09
Odpisy	0,00	18,23	16,12	19,02
Náklady z drobného dlouhodobého maj.	0,00	2,38	12,72	2,71
Finanční náklady	1,51	0,47	0,84	0,63
Úroky	1,26	0,36	0,72	0,54
Ostatní finanční nákl.	0,25	0,11	0,12	0,09
Náklady na transfery	12,04	11,83	5,36	3,62
Náklady celkem	100,00	100,00	100,00	100,00

Jak už bylo řečeno rozhodující vliv, na celkovou výši nákladů, mají náklady činnosti. Na velikosti tohoto druhu nákladů se nejvíce podílejí náklady na spotřebu materiálu, energie, mzdové náklady, odpisy a ostatní služby. Celkově se dá hodnotit, že v jednotlivých letech se skladba podílu na celkových nákladech z činnosti mění. Výjimkou jsou náklady na mzdy, které se vyjma roku 2011, nejvíce podílejí na těchto nákladech a během sledované-

ho období je u nich zaznamenána rostoucí tendence jak podílu, tak i v celkových částkách. Důvodem zvyšování mzdových nákladů v průběhu let bylo nabírání nových zaměstnanců kvůli získané dotaci na podporu zaměstnanosti a rostoucí mzdy.

Finanční náklady se na celkové skladbě nákladů podílejí v nejnižší výši a zahrnují především úroky, které nejvíce ovlivňují tento celek. Další součástí nákladů jsou náklady vybraných místních vládních institucí na transfery, jejichž podíl na celkových nákladech se během období snižoval.

Meziroční změny byly odhaleny prostřednictvím horizontální analýzy.

Tabulka 16 – Horizontální analýza nákladů

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Náklad	Meziroční změna v %		
	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Náklady z činnosti	32,72	43,90	-5,85
Spotřeba materiálu	-67,37	98,06	70,80
Spotřeba energie	35,81	15,24	-24,11
Mzdové náklady	44,25	65,49	13,53
Ostatní služby	-31,79	-19,95	17,61
Zákonné sociální pojištění	41,73	85,49	5,64
Odpisy	-	18,97	8,81
Náklady z drobného dlouhodobého maj.	-	618,63	-80,34
Finanční náklady	-59,44	141,25	-30,98
Úroky	-63,13	172,73	-30,58
Ostatní finanční nákl.	-40,99	42,89	-33,38
Náklady na transfery	28,56	-39,06	-37,73
Náklady celkem	30,82	34,54	-7,70

Náklady činnosti se vyvíjely ve stejném směru jako celkové náklady, které v prvních dvou srovnávacích obdobích rostly a v posledním roce mírně klesaly. Tento vývoj potvrzuje opět významnost této položky na celkových nákladech. Dále je z tabulky zřejmé, že mzdové náklady i zákonné sociální pojištění v těchto letech každoročně rostlo.

Vývoj finančních nákladů se měnil na základě změn úroků, které se v prvním období výrazně snížily, poté rapidně vzrostly o 172,73 % a opět klesly o 30,58 %. Další položkou nákladů jsou náklady na transfery, které v prvních dvou srovnáních rostly, ale poté se snižovaly o 39,06 % a o 37,73 %.

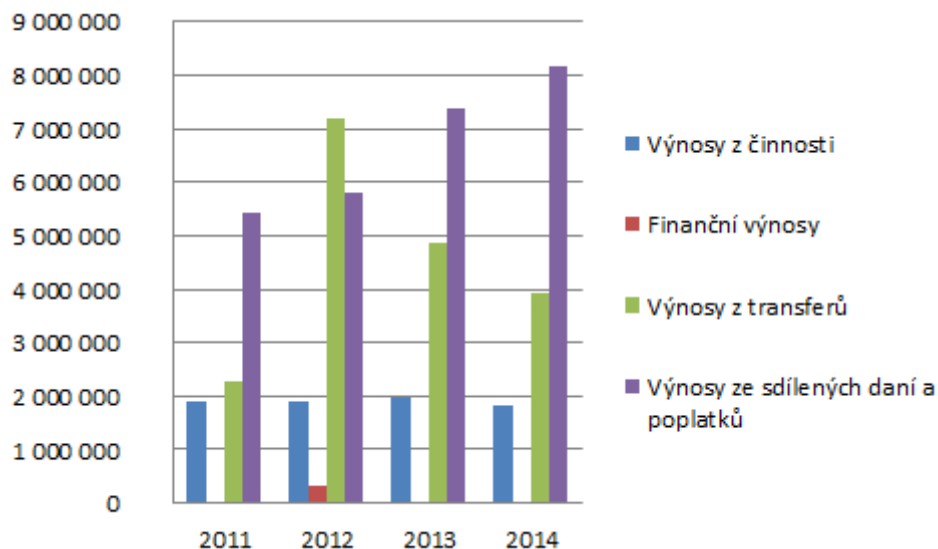
Obec samozřejmě v rámci své činnosti získává i určité výnosy, pro zhodnocení podílu na celkových výnosech a srovnání meziročních změn je opět provedena vertikální a horizontální analýza.

Tabulka 17 – Vertikální analýza výnosů

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Výnos	2011	2012	2013	2014
Výnosy z činnosti	19,94	12,96	13,94	13,11
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	1,79	0,01	0,29	1,25
Výnosy z prodeje služeb	5,84	8,39	5,54	5,27
Výnosy z pronájmu	9,36	3,45	6,04	4,97
Výnosy ze správních poplatků	0,21	0,05	0,02	0,04
Výnosy z místních poplatků	0,41	0,50	1,45	1,53
Ostatní výnosy z činnosti	0,83	0,46	0,13	0,06
Finanční výnosy	0,02	2,19	0,01	0,01
Výnosy z transferů	23,61	49,28	34,18	28,11
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	56,44	39,95	51,87	58,76
Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	14,49	10,63	12,13	14,43
Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	12,58	9,33	11,74	13,82
Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	26,53	17,60	25,48	28,05
Výnosy celkem	100,00	100,00	100,00	100,00

Z vertikální analýzy výnosů vyplynulo, že největší podíl na celkových výnosech mají výnosy ze sdílených daní a poplatků, každoročně tato položka byla ve výši průměrně 50 % celkových výnosů. Pouze v roce 2012 výnosy z těchto daní netvořily nejvyšší podíl, jelikož je předčily výnosy z transferů o 9,33 %, tyto údaje potvrzuje také níže uvedený graf, který představuje absolutní hodnoty složení výnosů. Na výši těchto výnosů z daní se nejvíce podílejí výnosy z přidané hodnoty a následují je daně z příjmů fyzických osob a právnických osob, ale každoročně se více podílely na celkových výnosech daně z příjmů fyzických osob.

Obrázek 19 – Složení celkových výnosů

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Druhou největší položkou, která se podílí na celkových výnosech, jsou výnosy z transferů, které tvoří taktéž podstatnou část celku. Nejmenší vliv na celkový vývoj výnosů mají výnosy z činnosti.

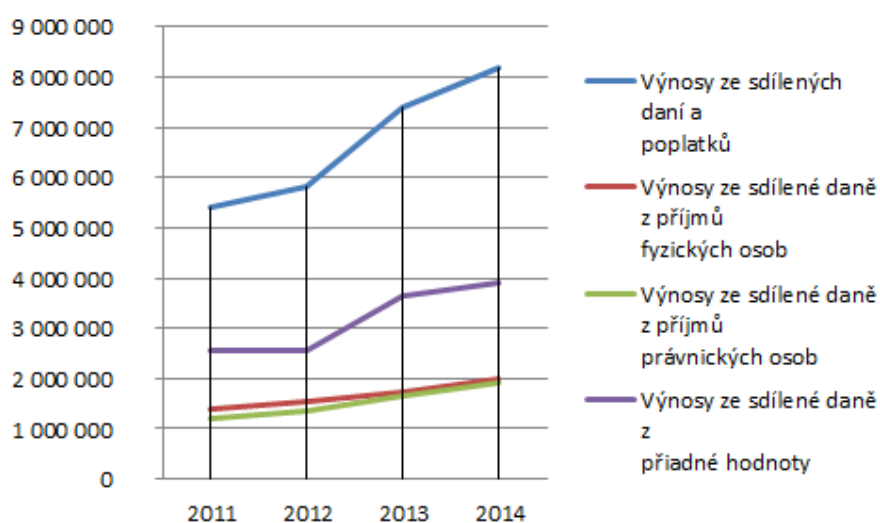
Tabulka 18 – Horizontální analýza výnosů

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Výnos	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Výnosy z činnosti	-1,49	5,21	-8,02
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	-99,08	2 500,44	320,17
Výnosy z prodeje služeb	117,77	-35,43	-7,10
Výnosy z pronájmu	-44,08	71,23	-19,57
Výnosy ze správních poplatků	-59,64	-65,79	119,12
Výnosy z místních poplatků	85,85	181,54	3,22
Ostatní výnosy z činnosti	-16,38	-72,42	-55,10
Finanční výnosy	18 493,87	-99,47	-10,53
Výnosy z transferů	216,46	-32,14	-19,62
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	7,31	27,02	10,72
Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	11,19	11,68	16,26
Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	12,47	23,09	15,01
Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	0,55	41,60	7,61
Výnosy celkem	51,60	-2,17	-2,27

Během srovnávacího období se celkové výnosy v prvních srovnání zvýšily o 51,60 % a poté mírně klesaly. Tyto poklesy byly zapříčiněny především poklesem výnosů z transferů a finančních výnosů, které tak zpomalily každoroční nárůst výnosů ze sdílených daní a poplatků. Vývoj výnosů z transferů zaznamenal prvně rapidní nárůst o 216,46 %, ale v dalších obdobích opět klesal. A stejný vývoj byl tedy zpozorován i u finančních výnosů.

Výnosy ze sdílených daní a poplatků se během sledovaných let zvyšovaly, jelikož rostly výnosy ze všech sdílených daní, tuto skutečnost je možno pozorovat i na grafu. Pro obec je tento výnos velmi důležitý, lze tento vývoj hodnotit pozitivně.

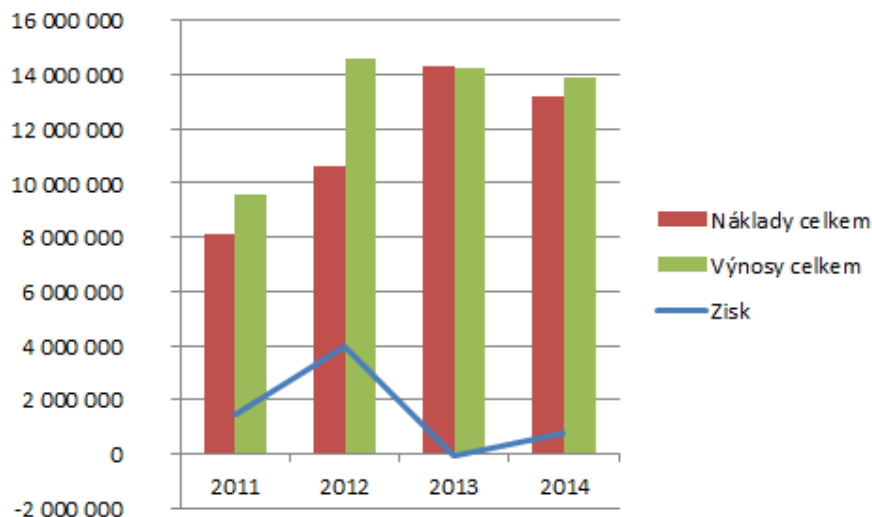

Obrázek 20 – Vývoj výnosů během sledovaného období (Vlastní zpracování)

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

5.3.2 Analýza výsledku hospodaření

Během sledovaných let obec vyjma roku 2013 dosahovala kladného výsledku hospodaření, jelikož se jí podařilo všechny vynaložené náklady pokrýt a dokonce i dosáhnout zisku. Pouze v roce 2013 byly náklady o něco vyšší než výnosy a obec tak dosáhla ztráty ve výši 48.404,-Kč, v již zmiňovaném roce výrazně narostly náklady, konkrétně především náklady z činnosti, jejichž výše byla ve sledovaném období nejvyšší. Nejvyššího výsledku hospodaření bylo dosaženo v roce 2012, jelikož obec získala nejvíce přijatých transferů. Pozitivně lze hodnotit, že v prvních dvou letech došlo k rychlejšímu růstu výnosů než nákladů a že v posledním roce se obci podařilo snížit základní položky nákladů.

Obrázek 21 – Náklady, výnosy a vývoj zisku

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

V případě rozdělení výsledku hospodaření na jednotlivé činnosti obce, vyplynulo, že nejvíce ztrátovou činností je jednoznačně VH z činnosti. Není to nijak překvapivé zjištění, jelikož obec má velké náklady na provoz, údržbu a potřeby obce a oproti tomu z toho nemá žádné zisky, protože tato činnost je v podstatě účel, pro který byla založena. Tabulka znovu potvrzuje skutečnost důležitého podílu výnosů z transferů a daní, jelikož bez těchto výnosů by obec nemohla fungovat. Důležité jsou oba tyto výnosy, jelikož ani v jednom roce by nepostačil k uhrazení ztrát z činnosti obce a finanční činnosti pouze jeden z těchto výnosů a dokonce v roce 2013 výnosy nepostačily k pokrytí všech nákladů.

Tabulka 19 – Rozdělení výsledku hospodaření dle původu

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Rozdělení	2011			2012		
	Výnos	Náklad	VH	Výnos	Náklad	VH
Z činnosti	1 915 142	7 019 304	-5 104 162	1 886 654	9 315 837	-7 429 183
Finanční	1 712	122 816	-121 104	-318 327	49 810	-368 137
Z transferů	2 267 249	977 794	1 289 455	7 175 020	1 257 032	5 917 988
Z daní	5 420 325	0	5 420 325	5 816 639	0	5 816 639
Celkový VH			1 484 514			3 937 307
Rozdělení	2013			2014		
	Výnos	Náklad	VH	Výnos	Náklad	VH
Z činnosti	1 984 963	13 405 867	-11 420 904	1 825 689	12 622 057	-10 796 368
Finanční	1 690	120 166	-118 476	1 512	82 934	-81 422
Z transferů	4 868 950	765 983	4 102 967	3 913 571	476 958	3 436 613
Z daní	7 388 009	0	7 388 009	8 180 123	0	8 180 123
Celkový VH			-48 404			738 946

5.4 Poměrové ukazatele

V rámci poměrových ukazatelů budou provedeny výpočty vybraných ukazatelů za období 2011-2014. Jelikož v rámci analýzy rozvahy byla zjištěna účetní chyba v pohledávkách za ústředními vládními institucemi, která je v dalším roce odečtena, a výrazně ovlivnila především ukazatele doby obratu pohledávek, poměr doby obrat pohledávek s dobou obratu závazků a v neposlední řadě také běžnou a pohotovou likviditu, takže u těchto zmíněných ukazatelů budou vypočítány dvě varianty. První varianta bude se započítanou účetní chybou a druhá bez této chyby.

5.4.1 Ukazatel autarkie

Ukazatel autarkie nám vyjadřuje míru, v níž je obec soběstačná z hlediska pokrytí nákladů z hlavní činnosti ze získaných výnosů z hlavní činnosti.

Z tabulky je zřejmé, že během sledovaného období, se v roce 2013 obci nepodařilo pokrýt všechny potřebné náklady svými výnosy. Ukazatel autarkie je mírně pod hranicí 1, toto potvrzuje i mírná ztráta dosažená v tomto roce, ve kterém došlo k mírnému poklesu výnosů, ale na druhou stranu k velkému nárůstu nákladů. V ostatních letech ukazatel dosahuje hodnoty vyšší než 1, to znamená, že obec postačila pokrýt své náklady a ještě k tomu dosáhnout určitého zisku. Nejvyššího zisku bylo dosaženo v roce 2012, takže i tento ukazatel nabývá v tomto roce nejvyšší hodnoty.

Tabulka 20 – Ukazatel autarkie (Vlastní zpracování)

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Výnosy z hlavní činnosti	9 604 428	14 559 987	14 243 612	13 920 895
Náklady z hlavní činnosti	8 119 914	10 622 679	14 292 016	13 181 949
Autarkie	1,183	1,371	0,997	1,056

5.4.2 Ukazatel rentability

Vzhledem k tomu, že obec neprovádí žádnou hospodářskou činnost a jelikož se doporučuje počítat tento ukazatel spíše k doplňkové činnosti, protože oproti hlavní činnosti je cílem tvorba zisku, nebude tento ukazatel vypočítán.

5.4.3 Ukazatel nákladové rentability

Jak už bylo uvedeno v teoretické části, tento ukazatel poměřuje tzv. užitný efekt s náklady, které byly na jeho produkci vynaloženy. Užitný efekt je v tomto případě zisk.

Výsledné hodnoty nám poukazují na skutečnost, že během sledovaného období docházelo k nízkému využití vynaložených prostředků. Nejlepšího výsledku bylo dosaženo opět v roce 2012, kdy hlavním důvodem bylo dosažení nejvyššího zisku a zároveň náklady na činnost nebyly v tak vysoké úrovni jako v následujících letech. V roce 2013 obec vykazovala záporný výsledek hospodaření, který zapříčinil záporný výsledek nákladové rentability.

Tabulka 21 – Ukazatel nákladové rentability

(Zdroj: Výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Hospodářský výsledek	1 484 514	3 937 308	-48 404	738 946
Náklady na činnost	7 019 304	9 315 837	13 405 867	12 622 057
Nákladová rentabilita	0,211	0,423	-0,004	0,059

5.4.4 Ukazatel aktivity

Při výpočtu ukazatelů aktivity, které jsou vypočítány za roky 2011-2014, byly u stavových veličin použity průměrné hodnoty stavů na počátku a na konci období.

Obrat kapitálu nám říká, jak velká část celkových zdrojů se obrátí v ročních výnosech. Z výsledků z tabulky je patrné, že hodnoty nejsou příliš vysoké, že pouze malá část se tak obrátí v celkových výnosech. Vzhledem k tomu, že během tohoto období se pasiva každoročně zvyšují, výkyvy v těchto výsledných hodnotách jsou určovány vývojem výnosů. Výsledky tedy zaznamenávají v prvních dvou letech rostoucí tendenci a to lze hodnotit pozitivně, jenže následně se opět snižují. Při převrácení hodnoty bylo zjištěno, že například v roce 2011 by bylo možné z výnosů obnovit celkový objem využívaných prostředků za 15,8 let, v dalších obdobích se tato hodnota pozitivně snižuje, ale i tak jsou tyto hodnoty vysoké. Například v roce 2012, kdy byly výnosy nejvyšší, by se celkový objem využívaných prostředků obnovil za 10,3 let.

Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech naopak odpovídá na otázku, jak velká část stálých aktiv se obrátí v ročních výnosech. Snaha je o minimalizaci tohoto ukazatele, jelikož nižší hodnota vypovídá o vyšší intenzitě stálých aktiv při tvorbě výnosů. Z výsledných

hodnot lze posuzovat, že hodnoty jsou o něco nižší než u obratu kapitálu, hlavním důvodem malého rozdílu je, jak ukázala vertikální analýza, velký podíl stálých aktiv na celkových zdrojích. Nejnižší hodnota byla zaznamenána v roce 2012, kdy by se stávající objem stálých aktiv obrátil v objemu výnosů za 10,07 let. Kladně lze hodnotit, že od prvního roku došlo k významnému poklesu, z čehož plyne, že stálá aktiva byla intenzivněji využívána, jenže poté se míra využití opět zvyšovala, avšak ne do takové výše jako byla hodnota v prvním roce tedy 15,8 let.

Zjišťování doby obratu pohledávek nám udává, za jak dlouho byly v průměru pohledávky uhrazeny. Čím menší výsledná hodnota, tím dříve nám byly peníze k dispozici. Průměrně za celé sledované období je doba obratu pohledávek 57 dní, jenže nutné je vzít v úvahu, že v roce 2012 došlo k rapidnímu nárůstu pohledávek, které samozřejmě zvýšily dobu obratu jak pro rok 2012 tak i 2013, z důvodu použití průměrných stavů stavových veličin. V případě vymezení výnosů pouze na provozní výnosy se hodnoty vyvíjí stejným směrem, pouze s rozdílem několikanásobně vyšších hodnot doby obratu, příčinou jsou nízké výnosy z provozní činnosti. Příkladem může být, že v roce 2012 je doba obratu 581 dní a v roce 2013 665 dní, tyto vysoké hodnoty zapříčinil rapidní nárůst pohledávek.

Vzhledem k obratu pohledávek je nutné také sledovat obrat závazků, o tomto poměru nám vypovídá ukazatel poměru dob obratu krátkodobých pohledávek a závazků. Pro zhodnocení je rozhodující, aby doba obratu pohledávek byla nižší než doba obratu závazků, tedy výsledná hodnota by měla dosahovat hodnot nižších než 1. Z vypočítané doby obratu závazků a pohledávek bylo zjištěno, že pouze v roce 2011 byla doba obratu nižší u pohledávek oproti závazkům a pouze v tomto roce je výsledná hodnota nižší než 1. Na negativním vývoji tohoto ukazatele se opět podepsalo náhlé zvýšení pohledávek za zaměstnanci a za vybranými ústředními vládními institucemi.

Při rychlosti obratu zásob jsou jako srovnávací hodnota použity náklady. Výsledná hodnota nám napovídá o tom, kolikrát se stav zásob obrátí v ročním objemu nákladů. Na základě toho, že obec měla v celém sledovaném období stejnou výši zásob, která je hodně nízká, a náklady se spíše zvyšovaly, hodnoty jsou vysoké. Pozitivně lze také hodnotit rostoucí tendenci, kromě posledního roku, kdy došlo k mírnému poklesu.

Tabulka 22 – Ukazatele aktivity

(Zdroj: Rozvaha a výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Obrat kapitálu				
Výnosy	9 604 428	14 559 987	14 243 612	13 920 895
Pasiva \emptyset	153 497 934	150 279 228	155 082 711	158 082 415
=	0,063	0,097	0,092	0,088
Míra vázanosti stálých aktiv ve výnosech				
Stálá aktiva \emptyset	152 417 453	146 732 078	150 569 743	155 604 604
=	15,869	10,078	10,571	11,178
Doba obratu pohledávek				
Pohledávky \emptyset	604 292	3 046 991	3 669 148	1 485 408
=	22,651	75,338	92,736	38,413
Doba obratu závazků				
Závazky \emptyset	3 913 661	2 497 672	3 422 554	4 084 215
Provozní náklady	7 019 304	9 315 837	13 405 867	12 622 057
=	0,558	0,268	0,255	0,324
Poměr doby obratu krátkodobých pohledávek a závazků				
Výnosy provozní	1 915 142	1 886 654	1 984 963	1 825 689
=	0,566	6,024	7,24	2,514
Rychlost obratu zásob				
Náklady	7 019 304	9 315 837	13 405 867	12 622 057
Zásoby	10 864	10 864	10 864	10 864
=	646,107	857,496	1233,972	1161,824

Na základě výše uvedených výpočtů je důležité si uvědomit, že účetní chyba v pohledávkách za vládními ústředními institucemi výrazně ovlivnila výsledky tohoto ukazatele pro rok 2012, proto níže jsou nastíněné výsledky po odečtení této účetní chyby. Rozdíl se promítl především v době obratu pohledávek a poměru dob obratu pohledávek s krátkodobými závazky.

Tabulka 23 – Výpočty aktivity po odečtení účetní chyby

(Zdroj: Rozvaha a výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Doba obratu pohledávek				
Pohledávky \emptyset	604 292	1 067 191	1 689 348	1 485 408
Výnosy celkem	9 604 428	14 559 987	14 243 612	13 920 895
=	22,65	26,39	42,70	38,41
Poměr dob obrat pohledávek a závazků				
=	0,57	2,07	3,29	2,51

Po odečtení lze vidět, že výsledky v letech 2012 a 2013 jsou významně nižší a průměrná doba obratu tohoto období se snížila na 32,5 dnů. Při porovnání doby obratu vymezené pomocí provozních výnosů a poměru dob obratu závazků je zřejmé, že doba obratu pohle-

dávek je nižší opět pouze v roce 2011, ale v dalších letech došlo po odečtení k výraznému snížení doby obratu o téměř 60 %.

5.4.5 Ukazatele financování

Dle výsledků ukazatele finanční samostatnosti lze hodnotit, že obec má vysoký podíl vlastního kapitálu nad cizími zdroji, tato situace nám říká, že obec je velmi soběstačná a není závislá na cizích zdrojích. V roce 2011 tato hodnota vyšla dokonce ve výši 0,983.

Tento stav nám potvrzuje i ukazatel věřitelského rizika, který nám vypovídá o podílu cizího kapitálu na celkových pasivech, jehož výsledné hodnoty jsou velmi nízké. Tak vysoká finanční samostatnost jakou obec má, znamená samozřejmě nízké věřitelské riziko. Vzhledem k tomu, že cizí kapitál v tomto sledovaném období rostl do konce roku 2013, tak i výsledné hodnoty zaznamenávají do tohoto roku nárůst a poté spolu s klesajícími cizími zdroji se snižují. Součet ukazatele finanční samostatnosti a věřitelského rizika je roven 1.

Míra zadluženosti vlastního kapitálu, která hodnotí podíl cizího kapitálu na vlastních zdrojích, nám také tuto situaci ověřuje se stejnými nízkými hodnoty. Výsledné hodnoty jsou o něco málo vyšší než u ukazatele věřitelského rizika, ale opět je zde vidět, že vlastní kapitál tvoří z 90 % celková pasiva a proto jsou si výsledky tak blízké.

Míra oddlužení vyjadřuje podíl cizích zdrojů, které by bylo možné uhradit z vytvořeného cash flow za jeden rok. Cash flow bylo odhadnuto na základě součtu hospodářského výsledku, odpisů a změny rezerv. Pouze v roce 2011 a 2012 by bylo možné z cash flow uhradit celý cizí kapitál, v roce 2013 by bylo možné cizí kapitál uhradit za 3,1 let a v roce 2014 se situace trochu zlepšila a tedy za 1,85 let.

Tabulka 24 – Ukazatel financování

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Ukazatel finanční samostatnosti				
Vlastní kapitál	143 947 059	148 686 177	148 830 795	154 163 177
Celková pasiva	146 373 618	154 184 839	155 980 586	160 184 246
=	0,983	0,964	0,954	0,962
Ukazatel věřitelského rizika				
Cizí kapitál	2 426 559	5 498 662	7 149 791	6 021 069
=	0,017	0,036	0,046	0,038
Míra zadluženosti vlastního kapitálu				
=	0,017	0,037	0,048	0,039
Míra oddlužování				
Cash flow	2 984 514	5 874 125	2 255 898	3 246 366
=	1,230	1,068	0,316	0,539

5.4.6 Ukazatel dluhové služby

I přes skutečnost, že ministerstvo financí už tak nesleduje ukazatele dluhové služby obcí jako dříve, je tento ukazatel stále považován za důležitý. Z výsledných hodnot je patrné, že obec se pohybuje na poměrně vysokých hodnotách v rozmezí od 14,23 do 26,22. I přes to, že se součet úroků a splátek jistin a dluhopisů v prvních třech letech zvyšoval, tak výsledné hodnoty se zvyšují pouze v prvních dvou letech, děje se tak především kvůli rapidnímu nárůstu příjmů v roce 2013, které zmírnily navýšení dluhové služby, a tedy celkový ukazatel od tohoto roku opět klesá.

Tabulka 25 – Ukazatel dluhové služby

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Celkové příjmy	13 648 945	11 542 421	17 834 247	18 775 348
Úroky	102 349	34 544	102 908	71 289
Splátka jistin a dluhopisů	2 105 615	2 991 338	3 650 736	2 600 579
Splátky leasingu	0	0	0	0
Dluhová služba	2 207 964	3 025 882	3 753 644	2 671 868
Ukazatel dluhové služby	16,18	26,22	21,05	14,23

5.4.7 Ukazatele likvidity

Jak již bylo uvedeno v teoretické části, hodnocení likvidity dává souhrnný pohled na stav zajištění úhrady závazků stavem prostředků využitelných k úhradě, tzn. čím je možno platit v poměru s tím, co je nutno platit.

Okamžitá likvidita je nejpřesnějším ukazatelem schopnosti uhrazovat závazky, jelikož krátkodobý finanční majetek je považován za nejlikvidnější aktivum. V tomto případě jsou do finančního majetku zahrnuty pouze peněžní prostředky v hotovosti a na účtech. Doporučená hodnota se pohybuje mezi 0,2-0,5. Tyto hodnoty byly splněny pouze v roce 2011 a 2013, v ostatních letech jsou pod úrovní tohoto doporučení.

Pohotová likvidita vykazuje téměř shodné výsledky s běžnou likviditou, jelikož obec hospodaří pouze s malým množstvím zásob, které jsou považovány za nejméně likvidní aktivum. Takže pokud od oběžných aktiv odečteme zásoby, výsledek zůstane téměř identický. Výsledné hodnoty pohotové likvidity nás informují o tom, že v roce 2012 obec vykazuje hodnoty tohoto ukazatele nad doporučenou úroveň, ale v dalších letech je pod touto úrovní 1,0-1,5.

V případě využití všech oběžných aktiv k uhrazení závazků, by obec byla schopná pouze v roce 2012 splňovat doporučené hodnoty v rámci běžné likvidity a to především díky rapidně rostoucím pohledávkám v tomto roce.

Z pohledu na celkovou likviditu obce lze říci, že pouze v roce 2012 by byla obec schopna uhradit své závazky. V ostatních letech by obec neměla dostatečná oběžná aktiva k uhrazení svých krátkodobých závazků. Tyto negativní výsledky potvrzuje také údaj o čistém pracovním kapitálu, jehož výsledky jsou vyjma roku 2012 v záporných hodnotách.

Tabulka 26 – Ukazatel aktivity a čistého pracovního kapitálu

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Běžná likvidita				
Oběžná aktiva	1 179 713	5 914 087	3 111 850	1 843 774
Krátkodobé závazky	2 024 221	2 971 122	3 873 986	4 294 444
=	0,583	1,991	0,803	0,429
Pohotová likvidita				
Finanční majetek	697 100	240 990	1 384 925	578 156
Krátkodobé pohledávky	471 749	5 662 233	1 716 061	1 254 754
=	0,577	1,987	0,800	0,427
Okamžitá likvidita				
Krátkodobý finanční majetek	697 100	240 990	1 384 925	578 156
=	0,344	0,081	0,357	0,135
Čistý pracovní kapitál	-844 508	2 942 965	-762 136	-2 450 670

Opět je nutné poukázat na skutečnost, že výsledky v roce 2012 byly významně ovlivněny účetní chybou, která byla ve výši 3 999 600,- Kč. Po odečtení a tedy snížení krátkodobých pohledávek, což samozřejmě sníží i oběžná aktiva, je zjištěno, že ani v tomto roce by běžná a pohotová likvidita nedosahovala doporučených hodnot a čistý pracovní kapitál by byl také záporný.

Tabulka 27 – Likvidita po odečtení účetní chyby

(Zdroj: Rozvaha obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

Běžná likvidita	2012
Oběžná aktiva	1 914 487
Krátkodobé závazky	2 971 122
=	0,644
Pohotová likvidita	2012
Finanční majetek	240 990
Krátkodobé pohledávky	1 662 633
Krátkodobé závazky	2 971 122
=	0,641
Čistý pracovní kapitál	-1 056 635

Ačkoliv likvidita po odečtení účetní chyby nenabývá v žádném roce doporučených hodnot, vyjma okamžité likvidity v letech 2011 a 2013, a čistý pracovní kapitál je v záporných hodnotách, tak je důležité, aby obec byla schopná své běžné výdaje pokrýt běžnými příjmy, pro zjištění této skutečnosti je proveden výpočet provozního přebytku.

Tabulka 28 – Ukazatel provozního přebytku

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2011	2012	2013	2014
Běžné příjmy	10 112 023	10 624 339	14 857 139	14 989 978
Běžné výdaje	9 272 151	10 290 271	9 998 054	11 077 786
Provozní přebytek	839 872	334 068	4 859 085	3 912 192

Z výsledků je patrné, že během sledovaného období, obec ve všech letech pokryje své běžné výdaje běžnými příjmy. Dokonce v roce 2013 a 2014 obec dosahuje vysokých přebytků běžného rozpočtu, které může využít k dofinancování investičních výdajů.

5.4.8 Ukazatel investičního rozvoje

Pro charakteristiku stavu a hospodaření s dlouhodobým majetkem je využit ukazatel investičního rozvoje, který se zaměřuje na míru opotřebením dlouhodobého majetku a podíl odpisů na financování investičního rozvoje. Tento ukazatel je vypočítán pouze pro rok 2014 a z výsledků je patrné, že majetek obce je odepsán pouze z necelých 15 %, tudíž obec nemusí předpokládat nutné brzké investice. Míra investičního rozvoje říká, že za 3,1 let by bylo možno z odpisů uhradit výši investic.

Tabulka 29 – Ukazatel investičního rozvoje

(Zdroj: Rozvaha a příloha k účetní závěrce obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2014
Koeficient opotřebením dlouhodobého majetku	
Oprávký Dlouhodobá aktiva (v pořizovacích cenách)	27 352 898 185 693 371
=	0,147
Míra investičního rozvoje	
Investice celkem Odpisy	7 881 914 2 507 420
=	3,143

5.5 Zhodnocení hospodaření

V rámci analýzy hospodaření obce v období 2011-2014 byly zjištěny následující skutečnosti. Na základě analýzy rozpočtu bylo zjištěno, že ve sledovaném období obec dosahovala přebytkového rozpočtu, pouze v roce 2012 byl tento rozpočet schodkový. Při celkovém hodnocení, byla zpozorována trvalá růstová tendence na straně výdajů, také i celkové pří-

jmy zaznamenaly v rámci tohoto období nárůst s rozdílem 15% poklesu v roce 2012. Na tomto vývoji se nejvíce podílely v rámci celkových příjmů daňové příjmy a přijaté transfery, které jsou pro obec významnými příjmy. Naopak z hlediska výdajů měly největší vliv na celkové výdaje běžné výdaje. Nejvyššího přebytku rozpočtu bylo dosaženo v roce 2013, protože obec v tomto roce obdržela nejvyšší přijaté transfery, to že jsou transfery podstatným příjmem, potvrzuje i fakt, že značné snížení tohoto příjmu v roce 2012 zapříčinilo záporný výsledek rozpočtu. Přijaté transfery byly z větší části orientovány na neinvestiční činnosti a z 92 % byly přijaty ze státního rozpočtu. Největší vliv na celkové daňové příjmy mají přerozdělené daně za zboží a služby a následují je daně z příjmů fyzických a právnických osob. Obec také obdržela i nedaňové příjmy, mezi které patří příjmy z pronájmu nemovitostí a pozemků, jelikož obec je vlastníkem například kulturního domu. Dále příjmy z vlastní činnosti, které každoročně obsahují prodej dřeva, svoz komunálního odpadu, nebo také příjmy z provozování EnviCentra.

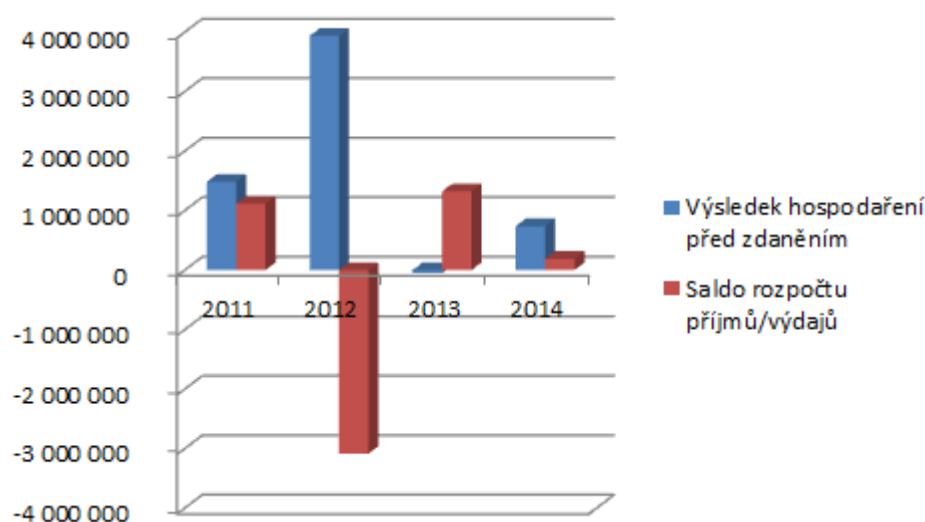
V rámci výdajů jsou každoročně nejvyšší výdaje na provoz a údržbu obecního úřadu a celkově obecního majetku. Během sledovaných let se tato položka výrazně navyšuje. Kapitálové výdaje, které se zaměřují na investice, zaznamenaly taktéž výraznou rostoucí tendenci, jelikož se obec snaží o dynamický rozvoj svého území a budoucí perspektivu obce. Nejvíce investic bylo směřováno na veřejnou správu a také bydlení, komunální služby a územní rozvoj. Nutné je podotknout, že při součtu celkových příjmů a výdajů v rámci tohoto sledovaného období by celkové saldo příjmů a výdajů bylo bohužel záporné v hodnotě 450.534,- Kč.

V případě rozdělení tohoto rozpočtu na běžné a investiční hospodaření bylo zjištěno, že obec dosahovala přebytek běžného rozpočtu, to znamená, že běžné výdaje byly pokryty běžnými příjmy, to lze hodnotit pozitivně. Na druhou stranu v rámci kapitálového rozpočtu dospěla obec vyjma roku 2011 k schodkovému rozpočtu. Naštěstí tento schodek byl pokryt přebytkem běžného rozpočtu, pouze v roce 2012 nebyl přebytek dostatečný a obec tak hospodařilo se záporným rozpočtem.

Prostřednictvím vertikální a horizontální analýzy rozvahy, bylo zjištěno, že většinový podíl na celkových aktivech mají stálá aktiva, která každoročně rostou, a konkrétně se nejvíce na těchto aktivech podílí dlouhodobý hmotný majetek. Naopak celková pasiva jsou nejvíce tvořena vlastním kapitálem, tedy především jměním účetní jednotky, který taktéž každoročně narůstá. Z toho plyne, že obec financuje většinu svých aktiv vlastním kapitálem. Celkové zdroje se během sledovaného období každoročně zvyšovaly.

Analýzou výkazů zisků a ztráty bylo odhaleno, že celkové náklady v prvních dvou srovnávacích letech rostly a v posledním klesly. Na tento vývoj měly především vliv náklady z činnosti a náklady na transfery, které se na celkových nákladech podílejí nejvíce. Náklady z činnosti byly nejvíce ovlivněny odpisy a mzdovými náklady, které byly podpořeny skutečností, že se obci podařilo získat významné dotace na politiku zaměstnanosti. Výnosy během prvních dvou sledovaných let stouply, ale po zbytek období klesaly. Nejvíce se na tomto vývoji podílely výnosy ze sdílených daní a poplatků a také výnosy z transferů. Při porovnání dosažených nákladů a výnosů je patrné, že nejvyššího výsledku hospodaření bylo dosaženo v roce 2012 ve výši 3.937.308,- Kč a nejnižšího v roce 2013, kdy byl tento výsledek záporných hodnot.

Při srovnání výsledku hospodaření rozpočtu obce a výsledku hospodaření dle výkazů zisků a ztráty je patrné, že výsledky jsou poněkud odlišné. Tuto situaci nám potvrzují teoretické poznatky o tom, že náklad neznámá vždy hned i výdaj a výnos nemusí být hned i příjem. A také to, že jsou tyto dva výkazy odlišné. Navíc výkaz zisků a ztráty obsahuje i nepeněžní náklady. Významných rozdílů nastalo především v roce 2012 a 2013, tyto odlišnosti zobrazuje i níže uvedený graf. Největší výkyv je pozorován v roce 2012, ve kterém výsledek hospodaření z výkazů zisků a ztráty je na nejvyšší úrovni ve výši 3 937 308,- Kč a naopak saldo rozpočtu a výdajů na nejnižší úrovni v hodnotě -3.081.312,- Kč. V roce 2013 nastala opačná situace, ale ne až tak výrazná, ve které rozpočet je přebytkový a výkaz zisků a ztráty zaznamenává ztrátu ve výši -48.402,- Kč.

Obrázek 22 – Srovnání výsledků hospodaření s výsledky rozpočtu

(Zdroj: Finanční výkaz pro hodnocení rozpočtu a výkaz zisků a ztráty obce Vysoké Pole.

Vlastní zpracování)

Dále nám hospodaření obce objasní vybrané poměrové ukazatele. Při využití ukazatele autarkie, který vychází z výkazů zisků a ztráty, bylo zjištěno, že pouze v roce 2013 nebyla obec schopna pokrýt své náklady z hlavní činnosti výnosy a tedy je mírně pod hranicí hodnoty 1. V ostatních letech dosahuje hodnot vyšších, což znamená, že kromě pokrytí nákladů stačila obec dosáhnout i zisku. Výsledky nákladové rentability poukazují na nízké využití vynaložených prostředků na dosažený výsledek hospodaření, kde nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2012 a to konkrétně 0,42. Jelikož se náklady každoročně zvyšují, vývoj tohoto ukazatele je určován vývojem zisku.

V rámci ukazatele aktivity bylo odhaleno, že průměrný obrat pohledávek za sledované období je 57 dní, ale nutné je podotknout, že v roce 2012 došlo k rapidnímu nárůstu krátkodobých pohledávek a výrazně se to promítlo do některých ukazatelů. Tedy po odečtení účetní chyby v roce 2012 se průměrná doba obratu snížila na 32,5 dnů. Při srovnání doby obratu pohledávek s dobou obratu závazků je zřejmé, že výrazné zvýšení pohledávek se promítlo i do tohoto srovnání a pouze v roce 2011 je doba obratu pohledávek nižší, i po odečtení účetní chyby se sice doba obratu prudce snížila, ale stále je na vyšší hodnotě než 1, což znamená, že doba obratu závazků je vyšší než doba obratu pohledávek.

Ukazatel financování odhalil, že obec je hodně soběstačná, protože má nízký podíl cizích zdrojů na vlastním kapitálu a také má velmi nízké věřitelské riziko, z důvodu nízkého podílu cizích zdrojů na celkových aktivech. Ale na druhou stranu ukazatel dluhové služby vykazuje poměrně vysoké hodnoty.

Likvidita obce dosahuje velmi špatných výsledků, jelikož v případě úhrady krátkodobých závazků pomocí finančních prostředků by byla schopna pouze v roce 2011 a 2013 dosahovat doporučených hodnot. Při výpočtu pohotovosti likvidity, tedy po přidání krátkodobých pohledávek, situace byla taková, že obec vykazovala pouze v roce 2012 hodnoty vyšší než doporučené a to především díky rapidnímu nárůstu pohledávek. V ostatních letech byly dosaženy hodnoty výrazně pod doporučenou hranici. Tuto negativní situaci potvrdily i výsledky čistého pracovního kapitálu, ve kterých obec docílila pouze v roce 2012 kladné hodnoty. Opět se nám do těchto výsledků výrazně promítla účetní chyba, tudíž po odečtení této chyby bylo zjištěno, že obec by v rámci běžné a pohotovosti likvidity nedosahovala ani v roce 2012 doporučených hodnot. Z důvodu že obec má nízkou hodnotu zásob, běžná

likvidita dosahuje stejných hodnot. Jenže nesmíme zapomenout na poznatek s teoretické části a to, že likvidita a její řízení spočívá spíše ve správném načasování potřeby a tvorby peněžních prostředků než v jejich objemové shodě.

Z ukazatele koeficientu opotřebení za rok 2014 lze vyčíst, že obec má majetek odepsán pouze z necelých 15 % a v blízké budoucnosti nebude potřeba tento majetek obnovovat.

Na základě těchto skutečností, kdy obec má nízké věřitelské riziko, vysoký provozní přebytek, dokázala hospodařit ziskově, tedy pokrýt své náklady hlavní činností svými výnosy, lze hodnotit hospodaření obce pozitivně. Problém jí dělají výsledky likvidity, kdy obec nedosahuje doporučených hodnot, avšak důležitá je skutečnost, že obec pokrývá své běžné výdaje.

6 PROJEKT FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU

V obci Vysoké Pole prozatím není čistička odpadních vod a tímto nedostatkem se obec chce zabývat. Obsahem této části je charakteristika současné situace obce, analýza možností řešení problému a následné zhodnocení přípustných variant. Dále také analýza způsobů financování tohoto projektu, návrh financování a v neposlední řadě dopad realizace projektu na obec a místní občany.

6.1 Charakteristika investičního záměru a analýza variant řešení

Obec už delší dobu přemýšlí nad problémem nakládání s odpadními vodami, jelikož vyřešení tohoto problému by obci přineslo řadu výhod ať už z pohledu ekologického nebo finančního, jelikož druhotné využití odpadních vod může podstatně snížit spotřebu pitné vody.

Možnosti nakládání s odpadními vodami jsou běžně uváděny ve dvou formách, a to centralizovaná a decentralizovaná čistička odpadních vod (ČOV). Každá z těchto možností má samozřejmě své silné, slabé stránky a důležitá je taky vhodnost těchto variant pro určité území z hlediska hustoty zástavby, hornatosti krajiny, apod. Tradičním systémem odkanalizování je spíše centralizovaný systém, ale tento systém je vhodný spíše pro větší města s hustou zástavbou. Tato struktura funguje tak, že odpadní vody z domácností (z toalet, sprch, praní, přípravy jídel apod.) se v kapalně formě odvádějí kanalizací společně s dešťovými vodami do centrální čistírny odpadních vod. (Neplýtvejme vodou, 2015)

Decentralizovaný systém funguje tak, že hospodaří s odpadními vodami a zneškodňuje je přímo v jednotlivých domech. Tuhé i kapalně složky z odpadní vody se udržují blízko místa jejich vzniku. Tím se zkracuje a uzavírá vodní cyklus v domácnostech. V takto vytvořeném uzavřeném cyklu vody lze také snadno využít živiny, např. v místním zemědělství. Dešťové vody se vsakují do podzemních vod horninového podloží. (Neplýtvejme vodou, 2015)

Vzhledem k tomu, že vstupem do Evropské Unie se musí dodržovat závazné předpisy EU a směrnice Rady EU o čistění městských odpadních vod, které mají za cíl ochranu životního prostředí před nepříznivými účinky vypouštění odpadních vod. Rámcová směrnice Evropského parlamentu a rady č. 2000/60/ES, která vytváří mimo jiné komplexní přístup k ochraně vody a zahrnuje i nakládání s odpadními vodami, jejichž cílem je vyčištění vod v rámci EU. Tyto směrnice implementované do české legislativy jsou zaměřené především

na ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitosti povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací. České republika se prvotně zavázala vyčistit odpadní vody v městských oblastech nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO) a dodržování určitých hodnot v lokalitách do 2 000 EO. Původně EU udávala povinnost naplnit tyto cíle této politiky do roku 2010. Následně kdy byly vybudovány ČOV a dodržovány určité hodnoty, EU stanovila nové cíle a to aby i u oblastí do 2 000 EO byly řádně vyčištěny odpadní vody pomocí kanalizací zakončených ČOV. Tento cíl měl být naplněn do roku 2015, s tím že pro malé obce umožňuje i posunout tento termín až do roku 2021, případně až do roku 2027. Pokud tedy nedojde k zásadnímu zhoršení vodních útvarů. Tato možnost posunutí termínu je především pro menší obce a to kvůli neúměrné nákladovosti na realizaci výstavby ČOV a také proto, že pro občany musí být sociálně únosná cena vody (vodné a stočné), která by samozřejmě realizací projektu výstavby ČOV případně i zabudování kanalizace vzrostla. Kvůli ekonomické neúnosnosti připouští řešení i tzv. „přiměřeného čištění“. Podle Světové zdravotnické organizace a Světové banky by cena vody neměla být vyšší než 2 % příjmů rodiny. Směrnice umožňuje i pro nějaké lokality méně přísné požadavky na splnění. (Koumar, 2011)

Ve Zlínském kraji je situace taková, že všechny obce Zlínského kraje nad 2 000 EO splňují tuto podmínku, problém ovšem nastává u menších obcí, jelikož výstavba ČOV znamená pro obec finančně náročnou investici.

Obec se spíše přiklání k řešení tohoto problému formou decentralizované čističky odpadních vod, která by znamenala vytvoření skupinové kanalizační sítě prostřednictvím několika menších domovních čistíren odpadních vod. Pro lepší analýzu a doporučení budou vyhodnoceny obě možnosti řešení.

Pro zdůvodnění důležitosti řešení vynakládání s odpady je i informace, že průměrný člověk vyprodukuje za rok 500 litrů moči (žlutých vod), 50 litrů fekálií (hnědých vod) a 25 000 až 100 000 litrů šedých vod, které jsou nazvány jako splaškové odpadní vody, které odtékají z umyvadel, sprch, dřezů, apod. Pokud se hospodáří a nakládá s těmito druhy odpadních vod odděleně lze je jednoduše opětovně využívat. Například žluté vody jsou významné pro zemědělství, jelikož obsahují mnoho živin a recyklovanou šedou vodu lze použít jako provozní vodu pro splachování, zalévání zahrad, apod. Důležitou roli hraje také lepší využívání dešťových vod, jelikož tato voda je kvalitní a člověk, který průměrně za den spotřebuje

130 litrů pitné vody, nepotřebuje min. na 50 % své spotřeby kvalitní pitnou vodu. (Neplýtkvejme vodou, 2015)

6.1.1 Analýza současné situace v obci

Obec má vybudován jednotný kanalizační systém. Délka kanalizační sítě je 5250 mDN300 – DN600 a 85 % obyvatel je napojeno na veřejnou kanalizaci. Jednotlivé nemovitosti jsou vybaveny septiky nebo žumpami na vyvážení, z některých jsou odpadní vody zaústěny přímo do stávající kanalizace. Území je spádově rozděleno do dvou povodí. Západní část je odkanalizována do zatrubněného Horňáckého potoka, vlévajícího se do Vláry. Východní část obce je odkanalizována do Vláry. (Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje, 2007) V obci jsou umístěny dvě menší ČOV, které jsou monitorovány, a někteří občané mají své vlastní domácí ČOV, především se jedná o nově vystavené domy.

Z toho vyplývá, že obec není plně napojena na způsob čištění odpadních a splaškových vod a ty tak stékají do vodních toků. Tato situace výrazně ovlivňuje kvalitu životního prostředí. Vyřešením tohoto problému by se výrazně zlepšila kvalita místních vodotečí a celkově by se zlepšili podmínky pro život.

Jelikož obec dbá a zajímá se o stav životního prostředí, má umístěné čidla na měření hodnot vypouštěných odpadních vod, tyto čidla jsou umístěné v potocích. Díky těmto čidlům obec zjistila, že ve spodní části obce je monitorovaná situace horší a v horní části jsou hodnoty vody příznivější.

V plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro Zlínský kraj má obec Vysoké Pole ve výhledu, že ve východním povodí budou nově vybudovány páteční sběrače s dešťovými oddělovači podchytávající stávající jednotné stoky zaústěné do Vysokopolského potoka. Po spojení těchto sběračů budou odpadní vody po odlehčení zaústěny na navrženou ČOV. Zastropená mechanicko-biologická ČOV bude umístěna na jižním okraji obce mezi silnicí a Vysokopolským potokem. Tento plán rozvoje vodovodů a kanalizací je základem pro využívání fondů EU při realizaci projektů s tímto spojených. Z toho plyne, že povinností každého žadatele o poskytnutí a čerpání státní finanční podpory je i přiložení platného plánu rozvoje vodovodů a kanalizací. Pro případné změny a aktualizace týkající se tohoto plánu je potřeba schválení krajem.

6.1.2 Decentralizovaná čistička odpadních vod

Zhodnocení decentralizovaného řešení je popsáno na základě naplnění představ výsledků projektu obce. Obec Vysoké Pole spolupracuje s inovativní firmou Satturn Holešov s. r. o., která se zaměřuje na řešení těchto problémů ekologicky. Záměrem obce je nejenom vyčištění odpadních vod, ale především i co největší využití vody a také šetření životního prostředí. Dalším důvodem je i skutečnost, že na základě průzkumu bylo zjištěno, že obec výrazně zužují sucha a do budoucna by mohla mít problém s dostatkem potřebné vody.

Jednou z možností tohoto řešení je vybudování decentralizované ČOV obohacené o nové technologie. Tento způsob řešení je v provozu pouze u jedné obce v ČR, ale obec Vysoké Pole i další obce v ČR uvažují o této alternativě řešení. Tato ČOV je zatím v provozu především ve státech jako je Chorvatsko a Švédsko, jelikož se jedná o státy s kamenitými podlažími, kvůli čemuž zde není možnost vybudování centrální ČOV.

Tento systém by tedy spočíval ve vybudování několika domácích ČOV, které by čistily odpadní vody v rámci určité lokality, která by byla složena z několika domů a vytvořila by tak síť. Spolu s touto ČOV by byla vybudována nádrž, která by umožňovala vyčištění odpadní vody a její následné použití např. pro splachování, zalévání zahrady apod. Poté by došlo k opětovnému očištění ve vystavěné větší ČOV umístěné ve v obci, která by zásobovala vybudované hydranty v obci a umožnila tuto znovu vyčištěnou vodu využívat občany. Tímto způsobem by docházelo k několikanásobnému využití vody. V současném stavu, který je v obci realizován, nebo u centrální ČOV by takto opětovné využití nebylo možné.

Mnoho obcí při přemýšlení o decentralizovaném řešení čištění odpadních vod udává jako značnou nevýhodu to, že tyto domovní ČOV je potřeba kontrolovat, čistit a udržovat, to by pro občany znamenalo především časové zatížení. V dnešní pokročilé době, je možné tento problém řešit následovně. Jelikož má obec vybudovanou kabelovou televizi přes internet, která umožňuje posílat informace obousměrně a umožňuje tak mnohostranné využití. Jednou z možností je i napojení čidel a měřidel na monitoring ČOV a následné posílání informací o výsledcích vzorků, funkčnosti, hodnotách atd. na počítač, mobilní telefon a podobná zařízení. Tento monitoring by zajišťovala určitá firma, která zprostředkovává i vstup do počítačového systému, ve kterém okamžitě vidíme případné poruchy, nedostatky a jiné problémy. Tento systém umožňuje i vzdálený přístup, nebo případné opravy.

Významným pozitivem tohoto projektu je finanční nenáročnost oproti druhé variantě řešení. Udává se, že základní decentralizované řešení tvoří 1/3 ceny centralizované formy řešení.

ní. V tomto případě by celková cena samozřejmě obsahovala ještě potřebné technologie, vybudování nádrží apod., ale společnost i přesto upozorňuje na to, že se jedná o daleko levnější variantu.

6.1.3 Centralizovaná čistička odpadních vod

Pro zhodnocení centralizovaného řešení jsou použita data sousední obce. Tyto obce jsou srovnatelná, jelikož spadají do skupiny rozvojových plánů a čištění odpadních vod - města a aglomerace s počtem ekvivalentních obyvatel menším než 2 000. Katastrální výměra obce je téměř identická s výměrou analyzované obce Vysoké Pole, liší se hornatostí a velikostí obyvatel, jelikož srovnávaná obec má cca 1 200 obyvatel.

Tato obec byla donucena řešit problém likvidace odpadních vod vzhledem ke zhoršujícímu stavu znečištění místních říček, jejichž vzorkové hodnoty přesahovali přípustné normy a taky kvůli tomu, že obci končilo povolení k přímému vypouštění odpadních vod. Tuto situaci obec vyřešila tak, že ve spodní části obce, kde byla situace poměrně horší, vybudovala mechanicko-biologickou čističku odpadních vod do 1 000 ekvivalentních obyvatel, která byla uvedena do provozu v roce 2007. Do této čističky odtéká větší část odpadních vod, jelikož do této oblasti spadá i zdravotní středisko, základní a mateřská škola, bytové domy apod. Čistička byla financována z dotace z Ministerstva životního prostředí z 68 %, 10 % financoval Zlínský kraj a zbytek obec hradila z vlastních zdrojů a formou bankovního úvěru. V roce 2010 byla uvedena do provozu druhá centrální čistička odpadních vod do 500 ekvivalentních obyvatel, která pokryla zbylou část obce. Na tuto čističku se podařilo opět získat dotaci z Ministerstva životního prostředí a financovat ji spolu s vlastními zdroji a bankovním úvěrem. Pořizovací náklady na obě tyto ČOV byly v hodnotě 54,5 mil. Kč. U jednotlivých ČOV stavební práce a instalace technologií prováděli odlišné firmy. Starosta obce hodnotí toto řešení jako plně dostačující a vhodné. Roční spotřeba vody v této obci je přibližně 47 500 kubíků vody (130 kubíků za den) a ve srovnání s údaji z roku 2002 kdy byla spotřeba přes 52 000 kubíků vody a vzhledem ke stoupajícímu počtu obyvatel, lze říci, že tímto řešením obec dosáhla určité úspory ve spotřebě vody. Roční náklady na údržbu a provoz jsou cca 400 - 420 tis. za elektřinu a 200 - 250 tis. na potřebné zpracování kalu, údržbu a servis. Jako největší nevýhodu hodnotí nutnou likvidaci kalu, kterou převáží na vyčištění do nedalekých Luhačovic, tím samozřejmě vznikají určité náklady, a proto obec přemýšlí do budoucna o vlastním čištění kalu z ČOV. Dalším problémem je časté vyměňování čerpadel, jelikož se zanášejí jemným pískem, který prochází přes síta. Tyto

ČOV mají trochu odlišné technologie a obec u každé z nich vidí jiná pozitiva i negativa. Do doby než se vystavily tyto ČOV tak se v obci stočné neplatilo a v současné době se platí paušálně 665 Kč/osobu. Obci tyto poplatky postačí na úhradu ročních nákladů, často ještě doplácí z rozpočtu obce, není tedy na provozu zisková.

6.2 Hodnocení variant řešení

Z hlediska nákladů na pořízení ČOV je jasně výhodnější výstavba decentralizované ČOV, udává se, že by měla dosahovat 60 % nákladů na centrální ČOV, ale nutné je zdůraznit, že tento rozdíl je brán i s vybudováním kanalizace. Jelikož obec už kanalizaci vybudovanou má, neznamena to pro ni tak velkou úlevu u pořízení, ale kvůli tomu, že kanalizace už je nějakou dobu vybudovaná, nebude muset obec investovat do jejich oprav. Vzhledem k tomu, že obec je napojena na státní rozpočet a nevytváří tak velké zisky, je ekonomická únosnost realizace projektu asi hlavním problémem. Z hlediska ekonomické náročnosti projektu je také nutné zohlednit realizaci projektu formou čerpání dotací, které nemusí podporovat obě varianty řešení. Čerpání dotací je možné na obě varianty, podrobněji budou analyzovány v další části této práce. Ovšem je nutné také zohlednit všechny další výhody a nevýhody jednotlivých řešení.

Možné rozdíly nastávají v případě, že při instalaci několika domovních ČOV je potřeba vyřešit přípojky k jednotlivým domům kvůli spotřebě elektrické energie a vody, dále také vybudování nádrží pro znovu přečištěnou vodu, zabezpečení monitoringu, tedy uzavření smlouvy s firmou o kontrole, údržbě a servisu těchto domovních ČOV. Nutné je také zohlednit výsledky výzkumu o možnosti budoucího nedostatku vody, jelikož v posledním období přetrvávají období sucha a vybudování nádrží by mohlo být jednou z možností řešení tohoto problému. Možnou výhodou u malých ČOV je, že nevytváří tolik kalu, jako centrální ČOV a je možné tento kal pouze využít například ke hnojení zahrady, lze je také sušit nebo případně hromadně vyvést. U centrálního řešení, kdy je kalu nahromaděno více, by nebylo například reálné, aby si občané tento nevyužitý odpad rozebírali, a musí se tedy likvidovat nebo znovu přečišťovat. Na druhou stranu při zohlednění údržby a servisu, který je v rámci centrální ČOV prováděn na jednom místě, u druhé formy řešení je potřeba kontroly pomocí systému napojeného na internet, který by dohlížel na jednotlivé provozy těchto ČOV. Ale tento problém odlehčuje postupně se vyvíjející technologie, která se snaží tomu to předcházet. Také určitou výhodou pro obec je, že už mají vybudovaný systém kabelové televize přes Internet, která by umožňovala zpracování informací z monitoringu.

Dle údajů je možné konstatovat, že systém decentralizovaného řešení, není využíván tak často jako centralizované ČOV. Tato situace nám tedy nezjednodušuje porovnání těchto variant a jelikož obec zamýšlí decentrální čištění odpadních vod s telemetrickým řídicím systémem, je to ještě složitější. Tedy možnou nevýhodu tvoří také nedostatek zkušeností s touto strukturou. V rámci oprav je složité tyto řešení srovnávat, jelikož při opravách u centrální ČOV se jedná např. o výměnu velkého čerpadla celého systému, oproti druhé variantě kdy by se jednalo o opravu pouze jednotlivých částí mnoha domovních čistíren, vše by záleželo tedy na četnosti poruch a nákladech na tyto poruchy v porovnání s náklady na opravy u centralizované ČOV.

Co je u obou variant shodné, je tedy to, že obě tyto možnosti mají dopad na občany v podobně platby stočného, dále dle údajů firmy náklady na celoroční údržbu a servis těchto ČOV by měly být ve shodné výši a také to, že obě tyto varianty vedou k úspoře pitné vody a ke zlepšení životního prostředí. A v neposlední řadě naplnění cílů politiky EU o nakládání s odpadními vodami v oblastech do 2 000 EO a nutnost platby stočného, při zohlednění očekávaných stejných ročních nákladů by mělo být cca celkově ve stejné výši. S rozdílem že elektrická energie bude čerpána u decentralizovaného řešení přímo z domácností, tím pádem by cena stočného měla být nižší, ovšem při přičtení nákladů na energie, by se částka měla vyrovnat.

Decentralizovaná ČOV	Centralizovaná ČOV
+ 1/3 nákladů na pořízení	+ údržba na jednom místě
+ využití kalu	+ odzkoušený systém čištění vod
+ opětovné využití vody pro zahrady	
+ efektivnější využití již vybudovaného systému kabelové televize	
- vybudování přípojek	- vysoké pořizovací náklady
- zajištění monitoringu	- množství kalu
- nová alternativa řešení	- ekonomicky náročnější opravy
celoroční náklady	
využití dotací	
řádně nakládání s odpadními vodami	
šetření životního prostředí	

Při celkovém zhodnocení pozitivních a negativních stránek realizace projektu, je důležité připojit k celkovému posudku také možnosti a cíle obce. Vzhledem k tomu, že obci jde o předejití suchům se záměrem několikanásobného využití vody a mají k dispozici již vybudovaný systém, který by umožňoval přenos informací mezi uživateli a domovními ČOV,

lze říci, že výhodnější a efektivnější bude pro obce i přes nedostatek zkušeností v ČR s tou alternativou řešení vybudování decentralizovaného systému čištění odpadních vod. Samozřejmě dalším značným pozitivem je i celková nákladovost projektu ve srovnání s centralizovaným řešením.

6.3 SWOT analýza investičního záměru

Pro zhodnocení silných a slabých stránek projektu a také příležitostí a hrozeb je provedena SWOT analýza, která je zaměřena pouze na decentralizované řešení ČOV s telemetrickým řídicím systémem.

Z výsledků SWOT analýzy je patrné, že mezi silné stránky jednoznačně patří úmysl obce šetřit životní prostředí a zároveň se vypořádat s problémem sucha. Dále samozřejmě také již vybudovaný systém kabelové televize přes Internet, která nabízí daleko efektivnější využití. Nutné je také vzít v úvahu fakt o směrnících Rady EU o vyčištění městských odpadních vod do 2 000 EO, jelikož i přes možnost odkladu této povinnosti, je možné, že nastane striktnější nařízení. Naopak problémem realizace projektu jsou nedostatečné finanční prostředky, potřebná změna plánu pro vodovody a kanalizace, jelikož neodpovídá dnešnímu záměru obce o čištění odpadních vod. Tuto změnu musí schválit Zlínský kraj. I když prozatím obec dodržuje kvóty na vypouštění odpadních vod, které jsou určené Evropskou unií, může nastat situace, kdy obec může dostat vysoké pokuty za nedodržení limitů pro znečišťování místních říček. Nedostatečné likvidace odpadních vod jednoznačně přispívá k znečišťování říček a tudíž i životního prostředí.

Realizací projektu by mohlo být naplněno řadu příležitostí, ale na druhou stranu jsou známy i určité hrozby. Uskutečněním projektu by došlo k zlepšení životního prostředí, což by podpořilo i cestovní ruch, také díky nádržím na přečištěnou vodu a možnosti zalévání zahrad by byl vyřešen problém se suchem. Velkou příležitostí je čerpání dotací, jelikož tím že EU stanovuje takové cíle pro vyčištění OV, tak na druhou stranu samozřejmě poskytuje také možnosti pro vyřešení tohoto problému. Nepochybně zde existují i nějaké hrozby v podobě, že u tohoto alternativního systému mohou vznikat různé poruchy. Další problém mohou způsobit rychle se rozvíjející technologie, kvůli kterým bude potřeba aktualizací již vybudovaného systému, které mohou znamenat budoucí náklady. Sporná otázka je také v případě vlastnictví a údržby jednotlivých domovních ČOV, protože by byla vybudována jedna ČOV pro větší počet domů, podle toho jak by to v daných oblastech šlo zrealizovat.

Nezbytné je také vzít v úvahu vybírání poplatku za stočné, jelikož pro občany to může být finančně náročné.

Tabulka 30 – SWOT analýzy projektu (Vlastní zpracování)

Sílné stránky	Slabé stránky
+ nutnost vybudování ČOV dle směrnic EU o vyčištění městských vod	- nedostatečné finanční prostředky
+ záměr šetření ŽP, boj proti suchu	- nedostatečná současná likvidace odpadních vod
+ vybudovaná kabelové televize přes internet	- znečišťování říček a životního prostředí
	- dodržování kvót na vypouštění OV
	- změna plánu pro vodovy a kanalizace
Příležitosti	Hrozby
zlepšení životního prostředí	možnost poruch malých ČOV
vyčištění říček	rychlý postup vývoje nových technologií
možnosti financování dotací	možnost neschválení dostace
zlepšení cestovního ruchu	problém s majetkovým určením
úspora vody	občané budou nesouhlasit s platbou stočného
řešení problémů sucha	

6.4 Předpokládané výdaje investičního záměru

Systém decentralizovaného řešení odpadních vod bude tvořen z provozních souborů a ze stavebních objektů, které zahrnují domovní čistírny odpadních vod, kanalizační přípojky k ČOV a přípojky k napojení elektrické energie k ČOV. Vzhledem ke skutečnosti, že obec nemá vypracovanou přesnou technicko-ekonomickou analýzu, předpokládané výdaje jsou vyobrazeny v závislosti na studiích lokality, kde je tento systém již vybudovaný společností Sattarn Holešov s. r. o. Částky byly poměrně navýšeny kvůli vyššímu počtu obyvatel a nemovitostí. V těchto hodnotách jsou započteny tedy i veškeré práce jako napojení domu, zemní práce, odvod vyčištěné vody, telemetrie a další zařízení. K těmto hodnotám jsou následně odhadové výdaje na propagaci, přípravu projektu, technický a auditorský dozor.

Tabulka 31 – Předpokládané výdaje investičního záměru (Vlastní zpracování na základě studie podobné lokality)

Realizace	Předpokládaný výdaj v tis. Kč
Provozní soubory ČOV	
DČOV - ASŘTP	2 184
DČOV - dispečink	225
Stavební objekty	
Domovní čistírny odpadních vod	15 663
Kanalizační přípojky k DČOV	7 740
Přípojky NN k DČOV	2 364
= Celkem realizace	28 176
+ propagace	12
+ projektová příprava	350
+ technický a auditorský dozor	100
=	28 638

Domovní ČOV by byly kombinované v závislosti na rozmístění tak, aby byly co nejkratší kanalizační přípojky a aby DČOV obsluhovaly podle možností co největší počet nemovitostí. Možné varianty DČOV jsou pro 3-5 EO, 6-10 EO, nebo 11-17 EO. Přípojky elektrické energie pro provoz DČOV budou vybudovány z veřejného rozvodu nízkého napětí (NN). Čistírny budou navrženy tak, aby k nim byl přístup s fekálním vozem, pro případný odvoz přebytečného kalu.

6.5 Časový harmonogram

Vzhledem k tomu, že obec nemá ve svém plánu rozvodů vodovodů a kanalizací na území kraje (PRVKUK) uvedenou decentralizovanou formu řešení ČOV musela by prvně požádat o změnu v tomto zápise, jelikož bez odpovídajícího plánu by nemohla žádat o případné dotace. Změny ohledně PRVKUK schvaluje zastupitelstvo kraje a může to trvat až 2 měsíce. Poté musí schválit tuto realizaci zastupitelstvo obecního úřadu, na jejichž souhlase se začne provádět studie proveditelnosti této formy řešení přímo na lokalitu Vysoké Pole, trvání této studie je přibližně 2 měsíce. Následuje schválení studie zastupitelstvem obce a zadá se zpracování projektu pro vydání územního souhlasu. V případě, že se projektant soutěží, výběr trvá 1-2 měsíce. Celkové zpracování projektu trvá 2-3 měsíce a poté se čeká na schválení projektu a vydání územního souhlasu, které trvá 2-3 měsíce. Poté může následovat budování decentralizované sítě ČOV. Konkrétní rozplánované fáze lze vidět v náhledu tabulky, ve které se počítá s nejdelší možnou dobou. Kdyby se obec rozhodla realizovat tento projekt, změny PRVKUK by začaly v červenci tohoto roku. Z toho plyne,

že projekt bez případných problémů by byl ukončen v říjnu 2017. Žádat o dotaci by obec mohla až po vydání územního souhlasu, který je potřeba doložit k této žádosti.

Předpoklad trvání celkové realizace projektu je cca 1,5 roku.

Tabulka 32 – Harmonogram realizace projektu (Vlastní zpracování na základě informací od společnosti Saturn Holešov)

Aktivita	I. kvartál			II. Kvartál			III. Kvartál			IV. Kvartál		
Změny PRVKUK							x	x				
Studie proveditelnosti									x	x		
Soutěž o projektanta											x	x
Další rok												
Zpracování projektu	x	x	x									
Vydání územního souhlasu				x	x	x						
Budování dec. ČOV							x	x	x	x		

7 ANALÝZA MOŽNOSTÍ FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU

Hlavním problémem celého projektu je především způsob financování, jelikož obce jsou neziskovou organizací a fungují na principu příspěvkové politiky. V této kapitole jsou rozebrány jednotlivé možnosti řešení tohoto problému. Tedy zda je možné tento projekt realizovat z finančních prostředků nenávratného, či návratného charakteru, nebo kombinací obou zdrojů. Nenávratnými prostředky jsou myšleny vlastní zdroje v podobě daňových a nedaňových příjmů nebo cizí zdroje ve formě dotací, jako další zdroj jsou uvažovány i návratné příjmy ve formě bankovních úvěrů a půjček.

7.1 Vlastní zdroje obce

Na základě analýzy rozpočtu obce bylo zjištěno, že během sledovaného období se daňové příjmy každoročně zvyšují a tedy tím obec získává prostředky pro budoucí rozvoj. Ačkoliv nedaňové příjmy nezaznamenávají rostoucí tendenci a netvoří rozhodující podíl na celkových příjmech, jsou pro obec taktéž důležité. Analýza běžného a kapitálového rozpočtu prokázala, že obec během sledovaného období byla schopna pokrýt běžné výdaje běžnými příjmy a ještě vytvořit přebytek rozpočtu, který následně mohla využít pro úhradu kapitálových výdajů. Z hlediska plánů na další rok je patrné, že obec předpokládá snížení jak daňových i nedaňových příjmů. Přesto všechno se očekává, že běžné výdaje budou opět pokryty běžnými příjmy a také vznikne přebytek běžného rozpočtu. Obec má naplánováno také velké snížení kapitálových výdajů oproti předchozímu roku, ale opět nastane schodek kapitálového rozpočtu, který bude pokryt přebytkem běžného rozpočtu. Celkově vznikne přebytek rozpočtu v hodnotě 909 tis. Kč. Vzhledem k tomu, že obec každoročně hodně podhodnocuje příjmy i výdaje, lze očekávat, že celkový výsledek rozpočtu bude řádově vyšší.

Tabulka 33 – Schválený rozpočet na další rok
(Zdroj: Rozpočet obce. Vlastní zpracování)

Daňové příjmy	6 838 000
Nedaňové příjmy	1 861 000
Běžné příjmy celkem	8 699 000
Běžné výdaje	7 105 000
Běžný rozpočet	1 594 000
Kapitálové příjmy	37 000
Kapitálové výdaje	722 000
Kapitálový rozpočet	-685 000
Celkový rozpočet	909 000

Z toho plyne, že obec je schopna vytvořit vlastní finanční prostředky pro investiční projekty, ale jelikož tento projekt je velmi finančně náročný bez případné dotace či bankovního úvěru nebude možné tuto investici realizovat.

7.2 Transfery a dotace

Velmi významný podíl na rozvoji obcí mají dotace, jelikož bez nich by obce nemohly uskutečnit tolik investic jako v posledních letech. V současné době tedy většinou rozhodují o realizaci investičních či neinvestičních projektů dotace z různých dotačních titulů. Především se jedná o vypsané programy ze strukturálních fondů Evropské unie, dotace z ministerstev a také i podpory z krajských rozpočtů.

Obce tedy mohou získat dotace z různých programů na podporu zlepšení životního prostředí, života obyvatel, dopravy apod. Důležité pro obce je tedy sledovat a informovat se o programech, výzvách a včas podat žádost o určitou dotaci. I přes to, že žádosti o tyto podpory znamenají pro obec řadu administrativních úkonů a dodržování určitých předpisů a nařízení, je to pro obec nejvýhodnější způsob financování, jelikož tím pokryjí často většinu celkových výdajů.

Analýzou možností financování byly zjištěny následující programy a možnosti, kterými by bylo možné tento projekt financovat. Jelikož je projekt zaměřen na vybudování ČOV nabízí se Operační program životního prostředí, dotace z Ministerstva zemědělství, nebo případná podpora z krajského rozpočtu.

7.2.1 Operační program životní prostředí (OPŽP)

Finanční podpora OPŽP je poskytována z Evropského fondu pro regionální rozvoj, z Fondu soudržnosti formou předfinancování ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva životního prostředí. Pro projekty financované z OPŽP je klíčovým principem udržitelný rozvoj, který spočívá na třech pilířích – ekonomickém, sociálním a environmentálním. (Operační program životní prostředí, 2014)

Finanční podpora je proplácena zásadně bezhotovostním platebním stykem v měně CZK na předem určený bankovní účet příjemce podpory označený jako hlavní účet. Územní samosprávné celky a další subjekty definované ve výše uvedeném zákoně: finanční podpora je proplácena zásadně na účet zřízený u ČNB. (Pravidla pro žadatele a příjemce podpory, 2014)

Do OPŽP je naplánováno vložit z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj 73 mld. Kč, ve srovnání s minulým rokem to znamená pokles téměř o polovinu. Ale na druhou stranu jsou do tohoto projektu zapojeny finanční nástroje v podobě zvýhodněných úvěrů či záruk. Dotace předpokládá úhradu 85 % vynaložených nákladů, ale bude se odvíjet od typu investičního záměru. V rámci některých specifických cílů bude podpora poskytována formou kombinace nenávratné části (dotace) a jiného finančního nástroje návratného charakteru. U všech projektů je podmínkou spolufinancování ze zdrojů příjemce podpory. Hlavním cílem tohoto programu je ochrana životního prostředí pro obyvatele ČR. (Provazníková, 2015, s. 155-156; Obecné pokyny, 2014)

Tento program je rozdělen do šesti prioritních os, mezi které patří zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní; zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech; odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika; ochrana a péče o přírodu a krajinu; energetické úspory; technická pomoc. (Operační program životní prostředí, 2014) Prioritní osa 1, tedy zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní je rozdělena do dalších čtyř oblastí podpory. Mezi tyto oblasti podpory patří:

- 1.1 Snižit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod.
- 1.2 Zajistit dodávku pitné vody v odpovídající jakosti a množství.
- 1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu.
- 1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření. (Podporované oblasti, 2014)

V rámci podpory oblasti 1.1 lze:

- výstavba kanalizace za předpokladu existence vyhovující čistírny odpadních vod v aglomeraci, výstavba kanalizace za předpokladu související výstavby, modernizace a intenzifikace čistírny odpadních vod včetně decentralizovaných řešení likvidace odpadních vod,
- odstraňování příčin nadměrného zatížení povrchových vod živinami,
- výstavba, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod. (Operační program životní prostředí, 2014)

Projekt na vybudování ČOV v aktuálním programovém období 2014-2020 spadá do Prioritní osy 1 a specifického cíle 1,1, jelikož umožňuje vybudování centralizovaného i decentralizovaného řešení s podmínkou, že tento systém bude vystavěn jako komplexní investičně efektivní řešení likvidace odpadních vod v určité lokalitě. Na tuto prioritní osu je zatím vymezeno 9,6 mld. Kč, což představuje 45 % v porovnání s celkovou alokací této prioritní osy 1, na kterou bylo určeno nejvíce prostředků z celého programu životního prostředí. (Operační program životní prostředí, 2014)

7.2.1.1 Podmínky a charakteristika programu

Maximální hranice podpory je v rámci tohoto specifického cíle 85 % celkových způsobilých výdajů. Důležité je i dodržet kritéria přijatelnosti projektu, které se týkají:

- soulad se státní politikou plánování v oblasti vod, tvořenou zpracovávaným Plánem hlavních povodí České republiky,
- soulad projektu se zpracovaným Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací území krajů,
- realizací projektů dojde k poklesu vypouštěného znečištění,
- podporovány budou projekty výstavby kanalizace pro veřejnou potřebu dle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích,
- vyhovující vyhodnocení bonity žadatele. (Kanalizace a ČOV, [2014])

Při žádosti o podporu je potřeba doložit řadu dokumentů jako například plán rozvoje vodovodů a kanalizací, územní rozhodnutí, výpis z katastru nemovitostí se snímkem katastrální mapy, technické parametry, propočet veškerých výdajů, stavební povolení, apod. (Závazné pokyny pro žadatele příjemce podpory z OPŽP, 2014)

Nutné je také si uvědomit, že dotovány budou pouze způsobilé výdaje, tedy ty které jsou realizované v souladu s právními předpisy, naplňují pravidla programu a jsou přímo a výhradně spojeny s realizací projektu. V našem případě tyto výdaje zahrnují například přímé realizační výdaje a dále také výdaje na propagaci, projektovou přípravu, auditorský, odborný a technický dozor, na vynucené přeložky inženýrských sítí v nezbytném rozsahu, způsobilé vícepráce atd. Za nezpůsobilé výdaje jsou považovány například náklady na zasíťování dosud nezastavěných pozemků kanalizací, náklady na rekonstrukci kanalizace, apod. (Závazné pokyny pro žadatele příjemce podpory z OPŽP, 2014)

Příjemci podpory poté nemohou zapomenout na nutnou publikaci a propagaci, které obsahují povinné nástroje a pravidla pro použití symbolu Evropské unie. Nesplnění této povinnosti bývá postiženo sankcemi. (Závazné pokyny pro žadatele příjemce podpory z OPŽP, 2014)

V rámci tohoto programu proběhly dvě výzvy, kdy poslední končila v lednu tohoto roku, obec prozatím o tuto dotaci nepožádala. Vzhledem k tomu, že je začátek programového období 2014-2020, je velmi pravděpodobné, že další výzvy v rámci tohoto programu ještě budou zveřejněny. (Obecné pokyny, 2014)

7.2.2 Státní fond životního prostředí

V současné době je spuštěn program, jehož cílem je posílení vlastních zdrojů na realizaci projektů podpořených v rámci OPŽP 2014-2020, prioritní osy 1, SC 1.1

To znamená, že úspěšní žadatelé o výše uvedenou dotaci, pak mohou žádat půjčku od Státního fondu životního prostředí (SFŽP) na kofinancování nákladných vodohospodářských projektů. Tato výzva je především na posílení zdrojů žadatelů na realizaci projektů podpořených v rámci tohoto Operačního programu. Mezi oprávněné příjemce této podpory patří obce, města, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace a také obchodní společnosti ovládané z více než 50 % obcemi a městy nebo jinými veřejnoprávními subjekty. Podpora je tedy poskytována formou půjčky, která může být poskytnuta až do výše rozdílu mezi výší poskytnuté dotace z OPŽP a výší celkových způsobilých výdajů projektu. Pro výzvu je alokováno celkem 500 000 000 Kč. Úrok půjčky bude 1% a její splatnost je maximálně 10 let. Fond si vyhrazuje právo upravit požadovanou dobu splatnosti na základě ekonomického hodnocení žadatele. Fixní úroková míra je odvozena od sazby 6M PRIBOR. Žadatelé mohou získat až 37% z celkových způsobilých výdajů projektu a budou ručit za půjčení prostředků svým majetkem. Půjčka ze SFŽP případně podpora z dalších národních

veřejných zdrojů nesmí přesáhnout 100 % z celkových způsobilých výdajů. Specifickým kritériem je, že v rámci této Výzvy mohou podat Žádost pouze ti žadatelé, kteří zároveň předložili žádost o poskytnutí podpory z OPŽP 2014-2020 prioritní osy 1, tedy podmínkou půjčení prostředků z Fondu je získání dotace na projekt z OPŽP a kladné posouzení bonity žadatele. Vzhledem k naplnění již zmíněného projektu je toto kritérium uspokojeno. (Státní fond životního prostředí půjčí obcím půl miliardy na kofinancování vodohospodářských projektů, 2015)

7.2.3 Dotace Ministerstva zemědělství

- Dotačním titulem, který se vztahuje k výše zmíněnému projektu, je podprogram 129 253 „Výstavba, dostavba, rekonstrukce a intenzifikace čistíren odpadních vod v obcích nebo místních částech do 1000 obyvatel, kde po realizaci budou splněny ukazatele jakosti vypouštěné vyčištěné vody stanovené příslušným vodoprávním úřadem (v případě budování nové ČOV musí být v rámci akce zajištěno napojení minimálně 50 % obyvatel obce). (Kanalizace a ČOV, [2014])

Další dotace mohou být poskytnuta na:

- výstavba vodovodů pro veřejnou potřebu vč. souvisejících vodárenských objektů v obcích do 1000 obyvatel
- výstavba a rekonstrukce ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti pitné vody v obcích do 1000 obyvatel,
- výstavba hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů spojená s výstavbou ČOV podle předchozího bodu,
- dostavba kanalizačních systémů a souvisejících objektů (vyjma ČOV) minimálně pro 100 obyvatel v obcích do 1000 obyvatel, za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a následně čištěny na již existující a kapacitně vyhovující ČOV (Kanalizace a ČOV, [2014])

7.2.3.1 Podmínky a charakteristika

Podporou se rozumí zdroje státního rozpočtu ve formě systémové dotace, které jsou určeny k financování Programu 129 250 a nemohou být poskytnuty na akce spolufinancované z jiných Programů a fondů bez souhlasu Ministerstva zemědělství. (Vodovody a kanalizace, 2016)

Celková výše podpory poskytnutá ze všech zdrojů zúčastněných na spolufinancování akce nepřekročí 80 % z uznatelných výdajů a maximálně do 50 miliónů korun. Finanční podpora se poskytuje zálohově a podléhá ročnímu zúčtování se státním rozpočtem podle vyhlášky č. 367/2015 Sb. Investor provede výběrového řízení, je povinen zabezpečit hodnocení minimálně 5 nabídek. Investor musí dodržovat závazné ujednání a musí při jednání s dodavatelem prosazovat co nejúspornější řešení. (Vodovody a kanalizace, 2016)

V žádosti je potřeba uvést: údaje o současném stavu, zdůvodnění nezbytnosti realizace akce, požadavky na řešení akce, územně technické podmínky, majetkoprávní vztahy doložené snímkem pozemkové mapy, požadavky na zabezpečení budoucího provozu a předpokládaná výše finančních potřeb a popis akce. Také musí obec doložit údaje o příjmech, výdajích a dluhové službě za předešlý rok. Konečný termín pro realizaci projektů v rámci tohoto programu je stanoven do konce roku 2017. (Vodovody a kanalizace, 2016)

7.2.4 Krajské dotace

Další možností je finanční podpora formou Krajské dotace, kterou kraje poskytují pro své správní obvody na budování vodovodů a kanalizací. Výše finanční podpory není ve stejné výši jako u předchozích titulů, je tedy vhodnější pro malé projekty, nebo případné doplnění podílu obce u projektu podpořeného z OPŽP. (Kanalizace a ČOV, [2014])

Ve Zlínském kraji jsou vypsány následující programy:

- 1) zvýšení vybavenosti sídel Zlínského kraje o velikosti do 2 000 obyvatel vodohospodářskou infrastrukturou,
- 2) zvýšení počtu napojených obyvatel na pitnou vodu a na kanalizaci s vyhovující likvidací odpadních vod,
- 3) zlepšení zásobování pitnou vodou. (Program vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje, 2015)

Důvodem podpory je naplňování státní politiky plánování v oblasti vod a Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje za účelem zvýšení kvality životního prostředí a života obyvatel v sídelních útvarech do 2 000 obyvatel ve Zlínském kraji. V rámci uvedené podpory jsou očekávány následující dopady: zlepšení zásobování pitnou vodou v odpovídající jakosti a množství, pokles vypouštěného znečištění, anebo zvýšení množství čištěných odpadních vod a snížení vnosu znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod. (Program vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje, 2015)

Program bude realizován ve 2 dotačních titulech:

- Dotační titul 1 – Zásobování pitnou vodou, odvedení a čištění odpadních vod (DT 1)
- Dotační titul 2 – Spolufinancování projektů vodohospodářské infrastruktury podpořených z jiných dotačních zdrojů

Celková částka určená pro Program je 18 807 000 Kč. Minimální výše podpory formou dotace činí na 1 projekt: 50 000 Kč a maximální výše 10 000 000 Kč. U dotačního titulu 2, který odpovídá tomuto projektu, je dotováno 10 % z celkových způsobilých nákladů na podporovaná opatření. (Program vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje, 2015)

7.2.4.1 Podmínky a charakteristika

Aby žadatelé mohli získat podporu, musí splňovat další podmínky, například:

- být přímo odpovědní za realizaci projektu,
- mít stabilní a dostatečné zdroje financování,
- projekt musí být v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje. (Program vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje, 2015)

Jelikož se jedná o finanční podporu, je potřeba také doložit rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu nebo z evropských zdrojů. Mimo to musí obec přiložit také:

- výpis usnesení Zastupitelstva obce o volbě starosty, který tuto funkci ke dni podání Žádosti o poskytnutí podpory vykonává,
- souhrnnou technickou zprávu ze schválené projektové dokumentace,
- podrobný situační náskres,
- stavební povolení (vodoprávní rozhodnutí) s vyznačením nabytí právní moci,
- povolení k nakládání s vodami s vyznačením nabytí právní moci (je-li nutné),
- smlouva o zřízení běžného účtu u peněžního ústavu nebo písemné potvrzení peněžního ústavu o vedení běžného účtu žadatele. (Program vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje, 2015)

Konečný termín realizace projektu je 31. 11. 2018.

7.3 Úvěry a půjčky

Jedná se o návratný typ finanční výpomoci, který v případě využití zatěžuje obec v rámci zadluženosti. Při získávání úvěru je potřeba, aby obec zohlednila dobu splácení, podmínky úvěru, úrokové sazby a také samozřejmě nutnost za úvěr ručit. Obce často ručí svým obecním majetkem, nebo případně budoucími příjmy. Úvěry si obce především berou z důvodu překlenutí časového nesouladu mezi příjmy a výdaji, ale také na financování různých investic. Obec si musí uvědomit, že placené úroky a splátky budou mít vliv na budoucí hospodaření.

Obec Vysoké Pole má nízký podíl cizích zdrojů na celkových aktivech, nízké věřitelské riziko, to znamená, že je obec soběstačná a není tak závislá na cizích zdrojích, ale na druhou stranu má celkem vysoký podíl dluhové služby. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, lze říci, že pro obec by nemělo být problémem získat bankovní úvěr, jelikož obce jsou celkově považovány za více bonitní klienty než například různé podniky, nebo fyzické osoby.

Mezi další návratné výpomoci mohou být použity také emise komunálních obligací, které jsou ovšem typické spíše pro větší města, nebo případné půjčky od nebankovních subjektů, které sebou mohou nést další rizika. Obce si v dnešní době také mohou půjčit téměř od jakékoliv instituce ať už tuzemské či zahraniční.

Na základě analýzy bankovních úvěrů poskytovaných obcím je pro další výpočty použit bankovní úvěr od České spořitelny, se kterou obec spolupracuje.

8 NÁVRH NA FINANCOVÁNÍ A MODELOVÁNÍ DOPADU INVESTIČNÍHO ZÁMĚRU NA HOSPODAŘENÍ OBCE

Na základě provedené analýzy možností financování jsou nastíněny jednotlivé varianty řešení, jejich možné kombinace a také jejich dopady na hospodaření obce. Jednoznačně je pro každou obec nejlepší formou financování projektů získání určité dotace, jenže většinou dotace nejsou poskytnuty ve 100% výši celkových nákladů, proto je nutné, aby obec zbytek dofinancovala z podpory krajů a vlastních zdrojů, nebo formou úvěru. Nutné je také podotknout, že samotná realizace projektu bude mít dopad jak na obec, tak i na její občany a to konkrétně v podobě platby stočného.

Obec prozatím nepožádala o žádnou formu dotace ani úvěru, tedy nemá vypracovaný žádný konkrétní návrh, vše je zatím v informační fázi. Ale dlouhodobě přemýšlí nad tím, jak tento projekt zrealizovat. Prvotní myšlenka uskutečnění tohoto záměru o ČOV proběhla už v roce 2007, od té doby se tento nápad rozvinul na decentralizované řešení ČOV s telemetrickým řídicím systémem. Prozatím obec tuto realizaci odkládala především z důvodu ekonomické náročnosti, jelikož možné dotace dříve podporovaly pouze centralizované ČOV a obec už v té době spekulovala i o druhém způsobu čištění OV. Tato diplomová práce byla pro obec vypracována především s cílem informovat obec o jejím hospodaření, možnostech řešení čištění odpadních vod, variantách financování tohoto nákladného projektu a také to jak by se to promítlo do budoucího hospodaření obce.

Pro výpočty je použita odhadovaná částka celkových nákladů projektu a to ve výši 28.638 tis. Kč. Při kombinaci různých variant je především vždy zobrazena ta nejvýhodnější možná alternativa.

8.1 Dotace z operačního programu Životního prostředí + dofinancování

Celkové výdaje jsou odhadovány v hodnotě 28 638 tis. Kč, prvně se nabízí spolufinancování z OPŽP ve výši 85 % a 15 % je potřeba čerpat z národních zdrojů. Nutno však myslet na fakt, že ne všechny výdaje jsou považovány za způsobilé. Vzhledem ke skutečnosti, že nastíněné výdaje jsou odhadované a nejsou přesně vyčísleny, je možné za způsobilé výdaje u projektu nad 10 mil. Kč považovat 6 % z celkových způsobilých přímých realizačních výdajů projektu u výdajů na přípravu projektu a na činnost odborného technického nebo auditorského dozoru u té části projektu realizované dodavatelským způsobem. Tedy předpokládané výdaje na přípravu projektu a na činnost odborného dozoru možné v plné výši

považovat za uznatelné. Jelikož není zpracována technická analýza, pro výpočet se bude předpokládat, že 5 % celkových výdajů budou považovány za nezpůsobilé například kvůli výdajům na obnovu ostatních inženýrských sítí z důvodu jejich špatného technického stavu, jež jsou v pravidlech pro žadatele podpory považovány za nezpůsobilé. Toto nízké procento je především z důvodu husté zástavby a nepředpokládání mnoha nutných oprav z hlediska špatného stavu.

Tabulka 34 – Financování prostřednictvím OPŽP
(Vlastní zpracování)

Celkové výdaje na projekt	tis. Kč
	28 638
Nezpůsobilé výdaje	1 432
Celkové způsobilé výdaje	27 206
Dotace z OPŽP 85 %	23 125
Dotace z národních zdrojů 15 %	4 081
Dotace z kraje 10 %	2 721
Dofinancování 5 %	1 360

Pro nastínění těchto variant je předpokládáno, že obec získá dotace v co nejvyšším možném podílu. Z tabulky je patrné, že z celkové výše způsobilých výdajů by obec mohla čerpat 23 125 tis. Kč prostřednictvím OPŽP, dalších 10 % by mohla získat od kraje a zbylých 1 360 tis. Kč by musela obec dofinancovat z vlastních zdrojů nebo prostřednictvím bankovního úvěru. Bankovní úvěr v rámci programu OPŽP lze získat výhodně od Státního fondu životního prostředí. Tento úvěr možno poskytnout maximálně na 10 let s úrokem 1 % a pouze na způsobilé výdaje. V případě, že by obec dosáhla přebytku rozpočtu, místo úvěru by mohla použít i své vlastní prostředky, avšak na základě velmi výhodného získání úvěru, bych spíše doporučovala využít tento úvěr a eventuální přebytek použít na jiné investice.

Úvěr od státního fondu životního prostředí

Jelikož obec bude muset financovat i neuznatelné výdaje, je rozpočítán tento úvěr na nejdelší možnou dobu, tedy 10 let, tak aby nezatěžoval příliš rozpočet obce a hlavním důvodem je také velmi nízké výhodné procento úroků, které by na trhu obec nezískala.

Roční splátka byla vypočítána následovně:

$$\text{Roční splátka} = \frac{1\,360\,000 * 0,01 * (1 + 0,01)^{10}}{(1 + 0,01)^{10} - 1} = 143\,592 \text{ Kč}$$

Tabulka 35 – Úvěr od státního fondu ŽP (Vlastní zpracování)

Rok	PS jistiny	Úrok	Splátka	Úmor	KS jistiny
1	1 360 000	13 600	143 592	129 992	1 230 008
2	1 230 008	12 300	143 592	131 292	1 098 716
3	1 098 716	10 987	143 592	132 605	966 111
4	966 111	9 661	143 592	133 931	832 180
5	832 180	8 322	143 592	135 270	696 910
6	696 910	6 969	143 592	136 623	560 287
7	560 287	5 603	143 592	137 989	422 298
8	422 298	4 223	143 592	139 369	282 929
9	282 929	2 829	143 592	140 763	142 166
10	142 166	1 422	143 592	142 166	0
Celkem	-	75 916	1 435 920	1 360 000	

Jak je možné vidět z tabulky, obec by v této výši úvěru, při 10leté době splácení přeplatila pouze 75 916 Kč.

Neuznatelné výdaje tedy bude muset obec uhradit z vlastních zdrojů. Jelikož na základě plánu rozpočtu na další rok, má obec prozatím plánovaný přebytek pouze 909 tis. Kč, budeme dále předpokládat, že si vezme taktéž úvěr od bankovní společnosti. I když je možné splácet tento úvěr až rok po poskytnutí, bude se předpokládat, že první roční splátka proběhne už v roce 2017.

Úvěr od jiné bankovní instituce

Pro úhradu neuznatelných nákladů je využít investiční úvěr od České spořitelny, ve které má obec bankovní účet a také využívá její služby, ve výši 1 432 tis. Kč. Při úrokové sazbě 3,1 % p. a. na 5 let, tyto údaje byly poskytnuty na základě průzkumu trhu u bankovní instituce.

$$\text{Roční splátka} = \frac{1\,432\,000 * 0,031 * (1 + 0,031)^5}{(1 + 0,031)^5 - 1} = 313\,577 \text{ Kč}$$

Tabulka 36 – Úvěr od České spořitelny (Vlastní zpracování na základě informací z České spořitelny)

Rok	PS jistiny	Úrok	Splátka	Úmor	KS jistiny
1	1 432 000	44 392	313 577	269 185	1 162 815
2	1 162 815	36 047	313 577	277 530	885 285
3	885 285	27 444	313 577	286 133	599 152
4	599 152	18 574	313 577	295 003	304 149
5	304 149	9 429	313 577	304 148	0
Celkem		135 885	1 567 885	1 432 000	

Z tabulky lze vyčíst, že obec by při ročním splácení ve výši 313 577 Kč přeplatila na celkovém úvěru 135 885 Kč. Počátek splácení se předpokládá na rok 2017.

8.1.1 Dopad na obec

Dopad na obec bude zhodnocen v rámci dluhové služby a podílu cizích zdrojů na celkových aktivech. Jelikož datum realizace projektu připadá až na rok 2017, bude se vycházet z výhledu rozpočtu na tento rok, ke kterému se připočítají úroky, splátky jistin a získané dotace z výše nastíněné varianty. Do výpočtu je zahrnut také významný dlouhodobý investiční úvěr obce, který začíná splácet od roku 2016. Dále se nebere v úvahu, že by obec v tomto roce přijala další bankovní úvěry, ale nedá se to vyloučit.

Tabulka 37 – Odhadovaná dluhová služba pro rok 2017

(Zdroj: Rozpočtový výhled obce Vysoké Pole. Vlastní zpracování)

	2017
Celkové příjmy	36 623 000
Úroky	200 472
Starý úvěr	142 480
Nový úvěr od SFŽP	13 600
Nový úvěr od České spořitelny	44 392
Splátka jistin a dluhopisů	2 045 151
Starý úvěr	1 587 982
Nový úvěr od SFŽP	143 592
Nový úvěr od České spořitelny	313 577
Splátky leasingu	0
Dluhová služba	2 245 623
Ukazatel dluhové služby	6,13

Z výsledků možno vidět, že dluhová služba při získání tak velké dotace i přes dofinancování úvěry by se výrazně snížila oproti sledovanému období, kdy byla v posledním roce ve výši 14,23 %. Tento vývoj je způsoben především započítáním maximální možné výše dotace, kdyby obci nebyla dotace poskytnuta v této výši, mělo by to za následek zvýšení dluhové služby.

Pro výpočet podílu cizích zdrojů na celkových aktivech, je použit ukazatel věřitelského rizika. Pro výpočet se vychází z rozvahy z posledního roku analýzy a k ní budou přičteny případné nové cizí zdroje i bankovní úvěr, který obec získala v hodnotě 15 mil. Kč v roce 2015 a pořizovací cena vyhotovení decentralizovaného systému ČOV, která je 23 176 tis. Kč.

$$\text{Ukazatel v\text{e}řitelského rizika} = \frac{22\,382\,587}{188\,360\,246} * 100 = 11,88 \%$$

Vzhledem ke zvyšující se rostoucí tendenci celkových aktiv a po přičtení pořizovacích nákladů této velké investice i přes navýšení cizích zdrojů dojde ve srovnání s předešlým obdobím k nárůstu věřitelského rizika. Hlavní příčinou je především úvěr v roce 2015, ze kterého zbývá doplatit 13 569 518 Kč a který nesouvisí s touto dotací. Dá se říct, že by bez tohoto velkého úvěru obec tento projekt výrazně nezvýšil věřitelské riziko, jelikož poměr celkové ceny pořízení k získanému úvěru je velký a tudíž se více projeví v aktivech.

8.2 Dotace z Ministerstva zemědělství + dofinancování

Dotace z Ministerstva zemědělství jsou zaměřené taktéž na podporu výstavby, dostavby, rekonstrukce a intenzifikace čistíren odpadních vod v obcích do 1 000 obyvatel. Tuto podmínku obec splňuje.

Tabulka 38 – Financování prostřednictvím státního fondu

Celkové výdaje na projekt	tis. Kč
	28 638
Nezpůsobilé výdaje	1 432
Celkové způsobilé výdaje	27 206
Dotace z Ministerstva zeměd. 70 %	19 044
Dotace z kraje 10 %	2 721
Dofinancování	5 441

Z výše vyobrazené tabulky lze vyčíst, že z fondu Ministerstva zemědělství by bylo možné čerpat 27 206 tis. Kč a doplnit to dotací od kraje ve výši 2 721 tis. Kč. Ovšem na dofinancování zbývá zbylých 20 % a tedy 5 441 tis. Kč, plus samozřejmě obec musí uhradit také nezpůsobilé výdaje, takže celková část připadající na obec je 6 837 tis. Kč. U tohoto případu nelze využít úvěru od Státního fondu životního prostředí, jelikož ten podporuje pouze projekty z OPŽP. Vzhledem k velkému podhodnocení rozpočtového výhledu v předešlých letech lze předpokládat, že obec vytvoří přebytek rozpočtu, ze kterého by byla schopna pokrýt alespoň část těchto výdajů, ale pro výpočet budeme vycházet dle plánu a tedy bude počítáno s poskytnutím bankovního úvěru v plné výši 6 837 tis. Kč.

$$\text{Roční splátka} = \frac{6\,837\,000 * 0,031 * (1 + 0,031)^{10}}{(1 + 0,031)^{10} - 1} = 805\,600 \text{ Kč}$$

Tabulka 39 – Úvěr od České spořitelny

Rok	PS jistiny	Úrok	Splátka	Úmor	KS jistiny
1	6 837 000	211 947	805 600	593 653	6 243 347
2	6 243 347	193 544	805 600	612 056	5 631 291
3	5 631 291	174 570	805 600	631 030	5 000 261
4	5 000 261	155 008	805 600	650 592	4 349 669
5	4 349 669	134 840	805 600	670 760	3 678 909
6	3 678 909	114 046	805 600	691 554	2 987 355
7	2 987 355	92 608	805 600	712 992	2 274 363
8	2 274 363	70 505	805 600	735 095	1 539 268
9	1 539 268	47 717	805 600	757 883	781 385
10	781 385	24 223	805 600	781 385	0
Celkem		1 219 008	8 056 000	6 837 000	

Dle výsledků je zřejmé, že obec by tímto úvěrem výrazně zatížila rozpočet, přeplatila by 1 219 008 Kč. Ale dá se předpokládat, že pro úvěr v takové výši, by se obci podařilo vyjednat lepší úrokové podmínky.

8.2.1 Dopad na obec

Dopad na obec bude nastíněn opět prostřednictvím odhadované dluhové služby a také podílem cizích zdrojů na celkových aktivech.

Tabulka 40 – Odhadovaná dluhová služba v rámci této alternativy (Vlastní zpracování na základě rozpočtového výhledu)

	2017
Celkové příjmy	32 542 000
Úroky	354 427
Starý úvěr	142 480
Nový úvěr	211 947
Splátka jistin a dluhopisů	2 393 582
Starý úvěr	1 587 982
Nový úvěr	805 600
Splátky leasingu	0
Dluhová služba	2 748 009
Ukazatel dluhové služby	8,44

Kvůli nutnosti vzít úvěr až ve výši 6 837 tis. Kč a také nižšímu procentu poskytnutých dotací se to promítlo i do odhadové dluhové služby, která by kvůli tomu narostla na 8,44 %. Nutné je také hodnotit, že i přes tuto investice by dluhová služba dosahovala nižších hod-

not, než v jednotlivých letech analyzovaného období, je to především proto, že je počítáno s obdržением dotace opět v co nejvyšší výši.

$$\text{Ukazatel věřitelského rizika} = \frac{26\,427\,587}{188\,360\,246} * 100 = 14,03 \%$$

V této situaci ukazatel věřitelského rizika vyšel ještě o něco vyšší, jelikož je i získaný potřebný úvěr vyšší, než v předchozí variantě. Nutné je podotknout, že tento ukazatel je sledován prostřednictvím monitoringu Ministerstvem financí a únosná výše je do 25 %, tudíž i přes získání takového úvěru obec tuto hranici splňuje a tím jí vzniká prostor pro případné i jiné úvěry.

8.3 Dopad na obec v případě řešení prostřednictvím bankovního úvěru

Ale na druhou stranu je také nutné poznamenat, že kdyby obec chtěla celkovou výši nákladů hradit pouze prostřednictvím úvěru, nebylo by to reálné. Níže je nastíněna situace, kdy by si obec chtěla vzít úvěr ve výši 28 638 tis. Kč, při úvaze úrokové sazby 2 % p. a. na 15 let.

Tabulka 41 – Bankovní úvěr v plné výši investičního záměru (Vlastní zpracování)

	PS jistiny	Úrok	Splátka	Úmor	KS jistiny
1.	28 638 000	572 760	2 228 766	1 656 006	26 981 994
2.	26 981 994	539 640	2 228 766	1 689 126	25 292 868

Při zhodnocení dopadu na dluhovou službu i věřitelské riziko je započítán i starý úvěr obce, ve kterém zbývá doplatit 13 569 518 Kč, v tomto roce jsou roční splátky 1 587 982 Kč a úroky 142 480 Kč.

Tabulka 42 – Dopad na dluhovou službu

(Zdroj: Rozpočtový výhled obce Vysoké Pole na rok 2017. Vlastní zpracování)

Celkové příjmy	10 777 000
Úroky	715 240
Splátka jistin a dluhopisů	3 816 748
Splátky leasingu	0
Dluhová služba	4 531 988
Ukazatel dluhové služby	42,05

$$\text{Věřitelské riziko} = \frac{48\,228\,587}{188\,360\,246} * 100 = 25,6 \%$$

Tento úvěr by měl výrazný dopad na dluhovou službu, která by se zvýšila na 42,05 % a také na věřitelské riziko, které by se navýšilo na 25,6 %. Ještě když vezmeme v úvahu, tak dlouhou dobu úvěru při tak vysokých splátkách, jednalo by se o nepřípustné zadlužení, které by významně ovlivnilo budoucí hospodaření obce a také její provoz.

8.4 Vyhodnocení financování

Obec Vysoké Pole z důvodu nedostatečného čištění odpadních vod by chtěla vyřešit tento problém. Hlavním důvodem proč obec toto dosud neuskutečnila je především velká finanční náročnost realizace tohoto projektu. Účelem této části bylo analyzování nejvýhodnějších způsobů financování. Na základě výsledků finanční analýzy a schváleného rozpočtu na příští rok, je zjištěno, že obec nemá na realizaci takové investice vlastní finanční prostředky. A navíc i přesto, že má obec nízký podíl cizích zdrojů na vlastním kapitálu, nemůže ani celou část odhadovaných výdajů na tuto investici hradit prostřednictvím bankovního úvěru, jelikož by to mělo významný dopad na dluhovou službu, věřitelské riziko i budoucí hospodaření obce. V tomto případě by dluhová služba narostla na 42,05 %, a jelikož přípustná hranice by se měla pohybovat kolem 30 %, je toto navýšení nepřípustné. A výsledek věřitelského rizika by byl 25,6 %, při přípustné hranici 25 %. Na základě výše uvedených důvodů a také z hlediska, že jsou dotace považovány samozřejmě za nejvýhodnější způsob financování, byla provedená analýza zaměřena především na dotační možnosti. Na druhou stranu z důvodu, že dotace jsou zaměřeny pouze na uznatelné náklady a většinou ne do 100% výše, je uvažováno i dofinancování tohoto projektu z vlastních či cizích zdrojů.

Jako nejvýhodnější varianta se jeví dotace z OPŽP spolu s kombinací úvěru ze Státního fondu životního prostředí a bankovního úvěru od České spořitelny. Při očekávání získání plné výše dotace by obec získala 85 % způsobilých výdajů, tedy 23 125 tis. Kč z OPŽP, dále by mohla požádat o dotaci z kraje ve výši 2 721 tis. Kč a jako možnost pro úhradu 5 % způsobilých výdajů by mohla požádat o půjčku ze Státního fondu životního prostředí, který podporuje program OPŽP. Půjčka by byla poskytnuta na 10 let, při velmi výhodném úroku 1 % p. a., roční splátka by tedy byla ve výši 143 592 Kč a celkově by obec přeplatila 75 916 Kč. Jelikož ještě zbývají k úhradě nezpůsobilé náklady ve výši 1 432 tis. Kč, je obci navrženo čerpání úvěru od České spořitelny, ve kterém by byla roční splátka 313 577 Kč a celkově by obec přeplatila 135 885 Kč. Tato situace by samozřejmě měla dopad na budoucí hospodaření obce, které je naznačeno pomocí výpočtů dluhové služby a ukazatele

věřitelského rizika. Vzhledem k vysokému očekávání získaných dotací a nízkému podílu bankovních úvěrů by dluhová služba dokonce klesla na 6,13 %. Díky tomu, že se každoročně navyšují celková aktiva a navýšení aktiv touto velkou investicí k poměrně nízké hodnotě cizích zdrojů by současnou výši věřitelského rizika až tak nezvýšilo, jenže obec v předchozím roce získala úvěr v hodnotě 15 mil. Kč, který se spíše projevil v tomto ukazateli. Tudiž výsledná hodnota 11,88 %, při srovnání s požadovanou hodnotou 25 %, je celkem nízká.

Jiná situace nastává při čerpání dotace z Ministerstva zemědělství, která může podpořit pouze 80 % způsobilých výdajů kombinací všech možných zdrojů financování. Možné je tedy získat 19 044 tis. Kč z tohoto fondu a dále 2 721 Kč od kraje. Zbylý souhrn způsobilých a nezpůsobilých výdajů je možné hradit formou bankovního úvěru. Na základě provedené analýzy plnění schváleného rozpočtu a plánu na další rok, lze předpokládat, že obec vytvoří přebytek rozpočtu, kterým by mohla uhradit alespoň část těchto výdajů z vlastních prostředků, ale pro výpočet je vycházeno pouze z plánu. Úvěr by obec potřebovala získat v hodnotě 6 837 tis. Kč, při uvažované úrokové sazbě 3,1 % p. a. by roční splátka byla ve výši 805 600 Kč a obec by na úrocích vydala o 1 219 008 Kč více. Samozřejmě s vyšší hodnotou úvěru i s vyššími splátkami by se navyšovala dluhová služba na 8,44 % a také věřitelské riziko na 14,03 %. Tato skutečnost by se promítla do hospodaření v rozpočtu, kdy by touto povinností placení splátek a úroků bylo méně prostředků pro financování kapitálových výdajů.

Samozřejmě obec nesmí zapomenout na to, že taková investice nebude mít pouze dopad na budoucí hospodaření obce, ale také na životní prostředí, budoucí perspektivu obce, nelze ani opomenout, že by to mohlo vyřešit i hrozící budoucí problémy sucha a také efektivnější využívání zabudované kabelové televize. A také obec musí vzít v úvahu to, že tato investice jí přivede i povinnosti, jelikož bude muset dohlížet na provoz ČOV a také vybírat stočné od svých občanů.

V hodnocení celkového dopadu samozřejmě se nesmí opomenout dopad na občany, jelikož jenom samotná realizace takového projektu je pro obec už ekonomicky náročná, následné náklady na provoz, monitoring, případné opravy je potřeba uhradit prostřednictvím stočného. Obec vnímá tento dopad jako negativní pro občany a zamýšlí, že by například udělala pro ty, kteří by se o svou domovní ČOV starali, tzn. vyprazdňovali kal, kontrolovali, případně čistili apod. se odmění v podobě kompenzace za tyto služby pracími prášky, čistícími prostředky atd. Tyto čistící prostředky by byly vybírány pečlivě, tak aby co nejméně

znečišťovali odpadní vody. Důvodem jsou především výsledky průzkumu, který byl v obci proveden, a který měřil a zkoumal složení odpadních vod. Výsledkem tohoto průzkumu bylo zjištění, že nejvíce škodlivin způsobují používané mycí a čisticí prostředky.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo na základě analýzy možností řešení problému s čištěním odpadních vod zhodnotit a navrhnout vhodnější variantu realizace projektu a následně podle zjištěných možností financování doporučit nejvýhodnější způsob financování investičního záměru. Obec už dlouhodobě chce vyřešit tento problém, jenže jelikož se jedná o velmi náročnou investici a prozatím obec splňovala vypouštěné limity odpadních vod a zásadně ji do této investice nic netlačí. Pouze se postupem času měnila vize obce o tomto projektu a také čekala na otevření případných dotačních programů pro financování této ekonomicky nákladné investice, jelikož například minulé programové období 2007-2013 nepodporovalo decentralizovaný systém čištění OV. Diplomová práce tedy bude sloužit obci jako zdroj informací o stavu hospodaření obce, možnostech vypořádání se s čištěním odpadních vod, také o současných dotačních programech vztahujících se k projektu a v neposlední řadě také o možných dopadech na obec.

Na základě analýzy hospodaření obce, bylo zjištěno, že i přes skutečnost rapidně rostoucím příjmů se každoročně zvyšují také výdaje a to jak běžné, tak i kapitálové. Celkově tento vývoj lze hodnotit pozitivně, protože obec tím, že má vyšší příjmy, může investovat do rozvoje svého území. Čímž obec naplňuje účel, pro který je založena. Velmi podstatným příjmem jsou pro obec daňové příjmy a přijaté transfery a tím i celkový jejich vývoj. Kdyby se tyto dva příjmy snižovaly, mohlo by to mít do budoucna negativní dopad na obec a její hospodaření. Důležité je v rámci rozpočtu hodnotit také vypočítaný provozní přebytek, jelikož nám udává informaci o tom, že obec je každoročně schopna své běžné výdaje pokrýt běžnými příjmy a dokonce tak i dosahovat přebytku, který může použít na úhradu kapitálových výdajů, poněvadž kapitálové příjmy nejsou v takové výši. Vypočítanými ukazateli financování bylo zjištěno, že obec má velmi nízké věřitelské riziko, nízký podíl vlastního kapitálu na cizích zdrojích, což svědčí o nezávislosti obce na cizích zdrojích. Na druhou stranu v případě výpočtu dluhové služby je dluhová základna v poměru celkových příjmů poměrně vysoká a tudíž i výsledné hodnoty jsou vyšší. Ukazatel aktivity prozradil, že obec ve sledovaném období má dobu obratu pohledávek vyšší než dobu obratu závazků, a proto doporučuji obci vytvořit si lepší platební podmínky, tak aby byly pohledávky dříve uhrazovány a tím obec získala prostředky pro své potřeby dříve. Ale nutné je připomenout, že zvýšená doba obratu pohledávek po odečtení účetní chyby, byla ještě významně ovlivněna zpronevěrou v hospodaření obce, jelikož to zvýšilo pohledávky za zaměstnanci, a dá se předpokládat, že v dalších letech tato hodnota i bez úpravy platebních podmínek bude

klesat. Likvidita obce nevykazuje doporučené hodnoty, ale u tohoto ukazatele je důležité, aby byl zabezpečený časový chod úhrady závazků obce. V rámci ukazatele investičního rozvoje, bylo zjištěno, že obec má odepsaný majetek pouze z 15 % a nemusí tak očekávat brzké nutné investice.

Při posuzování možností vyřešení problému s čištěním odpadních vod bylo vycházeno z možností, stavem a záměrem obce Vysoké Pole a následně toto řešení bylo porovnáno s východiskem vedlejší srovnatelné obce. Dle výsledků srovnání a především kvůli cíli analyzované obce s vypořádáním se s problémy sucha, možnosti efektivnějšího využívání již vybudované sítě kabelové televize, jednání vůči svému životnímu prostředí více ekologicky a posledním hlavním důvodem je také to, že tato alternativa řešení v podobě decentralizovaného čištění odpadních vod je méně finančně náročná a tudíž je obci doporučena výstavba decentralizované ČOV.

Jelikož celková realizace tohoto projektu je odhadována na 28 638 tis. Kč, bylo uvažováno o úhradě této částky z vlastních zdrojů, bankovním úvěrem, nebo prostřednictvím čerpání nějakého dotačního programu. Na základě analyzování hospodaření obce bylo financování pouze z vlastních zdrojů zamítnuto, protože obec nemá tak převyšující přebytek rozpočtu pro tuto investici. Kdyby se obec rozhodla využít prostředků bankovního úvěru v takové výši, určitě by i přes současný nízký podíl cizích zdrojů žádná banka takový úvěr neposkytla, hlavně z důvodu že by se dluhová služba obce rapidně vzrostla a lze předpokládat, že by obec ani nebyla schopna následné úroky a splátky splácet. V případě kombinace dvou výše uvedených by vše záleželo spíše na budoucím vývoji obce, ale dle schváleného rozpočtu, kde sice možno vzít také v úvahu, že obecní zastupitelstvo významně podhodnocuje jak plánované příjmy i výdaje, lze hodnotit i tuto formu financování za neefektivní. Hlavním důvodem je i to, že by obci nezbyly žádné další prostředky pro jiné investice a potřeby a mohlo by to ohrozit její běžný provoz.

Tedy jako nejlepší a nejefektivnější cesta k financování tohoto projektu jsou jednoznačně dotace. Jelikož dotace z jednoho titulu není v 100% výši celkových nákladů, je potřeba uvažovat i nad kombinací dotace podpořené jinou dotací a ještě i s vlastními prostředky či bankovním úvěrem. V rámci nového programového období se nabízí dotace z OPŽP, která nabízí úhradu až 85 % uznatelných nákladů. V současné době sice jsou výzvy na tento program uzavřeny, ale vzhledem k počátku tohoto programového období a záměru Evropské unie s vypořádáním se s městskými odpadními vodami, lze předpokládat, že další výzvy ještě budou. Proto je obci doporučeno sledovat tuto výzvu a zažádat si o ni. Z důvodu

zjištění při analýze současného stavu v obci, by obec měla zapracovat, do doby než bude výzva znovu otevřena, na změně v Plánech rozvoje vodovodů a kanalizací na území kraje, projektu proveditelnosti tohoto záměru v této obci pro lepší odhad nákladů a také na územním rozhodnutí pro výstavbu decentralizované ČOV. Tyto výše zmíněné dokumenty jsou totiž při žádosti o dotace nutné a tím obec předejde zbytečnému časovému odkladu a možnému nestihnutí podání žádosti o dotaci. Jelikož předpokládaná doba projektu je 1,5 roku, lze konstatovat, že tato doba může být nižší, protože je brána v úvahu nejdelší možná doba.

Tedy za nejefektivnější doporučení financování při zhodnocení dopadu na obec se jeví tato podoba. Požádat o dotaci z OPŽP a získat nejvyšší možnou podporu uznatelných nákladů v hodnotě 23 125 tis. Kč, dále využít 10% podpory ze Zlínského kraje v absolutní výši 2 721 tis. Kč, zbylou část uznatelných nákladů tedy 1 360 tis. Kč dofinancovat prostřednictvím úvěru od Státního fondu životního prostředí. Pro zbylou část neuznatelných výdajů na investice ve výši 1 432 tis. Kč bude potřeba využít vlastních zdrojů nebo bankovního úvěru, to bude záležet spíše na budoucím hospodaření obce. Tento výše nastíněný systém financování, ve kterém je dofinancování neuznatelných nákladů pokryto bankovním úvěrem, je sice více administrativně náročný, ale finančně nejvýhodnější i při zhodnocení dopadu na obec. Jelikož při dosazení tak vysoké dotace k poměrně nízkému úvěru i při započítání starého úvěru do výpočtu dluhové služby je zjištěno, že dojde ještě ke snížení tohoto ukazatele oproti předchozímu období na 6,18 %. Ukazatel věřitelského rizika se sice zvýší, ale pouze na cca 11,88 %.

V případě, že by obec zjistila, že už další výzvy otevřeny nebudou, může zažádat i o méně výhodný způsob financování přes dotaci z Ministerstva zemědělství spolu s podporou Zlínského kraje, která by znamenala dofinancování ve výši 6 837 tis. Kč. Dle zhodnocení dopadu by i takové zadlužení obce bylo přípustné a významně neomezilo provoz obce. Navíc vzhledem k nízkému opotřebení majetku se nepředpokládá, že by v blízké době obec musela nutně dále investovat.

Celkově doporučuji obci se více zajímat o tyto dotační možnosti, jelikož kvůli politice EU a jejím cíli vyčištění odpadních vod v městských oblastech se dá předpokládat, že například bude poskytnuta nějaká další dotace třeba v rámci Ministerstva životního prostředí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

- [1] BERNARD, Josef, 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 236 s. ISBN 978-80-7419-069-8.
- [2] BINEK, Jan a Iva GALVASOVÁ, 2011. *Rozvojový interaktivní audit*. Vyd. 1. Brno: GaREP, 148 s. ISBN 978-80-904308-9-1.
- [3] GRUBER, Jonathan, 2011. *Public finance and public policy*. 3rd ed. New York: Worth Publishers, 860 s. ISBN 978-1-4292-1949-5.
- [4] HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAVTOVÁ, 2010. *Veřejné finance*. 2., aktualizované vydání Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [5] KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.
- [6] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. rozšířené vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [7] MAIER, Karel a Jiří ČTYROKÝ, 2000. *Ekonomika územního rozvoje*. Vyd. 1. Praha: Grada, 142 s. ISBN 80-7169-644-7.
- [8] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2005. *Fondy EU: glosář základních pojmů*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor vnějších vztahů, 79 s. ISBN 80-239-6121-7.
- [9] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [10] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-936-4.
- 4.
- [11] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Grada, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

[12] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing, 280 stran. ISBN 978-80-247-5608-0.

[13] ROSEN, Harvey S a Ted GAYER, 2010. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

[14] VEBEROVÁ, Jana, 2008. *Řízení obcí I*. Vyd. 1. Praha: Professional Publishing. ISBN 978-80-86946-76-4.

[15] WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce I*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-138-2.

Internetové zdroje

[16] Envicentrum Pro krajinu, [2012]. *O nás* [online], 2012. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <http://www.prokrajinu.eu/o-nas/envicentrum/>

[17] Historie, [2012]. *Obec Vysoké Pole* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: http://vysokepole.cz/?page_id=165

[18] Informace o fondech: Strukturální a investiční fondy, 2012. *Strukturální fondy* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

[19] Kanalizace a ČOV: Financování, 2014. In: *Elektronický digitální povodňový portál* [online]. [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: http://www.edpp.cz/public/files/11-dil-kanalizace-a-cov_1.pdf

[20] KOUMAR, Ludvík, 2011. Zneškodňování odpadních vod: Rok 2015 není hrozbou »malým«. In: *Moderní obce* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/zneskodnovani-odpadnich-vod-rok-2015-neni-hrozbou-malym/>

[21] Local Administrative Units: Correspondence table LAU 2 – NUTS 2013, EU-28, 2016. *Eurostat* [online]. EU: Press Centre [cit. 2016-02-15]. Ke stažení dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>

[22] Neplýtvejme vodou: *Ekologické centrum Most* [online], 2015. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://www.ecmost.cz/clanky.php?page=plytvani-voda>

- [23] Obecné pokyny, 2014. *Evropské strukturální a investiční fondy: Operační program životního prostředí* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/obecnepokyny/>
- [24] Obecní symboly [2012]. *Obec Vysoké Pole* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: http://vysokepole.cz/?page_id=155
- [25] Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin v obcích Zlínského kraje k 31. 12. 2014, 2015. *Český statistický úřad*[online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-a-pohyb-obyvatelstva-zlinskeho-kraje-jeho-okresu-a-spravnich-obvodu-obci-s-rozsirenou-pusobnosti-2014>
- [26] Operační program životní prostředí, 2014. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Zivotni-prostredi>
- [27] Podnikání, [2014]. *Obec Vysoké Pole* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: http://vysokepole.cz/?page_id=171
- [28] Podporované oblasti, 2014. *Evropské strukturální a investiční fondy: Operační program životního prostředí*[online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/podporovane-oblasti/>
- [29] Pravidla pro žadatele a příjemce podpory: Operační program životního prostředí [online]. In: . s. 230 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: [file:///C:/Users/Adrianka/Downloads/33-6-PrZaP_2014+_v6_20151218%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Adrianka/Downloads/33-6-PrZaP_2014+_v6_20151218%20(1).pdf)
- [30] PROGRAM VODOHOSPODÁŘSKÁ INFRASTRUKTURA V OBCÍCH ZLÍNSKÉHO KRAJE, 2015. *Zlínský kraj*[online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/rp01-16-program-vodohospodarska-infrastruktura-v-obcich-zlinskeho-kraje-aktuality-12774.html>
- [31] Programové období 2014-2020, 2012. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. Praha [cit. 2016-02-16]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>
- [32] Služby v obci, [2014]. *Obec Vysoké Pole* [online]. [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: http://vysokepole.cz/?page_id=173

- [33] Správní členění kraje, 2015. *Regionální Informační Servis* [online]. Praha [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kraj-vysocina/verejna-sprava/spravni-cleneni>
- [34] Správní obvody, 2015. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/26-spravni-obvody-obce-f6962o5mef>
- [35] Státní fond životního prostředí půjčí obcím půl miliardy na kofinancování vodohospodářských projektů, 2015. In: *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/oblasti-cinnosti/zivotni-prostredi/statni-fond-zivotniho-prostredi-pujci-obcim-pul-miliardy-na-kofinancovani-vodohospodarskych-projektu.aspx>
- [36] Vodovody a kanalizace: Pravidla pro 129 250 ve znění 2. dodatku [online], 2016. In: [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodnidotace/dotace-ve-vodnim-hospodarstvi/vodovody-a-kanalizace/>
- [37] Vysoké Pole: O naší obci [online], 2012. [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: http://vysokepole.cz/?page_id=153
- [38] Závazné pokyny pro žadatele příjemce podpory z OPŽP: Operační program životní prostředí, 2014. In: *Operační program životního prostředí* [online]. [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: http://www.opzp.cz/dokumenty/download/33-1-16255-11_przap_2014_2020.pdf

Zákony

- [39] ČESKO, 2000. Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 38, s. 1737-1764 [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [40] ČESKO, 2000. Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 73, s. 3557-3567 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Interní materiály obce a výkazy

- [41] MIKROREGION JIŽNÍ VALAŠSKO, 2014. *Obnova a rozvoj venkova v kontextu Vesnice roku*. Mikroregion Jižní Valašsko.

- [42] MIKROREGION PLOŠTINA, 2014. *Putujeme po sakrální cestě*. Mikroregion Plošтина.
- [43] OBEC VYSOKÉ POLE, 2011-2014. *Příloha účetní závěrky 2014*. Vysoké Pole.
- [44] OBEC VYSOKÉ POLE, 2011-2014. *Rozvaha 2011-2014*. Vysoké Pole.
- [45] OBEC VYSOKÉ POLE, 2011-2014. *Výkaz hodnocení rozpočtu 2011-2014*. Vysoké Pole.
- [46] OBEC VYSOKÉ POLE, 2011-2014. *Výhled rozpočtu na roky 2016-2018*. Vysoké Pole.
- [47] OBEC VYSOKÉ POLE, 2011-2014. *Výkaz zisků a ztráty 2011-2014*. Vysoké Pole.
- [48] OBEC VYSOKÉ POLE, 2011-2014. *Závěrečný účet 2011-2014*. Vysoké Pole.
- [49] OBEC VYSOKÉ POLE, 2012. *Okruh šestí dědin*. Vysoké Pole
- [50] OBEC VYSOKÉ POLE, 2014. *Cesta ke zlaté stuze*. Vysoké Pole.
- [51] OBEC VYSOKÉ POLE, 2014. *Vesnice roku ve Zlínském kraji 2013*. Vysoké Pole.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ÚSC Územně samosprávný celek.

ČR Česká republika.

OPŽP Operační program životního prostředí.

SFŽP Státní fond životního prostředí.

EU Evropská unie.

ČOV Čistička odpadních vod.

DČOV Domovní čistírna odpadních vod

EO Ekvivalentní obyvatelstvo.

ŽP Životní prostředí.

NN Nízké napětí

OV Odpadní vody

SF Státní fond

DPH Daň z přidané hodnoty

PRVKUK Plán rozvoje vodovodů a kanalizací na území kraje

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Zřizované organizace územně samosprávných celků (ÚSC).....	18
Obrázek 2 – Schéma běžné části rozpočtu.....	22
Obrázek 3 – Schéma kapitálové části rozpočtu	23
Obrázek 4 – Rozpočtová soustava ČR.....	26
Obrázek 5 – Členění dotací.....	36
Obrázek 6 – Alokace zdrojů pro programové období 2014-2020	39
Obrázek 7 – Obecní symboly obce Vysoké Pole.....	43
Obrázek 8 – Vývoj příjmů a výdajů ve sledovaném období.....	49
Obrázek 9 – Analyzované příjmy ve sledovaném období	49
Obrázek 10 – Skladba daňových příjmů	50
Obrázek 11 – Vývoj příjmů z pronájmu a z vlastní činnosti	51
Obrázek 12 – Přijaté transfery dle místa poskytnutí.....	53
Obrázek 13 – Vývoj výdajů během sledovaného období	54
Obrázek 14 – Činnost místní správy	55
Obrázek 15 – Hospodaření běžného a kapitálového rozpočtu.....	58
Obrázek 16 – Vývoj aktiv během sledovaného období	60
Obrázek 17 – Podíl stálých a oběžných aktiv	61
Obrázek 18 – Vývoj vlastních a cizích zdrojů	64
Obrázek 19 – Složení celkových výnosů	70
Obrázek 20 – Vývoj výnosů během sledovaného období (Vlastní zpracování).....	71
Obrázek 21 – Náklady, výnosy a vývoj zisku	72
Obrázek 22 – Srovnání výsledků hospodaření s výsledky rozpočtu	83

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Ocenění obce	45
Tabulka 2 – Složení obyvatel obce	46
Tabulka 3 – Rozpočet úvěru obce (Vlastní zpracování)	47
Tabulka 4 – Rozpočet obce dle druhového členění v letech 2011-2014	48
Tabulka 5 – Skladba přijatých transferů obce	52
Tabulka 6 – Kapitálové příjmy obce.....	53
Tabulka 7 – Běžné výdaje obce	56
Tabulka 8 – Kapitálové výdaje obce.....	56
Tabulka 9 – Běžný a kapitálový rozpočet obce	57
Tabulka 10 – Plnění rozpočtu v letech 2011-2014	59
Tabulka 11 – Vertikální analýza aktiv	61
Tabulka 12 – Horizontální analýza aktiv	62
Tabulka 13 – Vertikální analýza pasiv	64
Tabulka 14 – Horizontální analýza pasiv	65
Tabulka 15 – Vertikální analýza nákladů	67
Tabulka 16 – Horizontální analýza nákladů	68
Tabulka 17 – Vertikální analýza výnosů	69
Tabulka 18 – Horizontální analýza výnosů	70
Tabulka 19 – Rozdělení výsledku hospodaření dle původu	72
Tabulka 20 – Ukazatel autarkie (Vlastní zpracování)	73
Tabulka 21 – Ukazatel nákladové rentability	74
Tabulka 22 – Ukazatele aktivity	76
Tabulka 23 – Výpočty aktivity po odečtení účetní chyba	76
Tabulka 24 – Ukazatel financování	78
Tabulka 25 – Ukazatel dluhové služby.....	78
Tabulka 26 – Ukazatel aktivity a čistého pracovního kapitálu.....	80
Tabulka 27 – Likvidita po odečtení účetní chyba.....	80
Tabulka 28 – Ukazatel provozního přebytku.....	81
Tabulka 29 – Ukazatel investičního rozvoje.....	81
Tabulka 30 – SWOT analýzy projektu (Vlastní zpracování)	94
Tabulka 31 – Předpokládané výdaje investičního záměru (Vlastní zpracování na základě studie podobné lokality).....	95

Tabulka 32 – Harmonogram realizace projektu (Vlastní zpracování na základě informací od společnosti Saturn Holešov)	96
Tabulka 33 – Schválený rozpočet na další rok	98
Tabulka 34 – Financování prostřednictvím OPŽP (Vlastní zpracování).....	107
Tabulka 35 – Úvěr od státního fondu ŽP (Vlastní zpracování).....	108
Tabulka 36 – Úvěr od České spořitelny (Vlastní zpracování na základě informací z České spořitelny)	108
Tabulka 37 – Odhadovaná dluhová služba pro rok 2017	109
Tabulka 38 – Financování prostřednictvím státního fondu	110
Tabulka 39 – Úvěr od České spořitelny.....	111
Tabulka 40 – Odhadovaná dluhová služba v rámci této alternativy (Vlastní zpracování na základě rozpočtového výhledu)	111
Tabulka 41 – Bankovní úvěr v plné výši investičního záměru (Vlastní zpracování).....	112
Tabulka 42 – Dopad na dluhovou službu	112

SEZNAM PŘÍLOH

- I. Náklady obce Vysoké Pole za období 2011-2014
- II. Výnosy obce Vysoké Pole za období 2011-2014
- III. Aktiva obce Vysoké Pole za období 2011-2014
- IV. Pasiva obce Vysoké Pole za období 2011-2014

PŘÍLOHA I - NÁKLADY OBCE VYSOKÉ POLE ZA OBDOBÍ 2011-2014

Náklad	2011	2012	2013	2014
Náklady z činnosti	7 019 304	9 315 837	13 405 867	12 622 057
Spotřeba materiálu	1 107 856	361 492	715 954	1 222 876
Spotřeba energie	809 885	1 099 938	1 267 611	962 038
Opravy a udržování	130 584	725 756	576 085	405 937
Cestovné	50 446	50 398	28 328	11 309
Náklady na reprezentaci	0	2 870	210 186	9 982
Ostatní služby	2 833 665	1 932 728	1 547 201	1 819 630
Mzdové náklady	1 474 687	2 127 253	3 520 461	3 996 656
Zákoné sociální pojištění	431 306	611 302	1 133 895	1 197 898
Jiné sociální pojištění	0	782	17 558	6 696
Jiné daně a poplatky	6 694	18 695	13 424	7 226
Jiné pokuty a penále	5 000	603	1 100	
Dary	7 315	0	765	5 096
Prodaný materiál	0	0	100 220	
Manka a škody	0	0		3 200
Odpisy	0	1 936 817	2 304 300	2 507 420
Prodaný dl. Hmotný majetek	0	0	24 573	0
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	0	253 038	1 818 410	357 588
Ostatní náklady z činnosti	161 866	195 729	125 796	108 505
Finanční náklady	122 816	49 810	120 166	82 934
Úroky	102 350	37 733	102 909	71 438
Ostatní finanční náklady	20 466	12 077	17 257	11 496
Náklady na transfery	977 794	1 257 032	765 983	476 958
Náklady místních vládních institucí	977 794	1 257 032	765 983	476 958
Náklady celkem	8 119 914	10 622 679	14 292 016	13 181 949

**PŘÍLOHA P II: VÝNOSY OBCE VYSOKÉ POLE ZA OBDOBÍ
2011-2014**

Výnosy z činnosti	1 915 142	1 886 654	1 984 963	1 825 689
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	172 143	1 589	41 321	173 619
Výnosy z prodeje služeb	561 146	1 222 023	789 026	732 974
Výnosy z pronájmu	898 716	502 560	860 509	692 120
Výnosy ze správních poplatků	19 700	7 950	2 720	5 960
Výnosy z místních poplatků	39 400	73 225	206 160	212 800
Jiné výnosy z vlastních výkonů	13 424	6 049	0	0
Výnosy z prodeje dl. Hmotného majetku	127 800	0	15 000	0
Výnosy z prodeje pozemků	3 480	6 920	51 928	0
Ostatní výnosy z činnosti	79 333	66 338	18 299	8 216
Finanční výnosy	1 712	318 327	1 690	1 512
Úroky	1 712	318 327	806	1 512
Výnosy z dl. Finančního majetku	0	0	884	0
Výnosy z transferů	2 267 249	7 175 020	4 868 950	3 913 571
Výnosy vybraných místních vládních institucí	2 267 249	7 175 020	4 868 950	3 913 571
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	5 420 325	5 816 639	7 388 009	8 180 123
Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	1 391 511	1 547 201	1 727 841	2 008 831
Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	1 208 006	1 358 703	1 672 494	1 923 588
Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	2 548 532	2 562 557	3 628 578	3 904 666
Výnosy ze sdílených majetkových daní	272 276	296 364	295 029	304 609
Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	0	51 814	64 067	38 429
Výnosy celkem	9 604 428	14 559 987	14 243 612	13 920 895
Výsledek hospodaření	8 626 634	13 302 955	13 477 629	13 443 937
Výsledek hospodaření před zdaněním	1 484 514	3 937 308	48 402	261 988
Výsledek hospodaření běžného účetního období	1 484 514	3 937 308	48 402	261 988

**PŘÍLOHA P II: AKTIVA OBCE VYSOKÉ POLE ZA OBDOBÍ
2011-2014**

	2011	2012	2013	2014
	Kč	Kč	Kč	Kč
Stálá aktiva	145 193 906	148 270 751	152 868 735	158 340 473
Dl. nehmotný majetek	0	121 405	321 987	297 623
Dl. hmotný majetek	141 021 106	143 621 541	148 115 999	153 734 567
Pozemky	27 011 044	27 011 044	27 034 632	27 271 262
Stavby	107 544 253	110 905 524	109 087 115	108 435 558
SMV	6 315 808	5 682 073	7 478 084	9 950 394
Drobný maj.	0	22 900	61 900	
Ostatní	150 000	0	4 454 268	8 077 352
Dl. Finanční majetek	4 172 800	4 112 800	4 112 800	4 112 800
Dlouhodobé pohledávky	0	415 005	317 949	195 483
Oběžná aktiva	1 179 713	5 914 087	3 111 850	1 843 774
Zásoby	10 864	10 864	10 864	10 864
Krátkodobé pohledávky	471 749	5 662 233	1 716 061	1 254 754
Odběratelé	20 519	162 000	22 445	98 703
Zálohy	447 830	584 820	683 148	762 099
Jiné pohledávky	3 400	53 609	39 650	29 330
Finan. Výpomoci	0		288 000	0
Pohl. Za zaměstnaci	0	1 115 542	0	0
Příjmy příštích období	0	60 000	675 000	364 622
Pohl za ústředními vládami	0	3 999 600	0	0
Ostatní kr. pohl	0	10 662	7 818	0
Krátkodobý finanční majetek	697 100	240 990	1 384 925	578 156
Běžný účet ÚSC	692 127	206 395	1 373 284	546 920
Běžné účty fondů	4 971	34 594	11 641	11 312
Aktiva celkem	146 373 619	154 184 838	155 980 585	160 184 247

**PŘÍLOHA P IV: PASIVA OBCE VYSOKÉ POLE ZA OBDOBÍ
2011-2014**

	2011	2012	2013	2014
	Kč	Kč	Kč	Kč
Vlastní kapitál	143 947 059	148 686 177	148 830 795	154 163 177
Jmění účetní jednotky	138 068 355	139 296 352	139 454 154	144 022 339
JÚJ	97 619 147	98 480 928	98 664 367	98 680 156
Transfery na pořízení DM	59 157 909	59 400 296	63 724 259	68 276 654
Oceňovací rozdíly	-18 628 797	-18 504 968	-18 504 968	-18 504 968
Opravy minulých období	-79 903	-79 903	-4 429 504	-4 429 504
Fondy účetní jednotky	456 063	34 595	69 813	95 064
Výsledek hospodaření	5 422 641	9 355 230	9 306 828	10 045 774
VH z běžného období	1 484 514	3 932 588	-48 402	738 946
Nerozdělený zisk	3 938 127	5 422 640	9 355 229	9 306 828
Cizí zdroje	2 426 559	5 498 662	7 149 791	6 021 069
Rezervy	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	402 338	2 527 540	3 275 805	1 726 625
Dlouhodobé bankovní úvěry	370 000	882 540	1 689 000	377 000
Přijaté návratné finanční výpomoci	32 337	1 645 000	1 586 804	1 349 625
Krátkodobé závazky	2 024 221	2 971 122	3 873 986	4 294 444
Krátkodobé úvěry	0	500 000	750 000	1 301 954
Jiné krát. Půjčky	1 199 999	1 200 000	1 400 000	1 400 000
Dodavatelé	184 491	77 179	250 653	354 417
Kr. přijaté zálohy	51 972	119 072	119 072	0
Zaměstnanci	74 960	202 966	384 691	242 520
Zúčtování s institucemi	52 671	98 620	172 579	121 079
Jiné přímé daně	12 860	12 301	24 991	25 509
Daň z přidané hodnoty	27 170	22 433	0	28 530
Závazky k místním vládním institucím	4 323	65 802	0	0
Kr. přijaté zálohy na transfery	0	1 928	0	10 435
Výnosy příštích období	0	86 000	172 000	0
Dohadné účty pasivní	414 300	584 820	600 000	760 000
Ostatní	1 475	0	0	50 000
Pasiva celkem	146 373 618	154 184 839	155 980 586	160 184 246